IV

(EY-sopimuksen, EU-sopimuksen ja Euratom-sopimuksen soveltamiseksi ennen 1. joulukuuta 2009 annetut säädökset)

KOMISSION PÄÄTÖS,

tehty 6 päivänä marraskuuta 2008,

Valtiontuesta C 17/05 (ex N 194/05 ja PL 34/04), jonka Puola on myöntänyt Gdynian telakalle

(tiedoksiannettu numerolla K(2008) 6771)

(Ainoastaan puolankielinen teksti on todistusvoimainen)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2010/47/EY)

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 88 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan,

ottaa huomioon Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 62 artiklan 1 kohdan a alakohdan,

on mainittujen artiklojen mukaisesti pyytänyt asianosaisia esittämään huomautuksensa ([1]) ja ottaa huomioon näiden esittämät huomautukset,

sekä katsoo seuraavaa:

I. MENETTELY

(1) Puola ilmoitti 29 päivänä huhtikuuta 2004 liittymissopimuksen liitteen IV 3 kohdan väliaikaista menettelyä koskevien määräysten mukaisesti rakenneuudistustoimenpiteistä Stocznia Gdynia S.A.:n, jäljempänä 'Gdynian telakka', hyväksi. Asia kirjattiin viitenumerolla PL 34/2004.

(2) Komissio pyysi 19 päivänä toukokuuta 2004 päivätyllä kirjeellä Puolaa toimittamaan muutamia puuttuvia asiakirjoja. Asiakirjat toimitettiin 16 päivänä kesäkuuta 2004. Komissio pyysi lisätietoja 30 päivänä heinäkuuta 2004, 8 päivänä lokakuuta 2004, 23 päivänä marraskuuta 2004 ja 4 päivänä maaliskuuta 2005 päivätyillä kirjeillä, joihin Puola vastasi 3 päivänä syyskuuta 2004 päivätyllä ja 7 päivänä syyskuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, 10 päivänä marraskuuta 2004 päivätyllä ja 15 päivänä marraskuuta 2004 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, 17 päivänä helmikuuta 2005 päivätyllä ja 21 päivänä helmikuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, 30 päivänä maaliskuuta 2005 päivätyllä ja 1 päivänä huhtikuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä sekä 18 päivänä huhtikuuta 2005 päivätyllä ja 20 päivänä huhtikuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Puola ilmoitti 22 päivänä huhtikuuta 2005 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä hyväksyvänsä sen, että komissio katsoisi 29 päivänä huhtikuuta 2004 päivätyn ilmoituksen PL 34/2004 EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdan mukaiseksi ilmoitukseksi niiden toimenpiteiden osalta, joiden katsottaisiin olevan uutta tukea. Asia kirjattiin uudella viitenumerolla: N 194/2005.

([1]) EUVL C 220, 8.9.2005, s. 7.

(3) Komissio teki 1 päivänä kesäkuuta 2005 päätöksen muodollisen tutkinnan aloittamisesta, josta ilmoitettiin Euroopan unionin virallisessa lehdessä ([2]), ja kehotti Puolaa ja asianomaisia osapuolia esittämään huomautuksensa.

(4) Saatuaan pidennettyä huomautusten esittämisen määräaikaa (9 päivänä elokuuta 2005 päivätty kirje) Puola esitti huomautuksensa 2 päivänä syyskuuta 2005 päivätyllä ja 5 päivänä syyskuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Vastauksessaan Puola toimitti komissiolle 4 päivänä maaliskuuta 2004 päivätyn, Gdynian telakan uuden rakenneuudistussuunnitelman, jäljempänä 'vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelma'.

(5) Puola esitti lisähuomautuksia 3 päivänä marraskuuta 2005 päivätyllä ja 7 päivänä marraskuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(6) Gdynian telakka esitti huomautuksia 10 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 14 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Huomautuksia esittivät myös Ray Car Carriers (7 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 10 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä), Tanskan pysyvä edustusto Euroopan unionissa (7 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 11 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä), Tanskan laivanrakennusteollisuuden yhdistys Danske Maritime (7 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä), Solidaarisuus-ammattiliitto (7 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 10 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä) ja Puolan laivanrakennusteollisuuden yhdistys (10 päivänä lokakuuta 2005 päivätyllä ja 11 päivänä lokakuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä).

(7) Komissio välitti huomautukset Puolalle 26 päivänä lokakuuta 2005 ja 12 päivänä joulukuuta 2005 päivätyillä kirjeillä ([3]). Puola vastasi Gdynian telakan esittämiin huomautuksiin 16 päivänä tammikuuta 2006 päivätyllä ja 18 päivänä tammikuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjellä. Puola ei vastannut muiden kolmansien osapuolten esittämiin huomautuksiin.

([2]) EUVL C 220, 8.9.2005, s. 7.

([3]) Puolan viranomaiset pyysivät 17 päivänä marraskuuta 2005 päivätyllä ja 18 päivänä marraskuuta 2005 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että valitut englanninkieliset otteet kolmansien osapuolten komissiolle esittämistä huomautuksista käännettäisiin puolaksi. Komissio välitti käännökset 12 päivänä joulukuuta 2005 päivätyllä kirjeellä.

(8) Komissio pyysi ulkopuolisen asiantuntijan apua vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelman arvioimisessa. Asiantuntija toimitti raporttinsa komissiolle joulukuussa 2005.

(9) Komissio pyysi 13 päivänä tammikuuta 2006 päivätyllä kirjeellä Puolaa toimittamaan uusimmat tiedot Gdynian telakan rakenneuudistusstrategian etenemisestä. Puola vastasi 20 päivänä helmikuuta 2006 päivätyllä ja 21 päivänä helmikuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, ja 22 päivänä helmikuuta 2006 järjestettiin tapaaminen komission, Puolan viranomaisten ja Gdynian telakan edustajien välillä. Puola ilmoitti, että vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelma oli vanhentunut ja että Puola oli laatinut Gdynian telakkakonsernia varten uuden rakenneuudistusstrategian, johon kuuluivat Gdańskin telakan irrottaminen konsernista ja Gdynian telakan (osittainen) yksityistäminen. Lisäksi Puola ilmoitti, että muutettu rakenneuudistussuunnitelma toimitettaisiin komissiolle viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2006 ja että Gdynian telakan yksityistäminen alkaisi pian.

(10) Tapaamisen jatkotoimena komissio lähetti Puolalle 8 päivänä maaliskuuta 2006 kirjeen, johon Puola vastasi 13 päivänä maaliskuuta 2006 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, jossa ilmoitettiin yksityistämisen aikataulu. Puola toimitti yksityistämisestä lisätietoja 29 päivänä maaliskuuta 2006 päivätyllä ja 30 päivänä maaliskuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Komissio pyysi lisätietoja 30 päivänä maaliskuuta 2006 päivätyllä kirjeellä, johon Puola vastasi 19 päivänä huhtikuuta 2006 päivätyllä ja 20 päivänä huhtikuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(11) Puola toimitti 6 päivänä huhtikuuta 2006 päivätyllä ja 10 päivänä huhtikuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä ensimmäisen luonnoksen asiakirjasta, jossa esiteltiin Puolan telakkateollisuuden strategia vuosiksi 2006–2010 (laivanrakennukseen tarkoitetut meritelakat) (”Strategia dla sektora stoczniowego (morskie stocznie produkcyjne) w Polsce w latach 2006-2010”). Komissio esitti huomautuksia 12 päivänä huhtikuuta 2006 päivätyllä kirjeellä. Puolan hallitus hyväksyi asiakirjan lopulta 31 päivänä elokuuta 2006, ja asiakirja lähetettiin komissiolle 1 päivänä syyskuuta 2006 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(12) Gdynian telakka toimitti komissiolle 15 päivänä toukokuuta 2006 päivätyllä sähköpostiviestillä toukokuussa 2006 päivätyn, mahdollisten sijoittajien saatavilla 10 päivästä toukokuuta 2006 olleen esitteen (”Memorandum informacyjne Stocznia Gdynia”) Gdynian telakasta.

(13) Puola toimitti 26 päivänä toukokuuta 2006 päivätyllä ja 30 päivänä toukokuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä lisätietoja meneillään olleesta yksityistämisestä sekä luettelon yhtiöistä, joille Puola oli yksityistämisessä avustavan konsulttinsa välityksellä lähettänyt tarjouspyynnön osallistumisesta uuteen pääomankorotukseen, joka oli hyväksytty Gdynian telakan yhtiökokouksessa 19 päivänä huhtikuuta 2006. Puola toimitti 13 päivänä heinäkuuta 2006 päivätyllä ja 17 päivänä heinäkuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä lisätietoja meneillään olleesta yksityistämisestä ja ilmoitti komissiolle kahden yhtiön jättäneen alustavat tarjoukset pääomankorotukseen osallistumisesta sekä toimitti yksityistämisessä avustavan konsultin laatiman vertailuanalyysin tarjouksista.

(14) Gdynian telakka toimitti komissiolle 9 päivänä kesäkuuta 2006 alustavia muutosehdotuksia rakenneuudistussuunnitelmaan. Komission edustajat vierailivat telakalla 13 päivänä kesäkuuta 2006 ja esittivät alustavia huomautuksia muutetusta rakenneuudistussuunnitelmasta. Komission ulkopuolinen asiantuntija esitti huomautuksensa heinäkuussa 2006 päivätyssä raportissa. Lopuksi komissio huomautti vielä rakenneuudistussuunnitelmaan esitetyissä muutosehdotuksissa havaitsemistaan puutteista 17 päivänä heinäkuuta 2006 päivätyssä kirjeessä.

(15) Yksityistämisestä ja muutetun rakenneuudistussuunnitelman laatimisesta pidettiin useita kokouksia komission edustajien ja Puolan viranomaisten välillä: Brysselissä 31 päivänä tammikuuta 2006, 22 päivänä helmikuuta 2006 ja 10 päivänä toukokuuta 2006 sekä Gdynian telakan tiloissa 13 päivänä kesäkuuta 2006.

(16) Puola vastasi 17 päivänä heinäkuuta 2006 päivättyyn komission kirjeeseen 31 päivänä elokuuta 2006 päivätyllä ja 1 päivänä syyskuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(17) Puola ilmoitti muutoksista, joita oli tehty 3 päivänä syyskuuta 2006 päivättyyn Gdynian telakan rakenneuudistuussuunnitelmaan (”Plan restrukturyzacji Stoczni Gdynia S.A”, jäljempänä ’vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelma’), ja Gdynian telakalle annetusta uudesta valtiontuesta, joka oli myönnetty sen jälkeen, kun komissio oli tehnyt päätöksen muodollisen tutkinnan aloittamisesta.

(18) Puola toimitti lisätietoja Gdynian telakkakonsernin rakenneuudistuksesta 12 päivänä syyskuuta 2006 päivätyllä ja 13 päivänä syyskuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä ja ilmoitti erityisesti, että Gdańskin telakan ja Gdynian telakkakonsernin pääomat oli erotettu toisistaan.

(19) Gdynian telakan yksityistämisestä toimitettiin lisätietoja 26 päivänä syyskuuta 2006 päivätyllä ja 27 päivänä syyskuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(20) Puola ilmoitti Gdynian telakalle myönnetystä uudesta lisätuesta 21 päivänä marraskuuta 2006 päivätyllä ja 27 päivänä marraskuuta 2006 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(21) Komission jäsen Neelie Kroes ja Puolan talousministeri Piotr Woźniak tapasivat 7 päivänä joulukuuta 2006. Ministeri Woźniak ilmoitti Puolan aikovan käynnistää Gdynian telakan yksityistämisen uudelleen järjestämällä avoimen ja läpinäkyvän menettelyn, joka saataisiin päätökseen viimeistään kesäkuussa 2007. Puola vahvisti tämän lausunnon 27 päivänä joulukuuta 2006 päivätyssä ja 4 päivänä tammikuuta 2007 saapuneeksi kirjatussa kirjeessä viitaten 19 päivänä joulukuuta 2006 tehtyyn hallituksen päätökseen hyväksyä asiakirja, joka koski laivanrakennusalan tilannetta ("Informacja o bieżącej sytuacji w przemyśle stoczniowym"). Puola pyysi komissiota keskustelemaan tasoitustoimenpiteistä.

(22) Komission edustajat vierailivat telakalla 19 päivänä joulukuuta 2006 ulkopuolisen asiantuntijan kanssa kootakseen tasoitustoimenpiteiden arviointia varten tarvittavat tiedot. Komission ulkopuolinen asiantuntija antoi raportin telakan kapasiteetista 16 päivänä tammikuuta 2007.

(23) Komissio vastasi 27 päivänä joulukuuta 2006 päivättyyn kirjeeseen 29 päivänä tammikuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, jossa se kehotti Puolaa toimittamaan ehdotuksen Gdynian telakan tasoitustoimenpiteistä helmikuun 2007 loppuun mennessä.

(24) Puola toimitti 28 päivänä helmikuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä selvityksen Gdynian telakan yksityistämisestä sekä ehdotuksen tasoitustoimenpiteistä.

(25) Tältä pohjalta komission, Puolan viranomaisten ja telakan edustajien välillä järjestettiin 15 päivänä maaliskuuta 2007 tekninen tapaaminen, jossa keskityttiin pääasiassa tasoitustoimenpiteisiin ja lisäksi myös meneillään olleeseen yksityistämiseen. Komissio ja Puolan viranomaiset sopivat, että komissio aloittaisi tekniset neuvottelut suoraan Gdynian telakan kanssa saadakseen koottua kaiken tarvittavan tiedon Puolan ehdottamien tasoitustoimenpiteiden arvioimiseksi. Gdynian telakka toimitti alustavia tietoja telakan kapasiteetista 12 päivänä maaliskuuta 2007 päivätyllä ja 27 päivänä huhtikuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla sähköpostiviestillä.

(26) Komissio pyysi lisätietoja tasoitustoimenpiteistä 29 päivänä maaliskuuta 2007, 27 päivänä huhtikuuta 2007 ja 25 päivänä toukokuuta 2007 päivätyillä kirjeillä, joihin Gdynian telakka vastasi 20 päivänä huhtikuuta 2007 päivätyllä ja 23 päivänä huhtikuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, 9 päivänä toukokuuta 2007 päivätyllä ja 10 päivänä toukokuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä sekä 30 päivänä toukokuuta 2007 päivätyllä ja 31 päivänä toukokuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjellä. Gdynian telakka toimitti lisätietoja komission edustajien kanssa 6 päivänä kesäkuuta 2007 pidetyssä tapaamisessa ja tämän jälkeen 18 päivänä kesäkuuta 2007 päivätyssä ja 21 päivänä kesäkuuta 2007 saapuneeksi kirjatussa kirjeessä. Komissio esitti lisäkysymyksiä 20 päivänä kesäkuuta 2007 sähköpostiviestillä, johon Gdynian telakka vastasi 25 päivänä kesäkuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(27) Komissio ilmoitti Puolalle 31 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, että Puolan ehdottamista Gdynian telakan tasoitustoimenpiteistä tehdyn alustavan arvion perusteella vaikutti siltä, että toimenpiteet olivat hyväksyttäviä, mikäli tietyt edellytykset täyttyisivät. Puola vastasi 24 päivänä elokuuta 2007 päivätyllä ja 27 päivänä elokuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, jossa se esitti huomautuksia Gdynian telakan tasoitustoimenpiteiden täytäntöönpanoa koskevista edellytyksistä. Komissio päätti tasoitustoimenpiteitä koskevan asian käsittelyn 3 päivänä lokakuuta 2007 päivätyllä kirjeellä.

(28) Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 24 päivänä toukokuuta 2007 käydyssä puhelinkeskustelussa, että Puola aikoi aloittaa Gdynian telakan yksityistämisen uudelleen julkisella tarjouskilpailulla. Komissio pyysi täydelliset uusimmat tiedot yksityistämisen etenemisestä 29 päivänä toukokuuta 2007 päivätyssä kirjeessä ja toisti pyynnön 6 päivänä kesäkuuta 2007 päivätyssä kirjeessä. Puola vastasi 22 päivänä kesäkuuta 2007 päivätyllä ja 25 päivänä kesäkuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, ja täydensi vastaustaan 28 päivänä kesäkuuta 2007 päivätyn lisätietopyynnön jälkeen 11 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Kyseisessä kirjeessä Puola toimitti komissiolle myös 4 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyn esitteen (Memorandum informacyjne Stocznia Gdynia) Gdynian telakasta, jäljempänä 'telakan esite'. Komissio ilmoitti 31 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyssä kirjeessä, ettei yksityistämistä voitaisi viivästyttää enää enempää.

(29) Komissio toimitti huomautuksensa telakan esitteestä 30 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyllä kirjeellä. Puola vastasi 21 päivänä elokuuta 2007 päivätyllä ja 27 päivänä elokuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Puola toimitti 29 päivänä elokuuta 2007 päivätyssä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatussa kirjeessä 29 päivänä elokuuta 2007 päivätyn asiakirjan, jossa annettiin lisäselvityksiä Gdynian telakkaa koskevaan esitteeseen ("Informacja uzupełniająca do Memorandum informacyjnego Stocznia Gdynia"), liitettäväksi 4 päivänä heinäkuuta 2007 päivättyyn esitteeseen, jäljempänä 'esitteen liite'. Komissio esitti huomautuksensa esitteen liitteestä 4 päivänä syyskuuta 2007 päivätyssä kirjeessä, johon Puola vastasi 7 päivänä syyskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, jossa se toimitti muutetun version esitteen liitteestä. Komissio esitti lopulliset huomautuksensa 14 päivänä syyskuuta 2007 päivätyssä kirjeessä.

(30) Puola toimitti uusimmat tiedot yksityistämisen etenemisestä 7 päivänä syyskuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, 23 päivänä lokakuuta 2007 päivätyllä ja 24 päivänä lokakuuta 2007 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä sekä 25 päivänä lokakuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(31) Vastauksena 30 päivänä marraskuuta 2007 päivättyyn komission kirjeeseen Puola toimitti lisätietoja yksityistämisestä 13 päivänä, 19 päivänä ja 21 päivänä joulukuuta 2007 päivätyillä ja 14 päivänä, 20 päivänä ja 21 päivänä joulukuuta 2007 saapuneiksi kirjatuilla kirjeillä. Viimeksi mainitussa kirjeessä Puola ilmoitti komissiolle saaneensa kolme sitovaa tarjousta Gdynian telakan ostamisesta. Nämä tarjoukset toimitettiin komissiolle 8 päivänä helmikuuta 2008 päivätyssä ja 11 päivänä helmikuuta 2008 saapuneeksi kirjatussa kirjeessä.

(32) Komission edustajien ja Puolan viranomaisten välinen tapaaminen pidettiin Brysselissä 10 päivänä tammikuuta 2008, ja komissio toisti tapaamisen tulokset 17 päivänä ja 30 päivänä tammikuuta 2008 päivätyissä kirjeissä.

(33) Puola ilmoitti komissiolle 30 päivänä tammikuuta 2008 päivätyssä kirjeessä, että kaksi tarjouksentekijää oli kutsuttu käymään neuvotteluja valtiokonttorin kanssa. Puola ilmoitti 14 päivänä helmikuuta 2008 päivätyllä ja 19 päivänä helmikuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että Gdynian telakan yksityistäminen saataisiin päätökseen kesään 2008 mennessä. Komissio vastasi 28 päivänä helmikuuta 2008 päivätyllä kirjeellä.

(34) Puola toimitti 29 päivänä helmikuuta 2008 päivätyssä ja 3 päivänä maaliskuuta 2008 saapuneeksi kirjatussa kirjeessä yhden tarjouksentekijän, Amber Sp. z o.o.:n, laatiman ensimmäisen luonnoksen uudesta rakenneuudistussuunnitelmasta. Yhtiölle annettiin 20 päivänä maaliskuuta 2008 väliaikaiset yksinoikeudet käydä neuvotteluja, ja se toimitti päivitetyn luonnoksen rakenneuudistussuunnitelmasta 9 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyllä ja 24 päivänä huhtikuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla sähköpostiviestillä. Tarjouksentekijä esitti lisätietoja asiakirjassa, joka koski rakenneuudistuksen päälinjoja (”Główne kierunki restrukturyzacji”) ja joka toimitettiin 10 päivänä huhtikuuta 2008 pidettyyn tapaamiseen ja kirjattiin saapuneeksi 18 päivänä huhtikuuta 2008. Toisen tarjouksentekijän laatimat tiedot toimitettiin myöhemmin 7 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyllä ja 18 päivänä huhtikuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä 18 päivänä maaliskuuta 2008 päivätyn muistutuksen jälkeen.

(35) Puola toimitti tietoja Amber Sp. z o.o.:n kanssa yksinoikeudella käytyjen neuvottelujen etenemisestä 28 päivänä maaliskuuta 2008 päivätyssä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatussa kirjeessä, 7 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyssä ja 18 päivänä huhtikuuta 2008 saapuneeksi kirjatussa kirjeessä, 23 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyssä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatussa kirjeessä sekä 25 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyssä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatussa kirjeessä. Komission, Gdynian telakan, Amber Sp. z o.o.:n ja Puolan viranomaisten edustajien välinen tapaaminen pidettiin Varsovassa 10 päivänä huhtikuuta 2008. Puola toimitti komissiolle tapaamisesta laatimansa pöytäkirjan 7 päivänä toukokuuta 2008 päivätyllä ja 13 päivänä toukokuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

(36) Komissio esitti huomautuksia yksityistämisen etenemisestä 21 päivänä ja 30 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyissä kirjeissä.

(37) Puola ilmoitti komissiolle 12 päivänä toukokuuta 2008 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että Amber Sp. z o.o. oli vetäytynyt yksityistämisprosessista. Lopuksi Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 26 päivänä toukokuuta 2008 päivätyllä ja 27 päivänä toukokuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että valtiovarainministeri oli päättänyt 15 päivänä toukokuuta 2008 lopettaa julkisena tarjouskilpailuna käydyn yksityistämisprosessin ja aloittaa neuvottelut niiden tarjouksentekijöiden kanssa, joiden tarjoukset oli hyväksytty mukaan vuonna 2007 käynnistettyyn menettelyyn.

(38) Lisäksi Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle toteuttavansa toimia yksityistämisen aloittamiseksi uudelleen, jotta yksityistämissopimukset voitaisiin allekirjoittaa marraskuussa 2008. Puola on toimittanut komissiolle 3 päivästä kesäkuuta 2008 päivittäin raportteja usean asianosaisen osapuolen toteuttamista toimista uudelleen aloitetussa yksityistämisessä. Puola toimitti komissiolle 6 päivänä kesäkuuta 2008 päivätyssä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatussa kirjeessä 2 päivänä kesäkuuta 2008 päivätyn esitteen (”Memorandum informacyjne Stocznia Gdynia”) Gdynian telakasta, jäljempänä ’vuoden 2008 esite’.

(39) Puolan viranomaisten pyynnöstä komission, Puolan viranomaisten ja komissiolle Gdynian telakan mahdollisena ostajana esitellyn ISD Polskan edustajien välillä pidettiin tapaaminen 10 päivänä kesäkuuta 2008. Toinen tapaaminen komission ja Puolan viranomaisten välillä pidettiin 13 päivänä kesäkuuta 2008.

(40) Puola toimitti 26 päivänä kesäkuuta 2008 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä ISD Polskan (Gdańskin telakan omistaja) laatiman luonnoksen Gdynian ja Gdańskin telakoiden rakenneuudistussuunnitelmaksi sekä Polish Shipbuilding Companyn, jäljempänä ’PSC’, laatiman luonnoksen Gdynian telakan rakenneuudistussuunnitelmaksi.

(41) Komissio pyysi 4 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyssä kirjeessä selventämään muutamia seikkoja, jotka liittyivät ISD Polskan laatimaan luonnokseen rakenneuudistussuunnitelmaksi. Puola vastasi 7 päivänä ja 8 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyillä ja samoina päivinä saapuneiksi kirjatuilla kirjeillä. Puolan viranomaisten, ISD Polskan ja komission edustajien välillä järjestettiin tapaaminen 8 päivänä heinäkuuta 2008.

(42) Puola lupasi 14 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyssä kirjeessä toimittaa komissiolle valmiin rakenneuudistussuunnitelman viimeistään 12 päivänä syyskuuta 2008.

(43) Komissio hyväksyi alustavasti 16 päivänä heinäkuuta 2008 arvion ja päätelmät, jotka esitettiin muodollisen tutkinnan päättämistä koskevassa päätösehdotuksessa ja joiden mukaan Gdynian telakalle myönnetty tuki ei soveltunut yhteismarkkinoille vaan oli perittävä takaisin. Komissio päätti kuitenkin 14 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyn Puolan viranomaisten kirjeen perusteella lykätä päätöksen tekemistä arvioidakseen, voisiko tilanne parantua merkittävästi uudella rakenneuudistussuunnitelmalla, jonka Puolan viranomaiset toimittaisivat viimeistään 12 päivänä syyskuuta 2008, jolloin tuen voitaisiin katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille.

(44) Tämän jälkeen Puola on toimittanut komissiolle viikoittain uusia tietoja yksityistämisen etenemisestä (28 päivänä heinäkuuta, 4 päivänä elokuuta, 12 päivänä elokuuta, 21 päivänä elokuuta, 25 päivänä elokuuta, 1 päivänä syyskuuta, 8 päivänä syyskuuta, 16 päivänä syyskuuta ja 23 päivänä syyskuuta päivätyt ja samoina päivinä saapuneiksi kirjatut kirjeet).

(45) Puola pyysi 18 päivänä heinäkuuta päivätyllä ja 21 päivänä heinäkuuta saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, että komission kanssa järjestettäisiin kolmivaiheiset neuvottelut rakenneuudistussuunnitelman luonnoksesta, jotta komission huomautukset sisältävä lopullinen versio saataisiin laadittua. Komissio hyväksyi aikataulun 31 päivänä heinäkuuta päivätyllä kirjeellä.

(46) Puolan viranomaisten ja komission välinen ensimmäinen epävirallinen tapaaminen pidettiin kuitenkin vasta 21 päivänä elokuuta 2008. Toinen tapaaminen Puolan viranomaisten kanssa pidettiin ISD Polskan edustajien läsnä ollessa 2 päivänä syyskuuta 2008. Puola toimitti epävirallisesti ISD Polskan laatiman luonnoksen rakenneuudistussuunnitelmaksi 28 päivänä elokuuta 2008 ja muutetun version luonnoksesta 8 päivänä syyskuuta 2008.

(47) Puola toimitti 12 päivänä syyskuuta 2008 päivätyssä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatussa kirjeessä ISD Polskan laatiman Gdynian ja Gdańskin telakoiden lopullisen rakenneuudistussuunnitelman.

(48) Puola toimitti 16 päivänä syyskuuta 2008 päivätyssä ja 17 päivänä syyskuuta 2008 saapuneeksi kirjatussa kirjeessä luonnoksen yksityistämissopimuksesta ISD Polskan ja Puolan valtiokonttorin välillä.

(49) Puolan viranomaisten ja komission välillä järjestettiin tapaaminen 30 päivänä syyskuuta 2008. ISD Polskan edustajat osallistuivat tapaamiseen.

(50) Komissio ilmoitti Puolan viranomaisille 27 päivänä lokakuuta 2008 päivätyllä kirjeellä tämän päätöksen täytäntöönpanoa koskevista puite-edellytyksistä. Puola lupasi 3 päivänä marraskuuta 2008 päivätyssä ja 4 päivänä marraskuuta 2008 saapuneeksi kirjatussa kirjeessä noudattaa kyseisiä edellytyksiä täysin. Komissio hyväksyi tämän lupauksen 6 päivänä marraskuuta 2008 päivätyllä kirjeellä.

(51) Komissio pyysi Puolan viranomaisia 14 päivänä kesäkuuta 2007 päivätyllä kirjeellä toimittamaan yleiskatsauksen kaikesta valtiontuesta, jota telakalle on myönnetty Puolan liityttyä EU:hun 1 päivänä toukokuuta 2004. Puola vastasi 11 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Komissio pyysi lisäselvityksiä 13 päivänä marraskuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, johon Puola vastasi 9 päivänä tammikuuta 2008 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä. Puola ilmoitti komissiolle Gdynian telakalle myönnetystä lisätuesta 6 päivänä joulukuuta 2007 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä, 12 päivänä helmikuuta 2008 päivätyllä ja 13 päivänä helmikuuta 2008 saapuneeksi kirjatulla kirjeellä sekä 6 päivänä kesäkuuta 2008 päivätyllä ja samana päivänä saapuneeksi kirjatulla kirjeellä.

II. **YKSITYISKOHTAINEN KUVAUS TUESTA**

1. *ASIANOMAINEN YRITYS*

(52) Tuensaaja on Gdynian telakka. Yritys sijaitsee Gdańskin–Gdynian–Sopotin alueella Pohjois-Puolassa.

(53) Komissio panee merkille, että valtiontukisääntöjen mukaan alueen yhtiöt voivat saada sekä lähentymistavoitteen mukaista ([4]) tukea rakennerahastoista että tukea koheesiorahastosta ([5]). Alueella sijaitsevilla yhtiöillä on erityisesti mahdollisuus saada tukea alueelliseen toimenpideohjelmaan kuuluvista toimintalinjoista, joilla on tarkoitus tukea pieniä ja keskisuuria yrityksiä sekä innovointiin ja teknologian siirtoon liittyviä toimenpiteitä (joilla tähdätään työpaikkojen luomiseen pitkällä aikavälillä) ja kehittää sosiaalista ja opetukseen käytettävää infrastruktuuria, joka on tarkoitettu ammatillista koulutusta ja elinikäistä oppimista varten. Alueen yhtiöillä on lisäksi mahdollisuus saada tukea innovatiivisen talouden ja henkilöstövoimavarojen toimenpideohjelmista, joista jälkimmäisillä on tarkoitus tukea juuri yhtiöitä ja työmarkkinoita sopeutumaan talouden muutoksiin, myös rakenneuudistuksiin.

([4]) Euroopan aluekehitysrahastoa, Euroopan sosiaalirahastoa ja koheesiorahastoa koskevista yleisistä säännöksistä sekä asetuksen (EY) N:o 1260/1999 kumoamisesta 11 päivänä heinäkuuta 2006 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 5 artiklan 1 ja 3 kohta sellaisina, kuin ne ovat muutettuina (EUVL L 210, 31.7.2006, s. 25). Rakennerahastorahoitukseen lähentymistavoitteen perusteella vuosina 2007–2013 oikeutetuista alueista 4 päivänä elokuuta 2006 tehdyn komission päätöksen 2006/595/EY liite (EUVL L 243, 6.9.2006, s. 44).

([5]) Neuvoston asetuksen (EY) N:o 1083/2006 5 artiklan 2 kohta. Komission päätös 2006/596/EY, tehty 4 päivänä elokuuta 2006, koheesiorahastorahoitukseen vuosina 2007–2013 oikeutetuista jäsenvaltioista (EUVL L 243, 6.9.2006, s. 47).

(54) Gdynian telakka toimii laivanrakennusalalla, ja se valmistaa runkoja, rakentaa terässiltoja ja tarjoaa sekä laivanrakennukseen liittyviä että muita palveluja.

(55) Gdynian telakan suurimpia osakkaita ([6]) ovat valtiokonttori, joka omistaa 32 prosenttia osakkeista, mikä vastaa 35:tä prosenttia äänivallasta; Ray Car Carriers Ltd (16 prosenttia osakkeista ja 22 prosenttia äänivallasta); Korporacja Polskie Stocznie S.A. (10 prosenttia osakkeista ja 6 prosenttia äänivallasta); Puolan teollisuuden kehittämisvirasto (Agencja Rozwoju Przemysłu S.A. (ARP)) (9 prosenttia osakkeista ja 13 prosenttia äänivallasta) ja Stoczniowy Fundusz Inwestycyjny S.A. (7 prosenttia osakkeista ja 5 prosenttia äänivallasta). Muiden osakkaiden osuudet ovat enintään 4 prosenttia.

(56) Gdynian telakka on Gdynian telakkakonsernin emoyhtiö, ja konserniin kuuluu kaksitoista tytäryhtiötä. Stocznia Gdańsk S.A. oli yksi tytäryhtiöistä viime aikoihin asti, mutta lokakuussa 2007 tehdyllä sopimuksella Gdynian telakka möi hallussaan olleet Gdańskin telakan osakkeet Stocznia Gdańsk S.A.:n uudelle enemmistöosakkaalle. Gdynian telakalla oli kuitenkin hallussaan vuodesta 1998 syksyyn 2006 enemmistö Stocznia Gdańsk S.A.:n (jonka aiempi nimi oli Stocznia Gdańsk – Grupa Stoczni Gdynia) osakkeista, mikä vuoksi molempien telakoiden rakenneuudistus toteutettiin yhtäaikaisesti.

(57) Gdynian telakan laivanrakennustoiminnan päätuotteita ovat 1 100–5 000 TEU:n konttialukset ja autonkuljetukseen tarkoitetut ro-ro-alukset, joiden lastikapasiteetti on 2 100–6 000 autoa. Muita tuotteita ovat monitoimialukset, tuote- ja kemikaalisäiliöalukset, irtolastialukset ja nestekaasusäiliöalukset.

(58) Enintään 3 000 TEU:n suuruisten konttialusten markkinasegmentillä pääkilpailijoita ovat eurooppalaiset telakat Aker Ostsee ja Volkswerft Stralsund Saksassa sekä korealaiset ja kiinalaiset telakat. Telakka valmistaa maailman suurimmat autonkuljetusalukset (kuolleen painon perusteella laskettuna), ja sen osuus näiden tuotteiden tilauskannasta koko maailmassa on 11 prosenttia ([7]). Mikään muu Euroopan unionissa sijaitseva telakka ei valmista yhtä suuria autonkuljetusaluksia, ja ainoa eurooppalainen kilpailija on Uljanikin telakka Kroatiassa. Muita Gdynian kilpailijoita ovat korealaiset ja japanilaiset telakat.

(59) Gdynian telakalla valmistettiin 48 alusta vuosina 2002–2006. Vuonna 2004 Gdynian laskettiin olevan tilauskannaltaan maailman 13:nneksi suurin telakka (kompensoidun bruttovetoisuuden perusteella mitattuna). Vuonna 2005 se oli 21:nen mutta edelleen Euroopan suurin telakka.

([6]) Tilanne 31 päivänä maaliskuuta 2007. *Lähde*: 4 päivänä heinäkuuta 2007 päivätty telakan esite.

([7]) *Lähde*: 4 päivänä heinäkuuta 2007 päivätty telakan esite.

(60) Tällä hetkellä (huhtikuussa 2008) ([8]) sen tilauskanta sisältää 16 sopimusta aluksista (12 autonkuljetusalusta ja 4 konttialusta), joiden kompensoitu bruttovetoisuus on yhteensä 581 000 toimitettuina vuosina 2008 ja 2009.

(61) Gdynian telakan tärkeimpiä tuotantotiloja ovat kaksi telakka-allasta, SD I ja SD II.

(62) Elokuussa 2007 Gdynian telakalla oli 4 611 työntekijää, joista 68 prosenttia osallistui suoraan tuotantoprosessiin ([9]). Määrä on vähentynyt 26 prosenttia joulukuusta 2004, jolloin telakalla oli 6 249 työntekijää ([10]).

(63) Gdynian telakkakonsernin vaikeudet alkoivat vuonna 2002. Vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelmassa selitetään, että taloustilannetta hankaloittivat ulkoiset tekijät, kuten aasialaisten telakoiden kilpailu, zlotyn arvon nousu suhteessa dollariin, teräksen hinnan nousu, vaikeudet saada rahoitusta Stocznia Szczecin Porta Holding S.A.:n tehtyä konkurssin ja pukkinosturin kaatuminen Gdynian telakalla vuonna 1999 riehuneen raivoisan myrskyn seurauksena. Gdynian telakka teki useita johtoa koskevia päätöksiä, jotka osoittautuivat ongelmallisiksi, pyrkiessään vahvistamaan tilauskantaansa etenkin, kun Gdańskin telakan hankinta vuonna 1998 lisäsi sen tuotantokapasiteettia. Telakka otti vastuulleen niin suunnitteluun, tekniikkaan, rahoitukseen kuin liiketoimintaan liittyvät riskit (uudet tuotteet, prototyypit ja tappiota tuottavat telakalle uuden tyyppiset alukset, kuten pienet irtolastialukset, kemikaalisäiliöalukset, ro-ro-alukset, kaasusäiliöalukset, irtolastin ja konttien kuljetukseen tarkoitetut yhdistelmäalukset ja yleiset rahtialukset). Gdynian telakka ei saanut myöskään karsittua tuotantokustannuksia riittävästi.

(64) Vaikeudet ovat jatkuneet koko rakenneuudistuksen ajan. Vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelman mukaan pysyvien vaikeuksien syynä olivat zlotyn arvo suhteessa dollariin ja ennen näkemätön teräksenhinnan nousu, joita ei ollut otettu huomioon telakan tekemissä sopimuksissa. Lisäksi syynä oli rahoituksen puute laajamittaisia rakenneuudistustoimia varten.

(65) Konsernin talousvaikeudet johtivat julkisten ja kaupallisten velkojen ja palkkojen maksamisen viivästymisiin, materiaalien puutteeseen, tuotannon hidastumiseen, kustannusten nousuun (työmenekki, sakot) ja merkittäviin viivästymisiin sopimusten täytäntöönpanossa.

(66) Gdynian telakan taloustilanne on pahentunut vähitellen.

([8]) *Lähde*: Gdynian telakan talousennusteen perustana olevat olettamat; Amber laati ennusteen Gdynian telakan due diligence -tarkastuksen yhteydessä, ja se toimitettiin komissiolle 9 päivänä huhtikuuta 2008 ja kirjattiin saapuneeksi samana päivänä.

([9]) *Lähde*: Amberin joulukuussa 2007 laatima Gdynian telakan liiketoimintasuunnitelma vuosiksi 2008–2012, joka toimitettiin komissiolle 29 päivänä helmikuuta 2008 ja kirjattiin saapuneeksi 3 päivänä maaliskuuta 2008.

([10]) Ks. edellä.

Taulukko 1:

Gdynian telakan toiminta

[miljoonaa Puolan zlotya]

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Liikevaihto	1 724	891	1 327	1 599	1 259	1 040
Tulos	– 477	– 190	– 77	– 114	– 292	– 311
Pääoma			– 288	– 285	– 576	– 928

Lähde: vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelma ja telakan esite.

(67) Telakan odotetaan tuottavan suuret tappiot vuosina 2008 ja 2009 nykyisellä tilauskannallaan ([11]).

2. *PÄÄTÖS ALOITTAA EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 88 ARTIKLAN 2 KOHDAN MUKAINEN MENETTELY*

(68) Muodollisen tutkinnan aloittamisesta tekemässään päätöksessä komissio esitti, että osa liittymissopimuksen liitteen IV 3 kohdan mukaisesti ilmoitetuista toimenpiteistä katsottaisiin uudeksi tueksi, koska ne oli myönnetty vasta Puolan liityttyä Euroopan unioniin 1 päivänä toukokuuta 2004 tai koska niitä ei ollut vielä myönnetty päätöksentekohetkellä. Komissio on luetellut kyseiset toimenpiteet päätöksen liitteen I B osassa.

(69) Lisäksi komissio päätti, että useita päätöksen liitteen I A osassa lueteltuja toimenpiteitä oli myönnetty Gdynian telakalle ennen 1 päivää toukokuuta 2004 eikä niitä sovellettaisi liittymisen jälkeen liittymissopimuksen liitteen IV 3 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä eikä niitä näin ollen tutkittaisi EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa määrätyn menettelyn mukaisesti. Kyseisiä toimenpiteitä ei siis käsitellä tässä päätöksessä. Ne oli kuitenkin otettava huomioon arvioitaessa liittymisen jälkeen myönnettyjen toimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille.

(70) Pohjimmiltaan komissio väitti, ettei oikeudellisesti sitovaa päätöstä ollut tehty päätöksen liitteen I B osassa luetelluista toimenpiteistä ennen liittymistä, vaikka tunnusti, että joitakin alustavia toimenpiteitä oli kuitenkin tehty oikeudellisesti sitovan päätöksen tekemiseksi.

(71) Julkisoikeudellisen velan uudelleenjärjestelystä 5a luvun menettelyn mukaisesti komissio totesi valtiontuesta (työmarkkinoiden kannalta erityisen merkittävät yritykset) 30 päivänä lokakuuta 2002 annetun lain perusteella, sellaisena kuin se on muutettuna, ([12]) että 5a luvun menettelystä vastaavan teollisuuden kehittämisviraston pääjohtajan tekemä uudelleenjärjestelypäätös oli oikeudellisesti sitova. Tässä tapauksessa uudelleenjärjestelypäätöstä ei kuitenkaan ollut tehty ennen liittymistä ([13]). Näin siksi, että teollisuuden kehittämisviraston pääjohtajan 19 päivänä huhtikuuta 2004 tekemä päätös, jolla hyväksyttiin vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelma, ei täyttänyt menettelyä ja sisältöä koskevia edellytyksiä, jotta se olisi voitu katsoa uudelleenjärjestelypäätökseksi.

(72) Komissio hyväksyi Puolan selityksen, jonka mukaan näistä julkisoikeudellisista veloista kertyneet korot poistettaisiin automaattisesti velkapääoman kanssa niiden liitännäisen luonteen vuoksi ilman, että asiasta tarvitsisi tehdä erillistä päätöstä.

(73) Komissio ei löytänyt näyttöä oikeudellisesti sitovista päätöksistä, jotka koskisivat useita toimenpiteitä, mukaan luettuina tuotannon takauksia ja pääomankorotuksia, joukkovelkakirjojen liikkeeseenlaskua ja velan muuntamista osakkeiksi, jotka on lueteltu toimenpiteiksi nro 28–34 päätöksen liitteen I B osassa. Komissio vastasi eritoten Puolan pääasialliseen väitteeseen, jonka mukaan nämä toimenpiteet olivat sisältyneet Gdynian telakan vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelmaan, jonka telakan johtokunta oli hyväksynyt, ja valtiokonttorin edustajat olivat velvoittaneet toimivaltaiset viranomaiset panemaan toimenpiteet täytäntöön äänestämällä suunnitelman puolesta.

([11]) Jäljempänä kuvatussa ISD Polskan laatimassa yhteisessä rakenneuudistusohjelmassa arvioidaan, että vuonna 2008 tappiota syntyisi 280 miljoonaa Puolan zlotya.

([12]) Oikeusperusta on kuvattu yksityiskohtaisesti muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyn päätöksen 3.2 osiossa.

([13]) Komissio havaitsi muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehtyä päätöstä koskevista Gdynian telakan huomautuksista, että uudelleenjärjestelypäätös oli tehty tosiasiassa 4 päivänä tammikuuta 2005.

(74) Komissio tuli erityisesti siihen tulokseen, että sikäli kuin osakkaat eivät olleet tehneet vaadittuja toimia tätä varten, johtokunnalla ei ollut valtaa tehdä päätöksiä, joista koituisi taloudellisia seurauksia osakkaille. Komissio tuli lisäksi siihen tulokseen, että vaikka oletettaisiin, että johtokunnalla oli oikeus tehdä tällainen päätös osakkaiden puolesta ja heidän lukuunsa, oli epäselvää, olisiko tällainen päätös synnyttänyt valtiokonttorille positiivisen velvoitteen myöntää valtiontukea, koska tavallisesti ei ole mahdollista rinnastaa päätöksiä, jotka valtio on tehnyt markkinatalouden toimijana, ja päätöksiä, jotka valtio on tehnyt erilaisia julkisia päämääriä varten.

(75) Päätöksen liitteen I B osassa mainitusta toimenpiteestä nro 32 (40 miljoonan Puolan zlotyn suuruinen pääomankorotus) komissio epäilee, oliko päätös, jolla valtiokonttori velvoitettiin tekemään pääomankorotus ennen Puolan liittymistä, lain mukaan pätevä, sillä siinä ei ollut noudatettu edellytystä, jonka mukaan pääomankorotus on rekisteröitävä toimivaltaisessa tuomioistuimessa kuuden kuukauden kuluessa.

(76) Tultuaan siihen tulokseen, että useat Gdynian telakan hyväksi toteutetuista toimenpiteistä olivat uutta tukea, komissio ilmaisi epäilevänsä, ettei yhtään edellytystä, joiden nojalla tuki voitaisiin hyväksyä rakenneuudistustukena, ollut täytetty.

3. *ASIANOMAISTEN OSAPUOLTEN HUOMAUTUKSET*

a) ***Gdynian telakan huomautukset***

(77) Tuensaaja esitti kahdentyyppisiä väitteitä; ne koskivat komission toimivaltaa päätöksen liitteen I B osassa luetelluissa toimenpiteissä sekä komission esittämiä epäilyjä kyseisen tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille siltä osin, kuin sen katsottiin olevan uutta tukea.

(78) Julkioikeudellisen velan uudelleenjärjestelystä 5a luvun mukaisesti tuensaaja esitti, että tuen myöntäminen oli teollisuuden kehittämisviraston pääjohtajan uudelleenjärjestelypäätös. Tuensaaja väitti kuitenkin – kuten Puolakin komission tutkimuksen alkuvaiheessa – että teollisuuden kehittämisviraston pääjohtaja teki kyseisen päätöksen ennen EU:hun liittymistä, 19 päivänä huhtikuuta 2004.

(79) Tuensaaja väitti, että tuen myöntämisenä ennen EU:hun liittymistä olisi pidettävä kaikkien yksittäisten julkisten velkojien suostumista 5a luvun mukaiseen uudelleenjärjestelyyn ([14]).

([14]) Tarkemmat tiedot on esitetty muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyn komission päätöksen 67 kohdassa.

(80) Tuensaaja väitti, päinvastoin kuin mitä Puola komission tutkinnan alkuvaiheessa, ettei viivästyskorkoa ollut kertynyt 30 päivän kesäkuuta 2003 jälkeen 5a luvun mukaisesti uudelleenjärjestellyistä julkisoikeudellisista veloista.

(81) Tuensaaja väitti, että valtion nimenomainen riski toimenpiteessä nro 32 (pääomankorotus) oli tiedossa ennen liittymistä, joten tuki olisi katsottava myönnetyksi ennen liittymistä.

(82) Tuensaaja esitti huomautuksia myös päätöksen muista seikoista. Se totesi erityisesti, etteivät KUKE-vientiluottolaitoksen (Korporacja Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych) antamat tuotannon takaukset olleet valtiontukea. Tuensaaja väitti, että KUKE-vientiluottolaitoksen takausjärjestelmä oli itsensä rahoittava järjestelmä, jossa perityt palkkiot ylittivät pitkällä aikavälillä riskit ja todellisuudessa maksetut määrät. Tuensaaja selitti, millä ehdoilla KUKE-vientiluottolaitos myönsi näitä takauksia (vaaditut palkkiot ja vakuuden tyyppi).

(83) Tuen rajaamista ehdottoman välttämättömään koskevasta vaatimuksesta tuensaaja väitti, että tuen määrä oli rajattu tiukasti välttämättömään ja että tukea olisi perusteltua myöntää lisää, mikäli sitä olisi saatavilla. Lisäksi tuensaaja esitti, että vaikka komissio määrittelisi rakenneuudistuksen kustannukset suppeassa merkityksessä (eli ettei niihin sisältyisi telakan käyttökustannuksia), näiden kustannusten rahoitusosuus, johon ei sisältynyt valtiontukea, olisi siltikin noin 30 prosenttia, mikä on pelastamis- ja rakenneuudistustukea koskevien vuoden 1999 suuntaviivojen mukaista ([15]).

(84) Lisäksi tuensaaja väitti, ettei Gdynian telakalle myönnetty valtiontuki vääristä kilpailua Euroopassa vaan että todellinen kilpailu-uhka Euroopan telakoille tulee Kaukoidästä. Tuensaaja myönsi, että konttialuksia rakennetaan myös muilla Euroopan telakoilla, erityisesti Saksassa, mutta väitti Saksassa rakennettavien konttialusten olevan suunnittelultaan ja teknisiltä ominaisuuksiltaan erilaisia. Tuensaaja väitti, ettei autonkuljetusaluksia rakennettu millään muulla telakalla Euroopan unionissa, joten Gdynian telakka ei kilpaillut kyseisellä segmentillä minkään muun Euroopan unionissa sijaitsevan telakan kanssa.

([15]) Tuensaaja väitti, että asiassa sovelletaan yhteisön vuoden 1999 suuntaviivoja valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi (EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2).

(85) Lopuksi tuensaaja totesi, että sen rakenneuudistus saataisiin päätökseen vuoden 2007 loppuun mennessä.

b) ***Muiden asianomaisten osapuolten esittämät huomautukset***

(86) Tanska ja Danske Maritime ilmoittivat tukevansa komission aikomusta varmistaa, että valtiontukea myönnetään asiassa sovellettavien sääntöjen mukaisesti. Ne toivat esiin, että laivanrakennuksen maailmanmarkkinoilla vallitsevan kilpailutilanteen takia useita Tanskan telakoita oli suljettu tai ne olivat menneet konkurssiin ilman, että niille olisi annettu valtiontukea. Ne vahvistivat samoin, että Tanskan telakoiden tuotevalikoima oli samanlainen kuin Puolan telakoilla, joten vilpillinen kilpailu voisi vaikuttaa Tanskan telakoihin. Lisäksi Tanska kehotti komissiota vaatimaan Gdynian telakkaa vähentämään kapasiteettiaan niin, ettei valtiontukea käytettäisi lisäämään maailmanlaajuista liikakapasiteettia.

(87) Ray Car Carriers painotti Gdynian telakan suurimpana asiakkaana ja yhtiön vähemmistöosakkaana Gdynian telakan merkitystä omalle toiminnalleen telakan kanssa tekemiensä voimassa olevien sopimusten vuoksi. Ray Car Carriers oli vakuuttunut siitä, että erittäin pätevän henkilöstönsä ja johtonsa ansiosta telakasta voisi tulla yksi Euroopan parhaista, jos sen rakenteet uudistettaisiin ja se saisi valtiontukea tähän tarkoitukseen.

(88) Solidaarisuus-ammattiliitto (Solidarność) toi esiin telakan pahenevan tilanteen ja esitti, että pikainen rakenneuudistus oli välttämätön. Solidaarisuus-ammattiliitto kuvaili joitakin telakalla jo toteutettuja rakenneuudistustoimenpiteitä ja ilmoitti uskovansa, että telakan käytettävissä olevan teknologian ja työvoiman ansiosta se nousisi tuottoisien eurooppalaisten telakoiden joukkoon. Valtiontuki oli siis välttämätöntä rakenneuudistussuunnitelman täytäntöön panemiseksi.

(89) Puolan laivanrakennusteollisuuden yhdistys Forum Okrętowe selvitti telakan vaikeuksien syitä ja ilmaisi tukevansa rakenneuudistusta sekä valtiontuen käyttöä sitä varten.

c) ***Puolan huomautukset***

(90) Puola esitti tuensaajan tavoin huomautuksia sekä toimivallasta että soveltuvuudesta yhteismarkkinoille.

(91) Puola ei esittänyt mitään uusia perusteita julkisoikeudellisen velan uudelleen järjestelystä 5a luvun mukaisesti. Vastauksena tuensaajan huomautuksiin Puola ilmoitti kuitenkin olevansa eri mieltä tuensaajan tekemästä Puolan lainsäädännön tulkinnasta.

(92) Päätöksen liitteen I B osan toimenpiteiden nro 28–34 osalta Puola ei kiistänyt komission päätelmiä, jotka esitettiin muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyssä päätöksessä. Puola esitti kuitenkin uuden väitteen, jonka mukaan laivanrakennusteollisuusryhmään kuuluvien valtion viranomaisten edustajien antamia lausuntoja, jotka koskivat toimenpiteiden laajentamissuunnitelmia, olisi pidettävä virallisina lupauksina. Lausunnot esitettiin ennen liittymistä.

(93) Puola väitti toimenpiteestä nro 32 (pääomankorotus), ettei valtiokonttorin osallistumista yhtiökokouksiin Gdynian telakan omistajana voinut erottaa sen toimista julkista tukea myöntävänä viranomaisena.

(94) Samalla Puola myönsi, että vaikka pääomankorotukseen liittyvät toimet kuuluvat omistajuuteen (*dominium*) ja niihin sovelletaan siviilioikeutta, yhtiöiden osakepääomaa korottavan (valtiovarain-) ministerin on noudatettava lisäksi julkisoikeudellisia sääntöjä, joita ei sovelleta tavanomaisiin markkinatoimijoihin (*imperium*).

(95) Lisäksi Puola selitti, että kuuden kuukauden sääntö (määräaika osakemerkintöjen rekisteröinnille tuomioistuimessa) oli vain muodollinen vaatimus, jolla ei ollut mitään vaikutusta hetkeen, jona osakkaan velvollisuus osakkeiden merkintään on tullut voimaan. Puola väitti edelleen, että kyseinen velvollisuus tuli voimaan vuonna 2004 ennen liittymistä ja että sen täyttäminen edellytti vain uutta päätöstä telakan osakepääoman korotuksesta, joka tehtiinkin 4 päivänä maaliskuuta 2005. Valtiokonttori teki merkintänsä tämän jälkeen 23 päivänä kesäkuuta 2005.

(96) Uuden tuen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille Puola totesi, että vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelma muodosti vankan taloudellisen perustan telakan rakenneuudistukselle. Puola myönsi, että rakenneuudistus toteutettiin rajallisin rahavaroin. Puolan viranomaiset kuvasivat vielä lyhyesti vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyneitä rakenneuudistustoimenpiteitä osoittaakseen, ettei rakenneuudistus kohdistunut pelkästään rahoitukseen. Viranomaiset puolustivat vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelmassa ehdotettuja tasoitustoimenpiteitä, jotka

oli toteutettu Gdynian telakkakonsernissa. Tuen rajaamista ehdottoman välttämättömään koskevasta edellytyksestä Puola totesi, ettei tukea ollut käytetty muuhun tarkoitukseen kuin rakenneuudistukseen, ja väitti tuki-intensiteetin olevan 31 prosenttia, mikä tarkoittaa tuen osuutta rakenneuudistuksen kokonaiskustannuksista toimintakustannukset mukaan luettuina. Puolan mukaan sopimushintojen uudelleen neuvottelua yhdessä telakan tulevien kertyvien voittojen ja positiivisen kassavirran kanssa olisi pidettävä ”oman rahoituksen osuutena”.

(97) Puolan viranomaiset selvittivät yksityiskohtaisesti KUKE-vientiluottolaitoksen takausjärjestelmän toimintaa ja väittivät, etteivät takaukset olleet valtiontukea.

4. *KUVAUS PÄÄTAPAHTUMISTA AIKAJÄRJESTYKSESSÄ MUODOLLISEN TUTKINNAN ALOITTAMISESTA TEHDYN KOMISSION PÄÄTÖKSEN JÄLKEEN*

(98) Jäljempänä kerrotaan lyhyesti komission tutkinnasta ja sen aikaisista tapahtumista.

(99) Vastauksena muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehtyyn komission päätökseen Puolan viranomaiset esittivät syksyllä 2005 kahdenlaisia selityksiä: ensinnäkin ne kyseenalaistivat komission toimivallan niissä toimenpiteissä, jotka komissio katsoi päätöksessään uudeksi tueksi, ja toiseksi ne väittivät, että vaikka nämä toimenpiteet olisivat uutta tukea, ne olisivat yhteismarkkinoille soveltuvaa rakenneuudistustukea. Gdynian telakka reagoi komission päätökseen samalla tavoin. Molempia on kuvattu edellä.

(100) Tuen soveltumista yhteismarkkinoille koskevan väitteensä tueksi Puola toimitti komissiolle Gdynian telakan vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelman, joka oli täsmälleen samanlainen kuin rakenneuudistussuunnitelma, josta komissio aloitti muodollisen tutkinnan epältyään sen uskottavuutta ja kestävyyttä. Komissio tutki kuitenkin vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelman huolellisesti ja pyysi apua ulkopuoliselta asiantuntijalta. Komissio tuli siihen tulokseen, ettei vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelma täyttänyt yhtään asiassa sovellettavien suuntaviivojen mukaista rakenneuudistustuen myöntämisen edellytystä. Helmikuun 22 päivänä 2006 järjestetyssä tapaamisessa komissio selvitti pääasialliset epäilynsä Puolan viranomaisille. Komissio toi esiin vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelman pahimmat puutteet: pienet investoinnit, pieni odotettu tuottavuus, suuret tuotantokustannukset – etenkin yleiskustannukset – ja telakan omien varojen riittämätön vahvistaminen. Telakalle annettu tuki oli katsottava velkojen uudelleenjärjestelyä ja telakan toiminnan jatkumista varten myönnetyksi toimintatueksi.

(101) Komissio sai tietää joulukuussa 2005 julkisista lähteistä ([16]), että oli perustettu Puolan telakoiden yhteenliittymä (Korporacja Polskie Stocznie, jäljempänä ’KPS’), julkisomisteinen pääomaryhmä, jotta kolme suurta puolalaista telakkaa Gdyniassa, Gdańskissa ja Szczecinissä saataisiin saman katon alle, jäljempänä ’yhdistämissuunnitelma’. KPS:n päätehtävänä oli rahoittaa telakoiden tuotantoa. Puola ei ilmoittanut yhdistämissuunnitelmasta komissiolle missään menettelyn vaiheessa, ei ennen muodollisen tutkintamenettelyn aloittamisesta tehtyä päätöstä eikä sen jälkeen.

(102) Samalla komissio luki lehdistä meneillään olevista neuvotteluista, jotka koskivat Gdynian ja Gdańskin telakoiden myymistä strategisille sijoittajille ja siihen saakka samassa konsernissa toimineiden yhtiöiden erottamista toisistaan. Komissio pyysi Puolan hallitusta 13 päivänä tammikuuta 2006 päivätyllä kirjeellä selvittämään, millainen sen Gdynian telakkaa koskeva strategia todellisuudessa oli.

(103) Puola selitti 20 päivänä helmikuuta 2006 päivätyssä kirjeessä, että yhdistämisuunnitelmaa oli todella harkittu aiemmin mutta se oli hylätty ja pian annettaisiin Puolan laivanrakennusteollisuuden uusi rakenneuudistusstrategia.

(104) Puolan viranomaiset ilmoittivat komissiolle 22 päivänä helmikuuta 2006 pidetyssä tapaamisessa ja 13 päivänä maaliskuuta 2006 päivätyssä kirjeessä, että vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelma oli vanhentunut ja että sitä oli muutettava. Puolan viranomaiset lupasivat toimittaa muutetun rakenneuudistussuunnitelman kesäkuuhun 2006 mennessä. Lisäksi Puolan viranomaiset esittelivät Puolan laivanrakennusteollisuuden uuden rakenneuudistusstrategian pääkohdat. Ensinnäkin Gdańskin telakka aiottiin erottaa Gdynian telakkakonsernista mahdollisimman pian. Toiseksi hallitus aikoi hyväksyä yksityisen pääoman siirtämisen Gdańskin ja Gdynian telakoille pitkän aikavälin tavoitteenaan telakoiden täydellinen yksityistäminen.

(105) Gdynian telakan yhtiökokouksessa 19 päivänä huhtikuuta 2006 päätettiin enintään 300 miljoonan Puolan zlotyn suuruisesta pääomankorotuksesta. Hallintoneuvoston tehtäväksi annettiin etsiä osallistumaan kiinnostuneita sijoittajia. Toukokuussa 2006 päivättyä telakan esitettä alettiinkin jakaa 10 päivästä toukokuuta 2006 mahdollisille sijoittajille, ja Gdynian telakan yksityistämisessä avustanut konsultti otti suoraan yhteyttä noin 80 sijoittajaan. Gdynian telakka sai kaksi alustavaa tarjousta pääomankorotuksiin osallistumisesta; ukrainalaiselta terästehtaalta Donbasilta ja telakan suurimmalta asiakkaalta Ray Car Carriersilta. Nämä kaksi yhtiötä jättivät lopulta

([16]) Verkkosivuilla julkaistut hallituksen pöytäkirjat 25 päivältä tammikuuta 2005 ja 5 päivältä lokakuuta 2005.

28 päivänä elokuuta 2006 sitovat tarjoukset, joissa edellytettiin kuitenkin myyjän – valtion – vastaavan veloista ja niiden perumisesta. Puolan ilmoittaman aikataulun mukaan (26 päivänä syyskuuta 2006 päivätty kirje) kahden tarjouksentekijän kanssa käytävät neuvottelut saataisiin päätökseen lokakuun 2006 loppuun mennessä ja uusien osakkeiden merkintä saataisiin päätökseen viimeistään 15 päivänä joulukuuta 2006.

(106) Komissio sai 9 päivänä kesäkuuta 2006 ensimmäisen luonnoksen vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmaksi. Vierailtuaan telakalla ja saatuaan ulkopuolisen asiantuntijan lausunnon komissio ilmoitti vieraillessaan telakalla 13 päivänä kesäkuuta 2006 sekä kirjallisesti 17 päivänä heinäkuuta, että luonnos herätti suurta epäilystä, tuoden esiin, ettei rakenneuudistussuunnitelma vaikuttanut olevan tarpeeksi kauaskantoinen, jotta telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuus palautuisi; ettei rakenneuudistusten rahoitusta ollut turvattu; ettei rakenneuudistuksen rahoittamisesta muilla varoilla kuin valtiontuella ollut todellisia suunnitelmia ja ettei tasoitustoimenpiteitä ollut ehdotettu. Viitaten KUKE-vientiluottolaitoksen – valtion viraston – antamien alusten rahoitustakausten jatkuvaan käyttöön komissio varoitti telakkaa ja Puolan viranomaisia siitä, että nämä takaukset katsottaisiin valtiontueksi.

(107) Varoituksista huolimatta Puolan syyskuussa 2006 kaksi kuukautta myöhässä toimittama vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelma ei lopulta eronnut merkittävästi ensimmäisestä luonnoksesta. Komissio arvostelee vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmaa pääasiassa jäljenpänä selvitetyistä syistä.

(108) Komissio ilmoitti Puolan viranomaisille 7 päivänä joulukuuta 2006 pidetyssä tapaamisessa sekä 29 päivänä tammikuuta 2007 päivätyssä kirjeessä, että alustavassa tutkimuksessa oli tultu siihen tulokseen, ettei vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelma täyttänyt yhtään voimassa olevissa suuntaviivoissa asetettua rakenneuudistustuen hyväksymistä koskevaa edellytystä.

(109) Puolan viranomaiset ilmoittivat kyseisessä tapaamisessa aikovansa aloittaa Gdynian telakan yksityistämisen uudelleen avoimella ja läpinäkyvällä menettelyllä houkutellakseen yksityisen sijoittajan hankkimaan täyden määräysvallan telakasta. Puola ilmoitti, että yksityistäminen saataisiin päätökseen kesäkuuhun 2007 mennessä. Yksityistämisasiakirjoja laadittaessa Puola pyysi komissiota antamaan lausunnon tarvittavista Gdynian telakan tasoitustoimenpiteistä, jotta mahdolliset sijoittajat saisivat paikkansa pitävää tietoa.

(110) Seuraavina kuukausina Gdynian telakka jatkoi neuvotteluja kahden sijoittajan, Donbasin ja Ray Car Carriersin kanssa, jotka olivat esittäneet tarjouksensa elokuussa 2006. Samaan aikaan hallitus valmisteli erilaisia yksityistämisasiakirjoja aloittaakseen yksityistämisen uudelleen, mikäli meneillään olleet neuvottelut kariutuisivat. Puolan hallitus ilmoitti toukokuussa 2007, että neuvottelut olivat epäonnistuneet ja yksityistämisprosessi aloitettaisiin uudelleen. Puola toimitti 22 päivänä kesäkuuta 2007 päivätyssä kirjeessä yksityistämisen uuden aikataulun, jonka mukaan joulukuu 2007 oli alustava määräaika prosessin loppuunsaattamiselle, mikä oli puoli vuotta myöhemmin kuin mihin Puola oli sitoutunut tammikuussa 2007. Komissio ilmoitti 31 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, ettei yksityistämistä voitaisi viivästyttää enempää. Lisäksi komissio varoitti Puolaa siitä, että tuolloin vaikutti siltä, ettei telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttamista ja rakenneuudistuksen rahoittamista ainakin osittain muulla rahoituksella kuin valtiontuella koskevia edellytyksiä ollut täytetty.

(111) Samaan aikaan komission jäsenen Neelie Kroesin ja ministeri Woźniakin päästyä joulukuussa 2006 sovintoon komissio kävi tiivistä keskustelua Puolan viranomaisten ja Gdynian telakan kanssa tarvittavien tasoitustoimenpiteiden määrittämiseksi. Puola lupasi 28 päivänä helmikuuta 2007 päivätyssä kirjeessä sulkea SD I -telakka-altaan Gdynian telakalta sen jälkeen, kun meneillään olleet tilaukset oli saatu valmiiksi ja SD II -kuivatelakka-altaan tarvittavat investoinnit tehty eli tammikuun 2010 jälkeen.

(112) Komissio pyysi Gdynian telakkaa toimittamaan sille tietoja useista seikoista sen selvittämiseksi, oliko ehdotus todellinen tasoitustoimenpide. Lopulta komissio ilmoitti Puolalle 31 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyllä kirjeellä olevansa alustavasti valmis pitämään SD I -kuivatelakka-altaan sulkemista riittävänä tasoitustoimenpiteenä edellyttäen, että se purettaisiin niin, ettei laivanrakennus ja toiminnan aloittaminen olisi siinä enää mahdollista ja että sulkeminen tapahtuisi 1 päivänä syyskuuta 2009 tai jo aiemmin, mikäli alus nro 8185/04 – viimeinen alus telakan tilauskirjassa 8 päivänä maaliskuuta 2007 – valmistuisi ennen kyseistä päivämäärää. Lisäksi SD I -allasta voisi käyttää vuonna 2009 ainoastaan niiden kahden aluksen kokoamiseen, jotka oli sillä hetkellä merkitty koottaviksi kyseisellä telakalla vuonna 2009 ja joita ei voisi siirtää SD II -altaalle (LPG-säiliöalukset nro 8185/03 ja 8185/04). Komission päätelmän perustelut esitetään jäljempänä.

(113) Uusi yksityistämismenettely, joka perustui 30 päivänä elokuuta 1996 annettuun yksityistämislakiin, aloitettiin heinäkuussa 2007. Gdynian telakan yhtiökokous teki 5 päivänä heinäkuuta 2007 päätöksen 515 miljoonan Puolan zlotyn suuruisesta pääomankorotuksesta, jossa valtiokonttori merkitsisi osakkeet, mikäli yksityistäminen saataisiin onnistuneesti päätökseen. Telakan esite laadittiin ja päivättiin 4 päivänä heinäkuuta 2007. Sitä alettiin jakaa mahdollisille sijoittajille 10 päivänä heinäkuuta 2007 eli samana päivänä, jona tarjouskilpailu julkaistiin kansainvälisessä ja puolalaisessa lehdistössä. Samoin kuin edellä kuvatussa menettelyssä, komissio esitti telakan esitteestä huomautuksia, jotka Puola otti asianmukaisesti huomioon.

(114) Huomatessaan yksityistämisen viivästyvän jälleen komissio vaati Puolaa 3 päivänä lokakuuta 2007 päivätyllä kirjeellä saattamaan yksityistämisen viipymättä päätökseen. Puola ilmoitti komissiolle 23 päivänä lokakuuta 2007 päivätyllä kirjeellä, ettei yksityistämistä saataisi päätökseen suunnitellusti eli vuoden 2007 loppuun mennessä. Sen sijaan Puola lupasi aloittaa neuvottelut valittujen sijoittajien kanssa tammikuussa 2008. Komissio toisti viivästymisiä koskevan huolensa 30 päivänä marraskuuta 2008 päivätyssä kirjeessä ja ilmoitti odottavansa, että Gdynian telakan uusi omistaja toimittaisi ensimmäisen luonnoksen uudesta rakenneuudistussuunnitelmasta vuoden 2008 helmikuun loppuun mennessä. Komissio toisti pyynnön myöhemmin useita kertoja. Komissio vaati moneen otteeseen yksityistämisen aikataulun tiukkaa noudattamista ja totesi, ettei Puolalla vaikuttanut olevan mitään perustetta yksityistämisen uudelleen aloittamiseksi.

(115) Puola ilmoitti komissiolle, että yksitoista yhtiötä oli pyytänyt Gdynian telakan esitettä ja että neljä yhtiötä oli toimittanut alustavat tarjoukset 1 päivänä lokakuuta 2007 olleeseen määräaikaan mennessä. Neljä yhtiötä hyväksyttiin due diligence -tarkastukseen. Lopulta kolme sitovaa tarjousta toimitettiin 20 päivänä joulukuuta 2007 olleeseen määräaikaan mennessä. Puola päätti tammikuun lopussa vuonna 2008 aloittaa neuvottelut kahden tarjouksentekijän kanssa. Helmikuun puolivälissä vuonna 2008 Puola ilmoitti, että Gdynian telakan yksityistäminen saataisiin päätökseen kesään 2008 mennessä eli vuotta myöhemmin, kuin mitä Puola oli alun perin tammikuussa 2007 luvannut.

(116) Toiselle sijoittajista, puolalaisen teräskauppayhtiön Złomrexin tytäryhtiölle Amber Sp. z o.o.:lle, jäljempänä 'Amber', annettiin 20 päivänä maaliskuuta 2008 yksinoikeus käydä neuvotteluja, ja neuvotteluoikeutta jatkettiin useita kertoja ja se päättyi lopulta 12 päivänä toukokuuta 2008.

(117) Puola toimitti komissiolle 29 päivänä helmikuuta 2008 Amberin laatiman luonnoksen Gdynian telakan rakenneuudistussuunnitelmaksi ([17]). Amber toimitti päivitetyn talousennusteen 9 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyssä sähköpostiviestissä. Komissio esitti suullisia huomautuksia tästä luonnoksesta Puolan viranomaisten, Amberin ja Gdynian telakan edustajien kanssa Varsovassa 10 päivänä huhtikuuta 2008 järjestetyssä tapaamisessa ja kirjallisia huomautuksia 21 päivänä huhtikuuta 2008 päivätyssä kirjeessä.

(118) Amber ilmoitti Puolan viranomaisten kanssa 12 päivänä toukokuuta 2008 pidetyssä tapaamisessa vetäytyneensä Gdynian telakan yksityistämisprosessista. Puola ilmoitti komissiolle tästä samana päivänä. Amber lähetti valtiokonttorille perustelut päätöksestään ja ilmoitti vetäytymisen johtuneen pääasiassa siitä, että se oli tullut telakan tilanteesta tehdyn perusteellisen due diligence -tarkastuksen perusteella siihen tulokseen, ettei telakan toiminnasta tulisi kannattavaa edes sitten, kun rakenneuudistustoimenpiteet ja merkittävät investoinnit oli toteutettu.

(119) Puolan viranomaiset päättivät 15 päivänä toukokuuta 2008 lopettaa yksityistämisprosessin kutsumalla julkisesti neuvotteluihin ne tarjouksentekijät, joiden tarjoukset oli hyväksytty vuonna 2007 aloitetussa menettelyssä.

(120) Puola ilmoitti komissiolle 26 päivänä toukokuuta 2008, että yksityistämisprosessi oli aloitettu uudelleen. Tämän jälkeen Puolan viranomaiset ovat ilmoittaneet komissiolle päivittäin toimista, joita ne ovat tehneet löytääkseen Gdynian telakalle ostajan. Puola on välittänyt komissiolle useita kirjeitä, joissa mahdolliset sijoittajat ilmoittavat olevansa kiinnostuneita saamaan tietoja meneillään olevasta yksityistämisestä sekä telakan esitteen, kun sellainen olisi saatavilla.

(121) Kesäkuun 10 päivänä 2008 pidetyssä kokouksessa kävi ilmi, että Puolan viranomaiset kävivät tiiviitä neuvotteluja ISD Polskan, Gdańskin telakan nykyisen omistajan, kanssa Gdynian telakan mahdollisesta ostamisesta ja näiden kahden telakan yhdistämisestä. Puola ehdotti uusia tasoitustoimenpiteitä ja ilmoitti, että uusi sijoittaja oli vaatinut lisää valtiontukea yksityistämiseen osallistumisen edellytyksenä. Lisäksi Puola ilmoitti komissiolle, että

([17]) *Lähde*: Amberin joulukuussa 2007 laatima Gdynian telakan liiketoimintasuunnitelma vuosille 2008–2012, joka toimitettiin komissiolle 29 päivänä helmikuuta 2008 ja kirjattiin saapuneeksi 3 päivänä maaliskuuta 2008.

ISD Polska laati molemmille telakoille yhteistä rakenneuudistussuunnitelmaa, joka toimitettaisiin komissiolle viimeistään 26 päivänä kesäkuuta 2008 valtiontukiasiaan C 18/2005 liittyvän tietojen antamista koskevan komission välipäätöksen ([18]) mukaisesti.

(122) Komissio ilmoitti Puolalle ja ISD Polskalle Puolan viranomaisten pyynnöstä 10 päivänä kesäkuuta 2008 järjestetyssä tapaamisessa ja uudemman kerran 13 päivänä kesäkuuta 2008 järjestetyssä tapaamisessa, että muutamia puite-edellytyksiä olisi täytettävä, mikäli ISD Polska aikoisi ostaa Gdynian telakan ja johtaa sitä samalla Gdańskin telakan kanssa. Puite-edellytykset olivat seuraavat: ISD Polska esittäisi molemmille telakoille yhteisen rakenneuudistussuunnitelman viimeistään 26 päivänä kesäkuuta 2008, osallistuisi huomattavalla osuudella rakenneuudistuksen kustannuksiin ja laatisi mielekkäitä tasoitustoimenpiteitä asiassa sovellettavien suuntaviivojen mukaisesti. Komissio ilmoitti ISD Polskan ehdotetun osuuden rakenneuudistuksen kustannuksista olevan riittämätön, kun otetaan huomioon telakan aiemmin saaman valtiontuen määrä sekä lisätuki, jota ISD Polska oli hakenut yksityistämisen yhteydessä.

(123) Puola ilmoitti komissiolle 6 päivänä kesäkuuta 2008 päivätyssä kirjeessä, että hallitus oli tehnyt 3 päivänä kesäkuuta 2008 päätöksen antaa Gdynian telakalle 515 miljoonan Puolan zlotyn suuruinen pääoma, jolla katettaisiin osittain voimassa olevista laivanrakennussopimuksista odotettavissa olevat tappiot.

(124) Komissio sai 26 päivänä kesäkuuta 2008 ISD Polskan laatiman kesäkuussa 2008 päivätyn luonnoksen rakenneuudistussuunnitelmaksi (”Plan restrukturyzacji Nowej Stoczni Gdańsk-Gdynia”), jossa esiteltiin Gdańskin ja Gdynian telakoiden yhteinen rakenneuudistusstrategia, jäljempänä ’(ISD:n) yhteinen rakenneuudistussuunnitelma’. Komissio sai myös Polish Shipbuilding Companyn laatiman kesäkuussa 2008 päivätyn luonnoksen Gdynian telakan rakenneuudistussuunnitelmaksi vuosiksi 2008–2012 (”Plan restrukturyzacji Stoczni Gdynia S.A. na lata 2008-2012”), jäljempänä ’PSC:n rakenneuudistussuunnitelma’. Jäljempänä annetaan lyhyt kuvaus molemmista suunnitelmista.

(125) Puola ilmoitti komissiolle 14 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyllä kirjeellä Gdynian telakan yksityistämisen jatkuvan ja pyysi lisäaikaa, jotta mahdolliset sijoittajat saisivat viimeisteltyä rakenneuudistussuunnitelman. Puola lupasi toimittaa Gdynian telakan lopullisen rakenneuudistussuunnitelman viimeistään 12 päivänä syyskuuta 2008.

(126) Komissio suostui odottamaan, kunnes lopullisen rakenneuudistussuunnitelman toimittamisesta oli tehty päätös.

([18]) Komission päätös, tehty 23 päivänä toukokuuta 2008 (K(2008) 2277).

(127) Puola toimitti 12 päivänä syyskuuta 2008 ISD Polskan laatiman Gdańskin ja Gdynian telakoiden lopullisen rakenneuudistussuunnitelman (”Plan restrukturyzacji Nowej Stoczni Gdańsk-Gdynia”, jäljempänä ’syyskuun 12 päivän yhteinen rakenneuudistussuunnitelma’), joka oli pohjimmiltaan päivitetty versio 26 päivänä kesäkuuta 2008 saadusta yhteisestä rakenneuudistussuunnitelmasta.

5. *VUODEN 2006 RAKENNEUUDISTUSSUUNNITELMA*

(128) Vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelman mukaan vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelmaa oli välttämätöntä muuttaa makrotaloudellisen ympäristön muuttumisen takia eli koska zlotyn arvo suhteessa Yhdysvaltain dollariin nousi 4,1 zlotysta 3,0 zlotyyn dollaria kohtia ja koska terästonnin hinta nousi 300:sta Yhdysvaltain dollarista 700:aan Yhdysvaltain dollariin, mikä heikensi telakan taloustilannetta, ja lisäksi valtiontuki oli riittämätöntä, minkä vuoksi vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelmaa ei voitu toteuttaa kokonaan.

(129) Vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelma, jonka telakka laati Ernst & Youngin tuella, kattaa vuodet 2006–2012. Suurin osa toimenpiteistä on kuitenkin määrä panna täytäntöön vuoden 2009 loppuun mennessä. Vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelma kattoi vuodet 2003–2008.

(130) Vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelman tavoitteita ovat toimintakustannusten todellinen pienentäminen, telakan tehokkuuden parantaminen ja laivanrakennuksen kannattavuuden varmistaminen. Tätä varten telakka yritti ensin neuvotella voimassa olevat sopimukset uusiksi ja poistaa näin odotettavissa olevat tappiot aluksista, jotka oli määrä saada valmiiksi vuosina 2006 ja 2007. Lisäksi kustannustenvähennysohjelmassa pyrittiin tuotantokustannusten pienentämiseen.

a) ***Myyntistrategia***

(131) Suunnitelman mukaisessa myyntistrategiassa keskityttiin standardialuksiin, joihin kuuluivat konttialukset ja autonkuljetusalukset. Telakka suunnitteli myös säilyttävänsä kapasiteettia muita markkinarakoja varten, jos tuottoisia tarjouksia ilmenee.

b) ***Teollinen ja toiminnallinen rakenneuudistus***

(132) Pääasialliset toimenpiteet ovat seuraavat:

— Tehokkuutta lisätään investoimalla 61 miljoonaa euroa vuosina 2007–2009. Investoinneilla on tarkoitus poistaa tuotantoprosessin pullonkaulat (etenkin teräksen esivalmistuksessa) ja lisätä tehokkuutta. Lisäksi suunnitellaan 6,6 miljoonan euron investointeja tietotekniikkaan;

— Työvoimarakennetta uudistetaan poistamalla yhä tavallisemmiksi käyneet määräaikaiset työsopimukset ja toteuttamalla toimenpiteitä, joilla on tarkoitus saavuttaa tavoitteena olevat työvoimatasot. Kannustinjärjestelmä otetaan käyttöön. Lisäksi telakka suunnittelee nostavansa suoraan tuotantoon osallistuvien työntekijöidensä palkkoja 10 prosenttia vuonna 2006 ja 4 prosenttia vuodessa vuosina 2008–2010. Telakan pääasiallisia ongelmia ovat tällä hetkellä runsaat poissaolot ja pätevien työntekijöiden puute;

— Suunnitelmassa korostettiin, että telakkaa on tärkeä suojata valuuttariskin varalta. Tätä varten 70 prosenttia telakan tuloista on määrä suojata valuuttariskin varalta vuosina 2007–2012 valuuttakaupan avulla;

— Lisää tytäyhtiöitä yhtiöitetään (kuten Zakładowa Służba Ratownicza ja Wydział Technicznej Obsługi Urządzeń Dźwignicowych) ja omaisuutta myydään;

— Suunnitteluprosessia parannetaan (suunnitteluratkaisut standardoidaan). Tähän sisältyy myös vaihtoehto suunnittelutoimiston yhtiöittämisestä, josta oli määrä päättää vuonna 2007;

— Muita toimenpiteitä ovat sopimusten uusiksi neuvottelu, hinnantarkistusehdon käyttöönotto sopimuksissa valuttariskeiltä suojautumiseksi, työntekijöiden kannustinjärjestelmä, prosessien optimointi ja rahoitusomaisuuden myynti.

c) ***Rahoitusrakenteen uudistus***

(133) Telakan olisi uudistettava rahoitusrakennetta. Vuoden 2005 lopussa sen pääoma oli –285,4 miljoonaa Puolan zlotya. Telakan pääomatilannetta parannettaisiin suunnitelman mukaan vuosina 2006–2007 yhteensä 1,015 miljardin Puolan zlotyn suuruisella pääomankorotuksella: yksityisten sijoittajien oli määrä rahoittaa 500 miljoonan Puolan zlotyn suuruinen pääomankorotus vuonna 2006, ja yksityisen tai julkisen sijoittajan oli määrä rahoittaa 515 miljoonan Puolan zlotyn suuruinen pääomankorotus vuonna 2007.

d) ***Tavoiteluvut rakenneuudistuksen päättyessä – pitkän aikavälin kilpailukyvyn palauttaminen***

(134) Rakenneuudistuskauden päättyessä vuonna 2009 telakan tuotannon odotetaan olevan kompensoituna bruttovetoisuutena 298 610, kun se oli 279 258 vuonna 2006. Rakennettavien alusten lukumäärä vähenee 13:sta vuonna 2006 (8 konttialusta ja 5 autonkuljetusalusta) 11:een (5 konttialusta ja 6 autonkuljetusalusta). Tuotannon odotetaan kasvavan vielä kompensoituna bruttovetoisuutena 324 110:een vuonna 2012 (12 alusta).

(135) Työntekijöiden keskimääräinen määrä vähenee 5 208:sta toukokuussa 2006 tavoitteena olevaan 4 530:een vuoden 2007 lopussa.

(136) Tuottavuuden (työn ja kulutuksen suhde) odotetaan paranevan siten, että kun tuottavuus oli 44,8 työtuntia kompensoitua bruttovetoisuutta kohti vuonna 2007, vuonna 2012 se olisi 37,0 työtuntia kompensoitua bruttovetoisuutta kohti. Komission asiantuntijan mukaan verrattavissa olevien Euroopan tehokkaimpien telakoiden tuottavuus on alle 20 työtuntia kompensoitua bruttovetoisuutta kohti.

(137) Liikevaihdon odotetaan kasvavan 1,599 miljardista Puolan zlotysta vuonna 2005 1,869 miljardiin Puolan zlotyyn vuonna 2012. Liikevoiton odotetaan kohentuvan 7,35 miljoonasta Puolan zlotysta vuonna 2005 ja -233,5 miljoonasta Puolan zlotysta vuonna 2006 67,68 miljoonaan Puolan zlotyyn vuonna 2012, jolloin ensimmäinen kannattava vuosi olisi 2009.

e) ***Herkkyysanalyysi***

(138) Suunnitelmaan sisältyy herkkyysanalyysi seuraavista seikoista:

— Puolan zlotyn arvoa nostetaan suhteessa Yhdysvaltain dollariin vuosittain 0,05 ja 0,1 zlotya sen sijaan, että käytettäisiin perusskenaarion tavoin pysyvää kurssia, jossa Yhdysvaltain dollarin arvo on 3,00 Puolan zlotya.

— Laivanrakennuksen tasona säilyy 10 alusta vuosina 2009–2010, kun perusskenaarion mukaan vuosina 2009–2010 valmistetaan 11 alusta ja vuosina 2011–2012 valmistetaan 12 alusta;

— Eri sopimushinnat kasvavat nopeammin (työstä maksettava korvaus sekä muuttuvan ja pysyvän yhteistyön hinnat) vuosina 2008–2012 kuin mitä perusskenaariossa;

— Alusten hinnat laskevat 5 ja 10 prosenttia vuosina 2009–2012;

— Materiaalien hinnat nousevat samalla kun alusten hinnat nousevat vuodesta 2007 eteenpäin.

f) ***Tasoitustoimenpiteet***

(139) Vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmassa ehdotettiin tasoitustoimenpiteenä tuotannon rajoittamista kompensoituna bruttovetoisuutena 340 000:een vuodessa olettaen, että telakan tekninen kapasiteetti olisi kompensoituna bruttovetoisuutena 540 000. Kuten jäljempänä selitetään tarkemmin, Puola ehdotti helmikuussa 2007 SD I -kuivatelakka-altaan lopullista sulkemista. Telakka toimitti tietoja, joiden mukaan sen nykyinen tekninen kapasiteetti oli kompensoituna bruttovetoisuutena selvästi alle 540 000. Lopulta komissio hyväksyi alustavasti ehdotetun kapasiteetin vähentämisen, joka korvasi vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmassa esitetyn tasoitustoimenpiteen.

6. *ISD:N LAATIMA YHTEINEN RAKENNEUUDISTUSSUUNNITELMA*

(140) ISD Polska tuli Gdańskin telakan pääomistajana mukaan yksityistämisprosessiin Amberin vetäydyttyä vuonna 2007 aloitetusta yksityistämisestä. Kuten edellä esitettiin, ISD Polska tarkisti komissiolle 26 päivänä kesäkuuta 2008 toimittamaansa rakenneuudistussuunnitelmaa ja toimitti uudistetun version 12 päivänä syyskuuta 2008. Jäljempänä selvitetään soveltuvin osin syyskuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa tehtyjä muutoksia.

(141) ISD Polskan laatima yhteinen liiketoimintastrategia perustuu siihen ajatukseen, että kahden telakan synergiaa olisi käytettävä ja molempien telakoiden parhaat tuotantovalmiudet olisi yhdistettävä ([19]). Materiaalien pääasiallinen säilytystila tulisi Gdynian telakalle, jossa hoidetaan myös levyjen ja profiilien esivalmistus. Levyt ja profiilit kuljetetaan sitten vesitse Gdańskin telakalle, jossa valmistetaan lohkot ja osalohkot. Kokoaminen tapahtuu Gdynian telakan altailla, ja lopullinen varustelu tapahtuu molempien telakkojen varustelulaitureilla.

(142) Yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa viitataan siihen, ettei vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmalla onnistuttu palauttamaan telakan elinkelpoisuutta, ja eriteltiin syyt molempien telakkojen nykyisiin talousvaikeuksiin. Syiksi esitettiin erityisesti telakan yksityistämisen epäonnistuminen ja siihen liittyvä epäonnistuminen nostaa telakan pääoma rakenneuudistusten edellyttämälle tasolle sekä se, ettei telakka saanut riittävästi valtiontukea. Lisäksi yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa mainitaan makrotalouden tekijöitä, kuten Puolan zlotyn arvon nousu suhteessa Yhdysvaltain dollariin ja teräksen hintojen nousu, sekä sisäisiä tekijöitä, kuten pätevien työntekijöiden lähteminen telakalta, alhainen tuottavuus ja sopimusten tekeminen ilman välttämätöntä suojautumista valuuttakurssin ja materiaalikustannusten muuttumisen varalta, mistä on aiheutunut telakalle tappiota.

(143) Yhteisen rakenneuudistussuunnitelman tarkoituksena on palauttaa kahden rakenneuudistusten kohteena olevan yhtiön, Gdynian ja Gdańskin telakoiden, elinkelpoisuus. Vaikka tämä päätös koskee vain Gdynian telakkaa, jäljempänä esitetyssä yhteisen rakenneuudistussuunnitelman kuvauksessa ja arvioinnissa on tietenkin otettava huomioon myös Gdańskin telakka, sen aiemmat rakenneuudistustoimet ja sen saama valtiontuki sekä tuleva valtiontuki.

([19]) Myös Gdańskin telakalle annetusta valtiontuesta on meneillään muodollinen tutkintamenettely, joka aloitettiin valtiontuesta C 17/05 ja C 18/05 – Rakenneuudistustuesta Gdynian ja Gdańskin telakoille 1 päivänä kesäkuuta 2005 tehdyllä komission päätöksellä (EUVL C 220, 8.9.2005, s. 7).

a) ***Myyntistrategia***

(144) Yhteisen rakenneuudistussuunnitelman mukaan yhdistyneiden telakkojen olisi harjoitettava kahta toimintaa: laivanrakennusta ja muuta kuin laivanrakennusta.

(145) Laivanrakennustoiminnassa ISD Polska tähtää lyhyellä aikavälillä sellaisille markkinasegmenteille kuin konttialukset (pienet ja keskisuuret 500–3 000 TEU:n alukset), yleiset rahtialukset (kuivalastin kuljetukseen tarkoitetut ”perinteiset” alukset, monitoimialukset ja raskaslastialukset) ja autonkuljetusalukset (C6600-koon suuret henkilöautojen kuljetusalukset) ja kehittää toimintaa myös offshore-alusten segmentillä (esimerkiksi AHTS-alukset, PSV-alukset, miehistölaivat), josta olisi määrä tulla hallitseva keskipitkällä aikavälillä.

(146) Markkina-analyysi perustuu Euroopan muiden telakoiden tuotannon vertailuun ja yhdistyneiden telakoiden kokemukseen. Suunnitelmassa myönnettiin, että offshore-alusten tuotantoon tarvittavaa tietotaitoa olisi kehitettävä ja että tuotanto hoidettaisiin ensimmäisinä vuosina alihankkijoiden avulla. Syyskuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa kuvattiin Gdańskin telakan aiempaa kokemusta offshore-alusten runkojen rakentamisessa ja kerrottiin, että telakan tilauskannassa on tämän tyyppisiä aluksia. Suunnitelmasta kävi myös ilmi, että Gdańskin telakka oli allekirjoittanut vastikään aiesopimuksen viisivuotisesta yhteistyöstä tunnetun offshore-alusten rakentajan kanssa, joka toimittaisi erittäin monimutkaisia runkoja alihankintana Gdańskin telakalle. Suunnitelman mukaan alihankintana teetetystä työstä siirryttäisiin vähitellen täysin varusteltujen offshore-alusten rakentamiseen, ja siinä myönnettiin, että täysin varusteltujen alusten rakentamisvalmiudet oli hankittava ja alihankkijaverkosto oli luotava vähitellen.

(147) Suunnitelman mukaisessa tuotantovalikoimassa oletetaan, että konttialusten tuotanto säilytetään aluksi ennallaan mutta että sitä vähennetään vähitellen vuoteen 2011, jolloin se lopetetaan. Sen jälkeen suunnitelman mukainen valikoima koostuu offshore-aluksista ja suurista C6600-koon autonkuljetusaluksista. Yhteisen rakenneuudistussuunnitelman mukaan yhdistyneiden telakoiden oli kesäkuun jälkeen määrä tehdä sopimuksia 13 aluksesta vuonna 2008 (3 konttialusta, 5 offshore-alusta ja 5 autonkuljetusalusta), 16 aluksesta vuonna 2009 (2 konttialusta, 8 offshore-alusta ja 6 autonkuljetusalusta), 15 aluksesta vuosina 2010 ja 2011 (1 konttialus, 7 offshore-alusta ja 7 autonkuljetusalusta), 17 aluksesta

vuonna 2012 (10 offshore-alusta ja 7 autonkuljetusalusta) ja 18 aluksesta vuosina 2013 ja 2014 (14 offshore-alusta ja 4 autonkuljetusalusta). Tuotantosuunnitelmaa muutettiin syyskuun yhteisessä suunnitelmassa: vuosina 2009–2011 rakennettaisiin 12–13 alusta vuodessa (5–7 autonkuljetusalusta ja 6 offshore-alusta; tilauskannassa ei ole konttialuksia vuoden 2008 jälkeen).

(148) Muussa toiminnassa kuin laivanrakentamisessa ISD Polska aikoo aloittaa yhdistyneillä telakoilla tuulivoimamyllyjen ja teräsrakenteiden tuotannon. Suunnitelman mukaan tuulivoimamyllyjen tuotanto alkaisi vuonna 2011 (75 kappaletta), ja määrä nousisi 350:een vuodesta 2014 alkaen (suunniteltu korkeus 80 metriä).

(149) Heinäkuun suunnitelman mukaan eri teräsrakenteiden (esimerkiksi puomien, varastorakenteiden, rakennusteollisuuden teräsrakenteiden ja alusten osien) tuotanto kasvaisi 2 174 tonnista vuonna 200813 500 tonniin vuonna 2011 ([20]).

(150) Syyskuun rakenneuudistussuunnitelmassa on yksityiskohtaisia tietoja ISD Polskan (tai muiden Donbas-ryhmän yhtiöiden) tietotaidosta teräsrakenteiden alalla. Suunnitelman mukaan osa Huta Częstochowan tuotannosta siirrettäisiin yhdistyneille telakoille. Suunnitelmassa esitetään lyhyesti riippumattoman konsultin (Roland Berger) tekemän markkinatutkimuksen tulokset; tutkimus tehtiin valmisteltaessa teräsrakenteiden markkinasegmentin kehittämistä Gdańskin telakalla sen jälkeen, kun ISD Polska oli hankkinut siinä määräysvallan vuoden 2007 alussa. Suunnitelman mukaan tutkimuksessa ennustettiin teräsrakenteiden markkinasegmentin kasvavan Euroopassa ja erityisesti Puolassa (esimerkiksi infrastruktuurin kehittäminen rakennerahastojen avulla). Tutukimusta ei ole toimitettu komissiolle.

(151) Syyskuun suunnitelma sisältää erilaisia ennusteita teräsrakenteiden tuotantomääristä, kuten seuraavasta taulukosta 1a käy ilmi.

Taulukko 1a:

Odotettu teräsrakenteiden tuotanto tonneina (syyskuun 2008 yhteinen rakenneuudistussuunnitelma)

Tuotteet	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Puomit	274	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000	2 000
Nosturit	0	1 100	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500
Varastorakenteet	1 500	6 000	16 000	22 400	36 000	36 000	36 000
Rakennusteollisuuden teräsrakenteet	0	1 100	3 000	4 000	4 000	4 000	4 000
Alusten osat	0	1 000	1 450	5 000	13 000	13 000	13 000
Yhteensä	1 774	11 200	23 950	34 900	56 500	56 500	56 500

b) ***Teollinen ja toiminnallinen rakenneuudistus***

(152) Yhteisen rakenneuudistussuunnitelman mukaan molempien telakoiden tuotantovalmiudet olivat heikentyneet selvästi ja olivat samalla tasolla kuin Euroopan telakoiden tuotantovalmiudet 1990-luvun alussa. Suunnitelman mukaan noin 111 miljoonaa euroa investoitaisiin laivanrakennukseen ja 193 miljoonaa Puolan zlotya investoitaisiin muuhun kuin laivanrakennukseen (175 miljoonaa zlotya tuulivoimamyllyihin ja 18 miljoonaa zlotya teräsrakenteisiin).

(153) Laivanrakentamiseen investoitaisiin kahdessa päällekkäisessä vaiheessa vuosina 2009–2011. Eniten investoitaisiin ([21]) levynleikkaukseen, paneelintuotantoon, uuteen putkiverstaaseen ja uuteen suurlohkohalliin. Näiden investointien sekä organisaatiomuutosten ansiosta tuottavuuden odotetaan parantuvan nykyisestä 45 työtunnista kompensoitua bruttovetoisuutta kohti tavoitteena olevaan 20 työtuntiin kompensoitua bruttovetoisuutta kohti ([22]).

([20]) Seuraavien tuotteiden tuotannon odotettiin kasvavan: puomien tuotanto 474 tonnista vuonna 2008 1 700 tonniin vuonna 2009, varastorakenteiden tuotanto 1 700 tonnista vuonna 2008 6 000 tonniin vuonna 2009, rakennusteollisuuden teräsrakenteiden tuotanto nollasta tonnista 3 900 tonniin vuonna 2011, muiden tuottajien alusten osien tuotanto nollasta tonnista 1 900 tonniin vuonna 2011.

([21]) Tarkempi luettelo investoinneista on esitetty ISD:n yhteisen rakenneuudistussuunnitelman taulukossa 42 (s. 138) ja kaaviossa 37 (s. 140).

([22]) ISD:n yhteisen rakenneuudistussuunnitelman kaavio 38, s. 141.

(154) Tärkeimpiä organisatorisia tarpeita ovat myynti (sopimukset), materiaalien ja palvelujen osto, suunnitteluvalmiudet, tuotanto, henkilöstöresurssit ja tietotekniikka.

(155) Yhteisen rakenneuudistusohjelman mukaan perustettaisiin suunnittelukeskus, joka vastaisi tuotannon suunnittelusta tehokkaasti yhdistyneiden telakoiden kaikilla organisaation tasoilla. Keskuksen perustamisen tarkoituksena on poistaa kaikki suunnittelun, aikataulutuksen, budjetoinnin ja tuotantoprosessin tarkastuksen puutteet.

(156) Sopimustenteossa ISD Polska aikoo ottaa käyttöön hinnantarkistusehdot suojatakseen telakkaa materiaalinhintojen ja palkkojen nousulta siirtämällä riskin aluksenomistajalle. Telakka ottaisi käyttöön myös uuden mallisopimuksen. Syyskuun yhteiseen rakenneuudistussuunnitelmaan oli liitetty otteita muutamista voimassa olevista laivanrakennussopimuksista osoituksena siitä, että telakka pystyi neuvottelemaan hinnantarkistusehdoista suojautuakseen teräksen hinnan vaihtelulta.

(157) Valuuttakurssin vaihtelun riskiltä suojautuakseen telakka aikoo ottaa käyttöön tarvittavan infrastruktuurin selvitettyään, mistä kustannuksista ja tuloista valuuttariski aiheutuu, ja määritettyään sallitut riskitasot. Yhteisen rakenneuudistussuunnitelman riskinhallintajärjestelmä perustuu neljään näkökohtaan: valuuttariski otetaan huomioon telakan strategiaa määritettäessä (riskinsietokyvyn ja riskinvalvonnan määrittely), organisaatiorakennetta muutetaan, tietotekniikkaa käytetään ja eri menetelmiä riskin minimoimiseksi otetaan käyttöön (luonnolliset suojauskeinot, sopimusten hinnantarkistusehdot sekä valuuttaoptioiden ja termiinien kaltaisten rahoitustuotteiden hankinta). Syyskuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa kuvaillaan ehdotettua valuuttasuojausohjelmaa tarkemmin. Siinä eritellään kolme suojausvälinettä, joita telakan olisi käytettävä, määritetään tilauskannan altistuminen valuuttariskille vuoteen 2012 asti ja arvioidaan suojausvälineiden kustannukset tältä pohjalta. Suunnitelman mukaan ISD Polska otti yhteyttä useisiin pankkeihin, jotka pyysivät sitä toimittamaan asianmukaisen suojausstrategian suojaustarjousten laatimista varten. Suunnitelman mukaan strategia laadittaisiin rakenneuudistuksen kuuden ensimmäisen kuukauden aikana.

(158) Tuotannossa tavoitteena on ratkaista tehottoman logistiikan ongelma Gdańskin telakalla ja Gdynian telakan pullonkaulat. Suunnitelmassa ehdotetaan työvoiman jakamista kahden telakan välillä ja uutta materiaalivirran kaaviota.

(159) Materialien ostossa ja hallinnassa päätavoitteena on vähentää kustannuksia. Rakenneuudistustoimenpiteisiin kuuluvat esimerkiksi materiaalien osto vähintään kolmen tarjouksen perusteella, ostoyhteistyö Huta Częstochowan kanssa ja varastonhallinta.

(160) Telakka aikoo palkata ja kouluttaa päteviä työntekijöitä ja laajentaa tietotekniikan käyttöä sekä nykyaikaistaa käytössä olevaa tietotekniikkaa.

(161) Työllisyyden alalla tavoitteena on ratkaista runsaan vaihtuvuuden ja poissaolojen ongelmat. ISD Polska aikoo tehdä yhteistyötä paikallisen työvoimatoimiston kanssa. Suunnitelman mukaan sisäisesti aiotaan laajentaa urakehitysjärjestelmiä, ottaa käyttöön kannustinpalkkaus (ylityöajan hallinta, työntekijän arviointi, poissaolotarkastukset, työsuoritukseen perustuva palkkaus, täsmällisyys ja toteutuksen laatu) ja kehittää yritysidentiteettiä. Suunnitelman mukaan työvoimaa on tarpeen vähentää nykyisistä 8 137 työntekijästä (2 651 Gdańskin telakalla, 4 238 Gdynian telakalla ja 1 248 Gdynian telakan tytäryhtiöillä) 5 000–5 395 työntekijään. Syyskuun yhteisen rakenneuudistussuunnitelman mukaan vähennykset tehdään vähitellen vuosina 2009–2012. Uudistettuun suunnitelmaan sisältyy laskelma työvoiman rakenneuudistuksen kustannuksista ja vaikutuksista.

(162) Suunnittelutoiminnan osalta suunnitelmassa esitetään, että suunnittelutoimiston työtä on järkeistettävä ja liitettävä tiiviimmin tuotantoprosessiin.

(163) Suunnitelmassa on lyhyt yleiskuvaus organisaation rakenneuudistustoimenpiteiden halutuista tuloksista, jotka se määrittää vakuuttaen, että niiden ansiosta tuottavuus paranee noin 12 työtuntia kompensoitua bruttovetoisuutta kohti ([23]).

c) ***Rahoitusrakenteen uudistus***

(164) Rahoitusrakenteen uudistamisen osalta suunnitelmassa esitetään, että valtiontuki, josta ilmoitettiin komissiolle tämän suorittaman muodollisen tutkinnan (katso jäljempänä 9 osa) aikana, pantaisiin täytäntöön. Lisäksi suunniteltiin, että valtio tekisi 385 miljoonan Puolan zlotyn suuruisen pääomankorotuksen kattaakseen julkisoikeudelliset velat, ja ennakoitiin, että osa julkisoikeudellisista veloista (etenkin sosiaaliturvaa koskevat varat, jotka oltiin velkaa ZUS:lle), maksettaisiin erissä ja että ne olisi maksettu takaisin vuoteen 2018 mennessä (nimellisarvoltaan 418,8 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset julkisoikeudelliset velat), ([24]) että valtio tekisi 250 miljoonan

([23]) ISD:n yhteisen rakenneuudistussuunnitelman kaavio 38, s. 141.
([24]) Syyskuun yhteiseen rakenneuudistussuunnitelmaan liitetty taulukko 109.

Puolan zlotyn suuruisen pääomankorotuksen kattaakseen vuonna 2008 odotettavissa olevat tappiot, antaisi teollisuuden kehittämisviraston kautta vielä 200 miljoonaa Puolan zlotya käyttöpääoman rahoittamiseksi ja ottaisi vastattavakseen vielä mahdolliset 308 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset vastattavat, jotka liittyisivät käsiteltävänä olevaan Gdańskin telakan verovelkoja koskevaan riita-asiaan.

(165) Suunnitelmassa esitetään, että noin 712 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset rakenneuudistuskustannukset rahoitettaisiin yhtiön tulevista kassavirroista.

d) ***Rakenneuudistuksen kustannukset ja oman rahoituksen osuus***

(166) Yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa lasketaan Gdynian telakan rakenneuudistuskustannusten olevan siihen mennessä 936 702 419 Puolan zlotya, mihin sisältyvät 98 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset investointikustannukset ja 365 miljoonan Puolan zlotyn suuruisten velkojen uudelleenjärjestely ([25]). Yhteisen rakenneuudistussuunnitelman mukaan Gdańskin telakan rakenneuudistus on maksanut 311 533 500 Puolan zlotya, mukaan luettuina esimerkiksi 23 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset investointikustannukset ja 48 miljoonan Puolan zlotyn suuruisten velkojen uudelleenjärjestely ([26]). Aiemmin aiheutuneita kustannuksia ei muuteta syyskuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa, mutta siinä muutetaan yhdistyneiden telakoiden rakenneuudistuksen kustannusennustetta. Seuraavia kustannuksia voidaan eritellä: 552 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset investointikustannukset, 892 miljoonan Puolan zlotyn suuruisten julkisoikeudellisten velkojen takaisinmaksu ([27]), 889 miljoonan Puolan zlotyn suuruisten kaupallisten velkojen takaisinmaksu, vuonna 2008 odotettavissa olevien 250 miljoonan Puolan zlotyn suuruisten tappioiden kattaminen ([28]), Gdańskin telakan maksamatta olevia verovelkoja koskevaan riita-asiaan liittyvien mahdollisten 308 miljoonan Puolan zlotyn suuruisten vastattavien takaisinmaksu, tarpeettoman tuotanto-omaisuuden (rakennusalustat) purkamisesta aiheutuvat 42,8 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset kustannukset ja työvoiman rakenneuudistuksesta aiheutuvat 69 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset kustannukset. Odotettavissa olevat kustannukset ovat yhteensä 3 miljardia Puolan zlotya.

(167) Puolan viranomaiset ehdottivat 30 päivänä syyskuuta pidetyssä tapaamisessa, että telakoille aiemmin todellisuudessa myönnetty toimintatuki jätettäisiin ottamatta huomioon arvioitaessa oman rahoituksen osuutta rakenneuudistuskustannuksista. Puolan viranomaiset ehdottivat, että komissio ottaisi arvioinnissaan huomioon aiheutuneet rakenneuudistuskustannukset siitä lähtien, kun sijoittaja hankki määräysvallan telakassa. ISD Polskasta tuli Gdańskin telakan enemmistöosakas 28 päivänä marraskuuta 2008, ja Puolan viranomaiset väittävät, että tämän jälkeen Gdańskin telakalla aiheutuneet rakenneuudistuskustannukset olisivat 62,5 miljoonaa Puolan zlotya. Koska ISD Polskalla ei ollut vielä osuutta Gdynian telakassa, telakalla aiemmin aiheutuneita rakenneuudistuskustannuksia ei pitäisi ottaa huomioon. Tällöin rakenneuudistuksen kustannukset olisivat 3,065 miljardia Puolan zlotya, kuten Puola ehdotti 30 päivänä syyskuuta pidetyssä tapaamisessa.

(168) ISD Polska piti kiinni siitä, että telakan ja sen osakkaiden oman rahoituksen osuus rakenneuudistuskustannuksista oli sellainen, kuin seuraavasssa taulukossa 1b on esitetty, mikä vastaa syyskuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa esitettyjä ehdotuksia.

Taulukko 1b:

Oman rahoituksen osuus rakenneuudistuskustannuksista yhteisen rakenneuudistussuunnitelman mukaan

(Puolan zlotya)

	Väitetty aiempi oman rahoituksen osuus	
1.	Gdynian telakan suorittama omaisuuden myynti	3 783 515
2.	Työntekijöiden ja yksityisten velkojien tekemä velan muuntaminen osakkeiksi	70 740 000
3.	Gdynian telakan suorittama rahoitusomaisuuden myynti 1 päivästä toukokuuta 2004 24 päivään kesäkuuta 2008	72 797 423
4.	Tuotanto-omaisuuden vuokraus – Gdynia	8 335 000

([25]) Yhteisen rakenneuudistussuunnitelman taulukko 13, s. 243.
([26]) Yhteisen rakenneuudistussuunnitelman taulukko 12, s. 242.
([27]) Mukaan luettuina lykättävät julkisoikeudelliset velat, jotka maksettaisiin takaisin erissä.
([28]) Nettoarvon ennustettiin kasvavan 250 miljoonaa Puolan zlotya syyskuussa päivätyssä rakenneuudistussuunnitelmassa; tämä katetaan valtion tekemällä pääomankorotuksella.

5.	Investointimenot 2004–2007 – Gdynia	98 044 000
6.	ISD:n tekemä osakkeiden osto	35 875 059
7.	Investointimenot 2004–2007 – Gdańsk	22 238 900
8.	Tuotanto-omaisuuden vuokraus – Gdańsk	14 700 000
9.	Bank Nord/LB:ltä otetun lainan uudelleenjärjestely	20 000 000
10.	ISD:ltä otettu laina	2 000 000
	Väitetty tuleva oman rahoituksen osuus	
11.	ISD:n tekemä pääomankorotus	305 000 000
12.	ISD:n tekemä pääomankorotus	100 000 000
13.	Omaisuuden myynti	240 000 000
14.	Käyttöpääomalaina	280 000 000
15.	Investointilaina muuta tuotantoa kuin laivanrakennusta varten	185 000 000
16.	Käyttöpääomalaina muuta tuotantoa kuin laivanrakennusta varten	45 000 000
17.	Teollisuuden kehittämisviraston osakkeiden osto ([1])	69 560 400

([1]) Teollisuuden kehittämisviraston ja ISD Polskan välillä 31 päivänä lokakuuta 2007 tehdyn ja 8 päivänä heinäkuuta 2008 muutetun sopimuksen mukaan teollisuuden kehittämisvirastolla on myyntioptio, jonka nojalla sillä on oikeus myydä Gdańskin telakan osakkeensa 31 päivän lokakuuta 2011 jälkeen.

(169) Heinäkuun 7 päivänä 2008 Puolan toimittaman yhteistä rakenneuudistussuunnitelmaa koskevan selvityksen ja syyskuun yhteisen rakenneuudistussuunnitelman mukaan 14–16 kohdassa luetellut ulkoiset rahoituslähteet eivät ole tällä hetkellä tiedossa.

(170) ISD Polska aikoo saada 280 miljoonan Puolan zlotyn suuruisen käyttöpääomalainan vuonna 2012 ja pitää tätä realistisena, sillä velkojen ja käyttökatteen välisen suhteen odotetaan väitetysti olevan suotuisa vuonna 2012.

(171) Muuhun tuotantoon kuin laivanrakennukseen (tuulivoimamyllyjen tuotanto, 15–16 kohta) käytettävien lainojen osalta ISD Polska aikoo perustaa yhdistyneiden telakoiden erityisen tytäryhtiön, joka hoitaa tuulivoimamyllyjen tuotantoa, ja odottaa sen houkuttelevan ulkopuolista pääomaa. Syyskuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa esitettiin lisätietoja tuulivoimamyllyjen tuotantohankkeeseen (15 kohta) käytettävästä investointilainasta. Siihen sisältyi tuulivoimamyllyhankkeesta laadittu tiivistelmä, joka aiottiin lähettää usealle pankille tutustuttavaksi. Kaksi hankkeeseen liittyvää 4 päivänä elokuuta 2008 ja 4 päivänä syyskuuta 2008 päivättyä kiinnostuksenilmaisua Kredyt-pankilta ja Fortis-pankilta oli liitetty rakenneuudistussuunnitelmaan. Fortis-pankki väitti, että sen tiedettiin laajalti olevan kiinnostunut uusiutuvia energialähteitä koskevista hankkeista. Se totesi, että ISD:n tuulivoimamyllyhanke vaikutti erittäin kiinnostavalta ja että se keskustelisi mielellään asiasta tarkemmin. Kredyt-pankki vahvisti olevansa kiinnostunut rahoittamaan uusiutuvia energialähteitä koskevia hankkeita. Pankki luetteli analyysit, jotka olisi tehtävä ennen lainahakemuksen käsittelyä: arvio liiketoimintasuunnitelmasta sekä markkinoiden lainalaisuuksia vastaaviin todellisiin odotuksiin perustuvasta rahoitusmallista, arvio hankkeen tuottavuudesta ja sen herkkyydestä esimerkiksi materiaalinhintojen ja valuuttakurssin kaltaisille tekijöille, arvio voimassa olevista toimitussopimuksista sekä hankkeen toteuttamispaikkana olevan maa-alueen oikeudellista asemaa koskevien käynnissä olevien hallintomenettelyjen tuloksesta.

(172) Puola toimitti 8 päivänä heinäkuuta 2008 päivätyllä kirjeellä luettelon rahoitus- ja tuotanto-omaisuudesta, jonka ISD Polska aikoi myydä saadakseen 189 miljoonan Puolan zlotyn tulot. Syyskuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa määräksi korjataan 240 miljoonaa Puolan zlotya, ja arvioiden välinen ero perustuu lähinnä myytävän omaisuuden tärkeimpään tekijään – tällä hetkellä kolmen rakennusalustan alla Gdańskin telakalla olevan maan myyntiin. Kesäkuun rakenneuudistussuunnitelma sisälsi myynnin arvioidut nettotulot (myyntihinta, josta

on vähennetty maan valmistelusta myyntiä varten aiheutuvat kustannukset), mutta syyskuun suunnitelmassa esitettiin myyntitulojen nimellisarvo ja maan valmistelusta aiheutuvat kustannukset oli sisällytetty rakenneuudistuksen kustannusarvioon. Syyskuun suunnitelmaan oli liitetty riippumaton arvio maan arvosta. Arviossa ei esitetä maan nykyistä markkinahintaa vaan arvioidaan maan arvoa sijoittajalle, joka hankkii sen rakentamista (asuinrakennukset, toimistorakennukset) varten.

(173) Puola selitti, että Gdańskin telakan rakennusalustat ja niiden viereinen maa kuuluivat tällä hetkellä Synergia 99 -nimiselle yhtiölle. Gdynian telakka on yksi Synergian osakkaista, ja osakassopimuksen mukaan sillä on oikeus ostaa rakennusalustat ja niiden viereinen maa, mikäli Synergia purettaisiin. Puolan toimittamien tietojen mukaan Synergian varojen jako osakkaiden välillä riippui siitä, miten käynnissä olevat hallintomenettelyt Gdańskin sataman rajojen määrittämiseksi etenisivät.

(174) Syyskuun yhteisen rakenneuudistussuunnitelman mukaan käynnissä olevat hallintomenettelyt eivät koske rakennusalustojen viereistä maapalaa, ja siihen sisältyy Synergia 99:n 28 päivänä elokuuta 2008 antama vahvistus siitä, että se tekee toimivaltaisille viranomaisille hakemuksen rakennusalustojen alla olevan maan jättämisestä satama-alueen ulkopuolelle.

(175) Lisäksi syyskuun suunnitelmassa selitettiin Synergia 99:n purkamista koskevia järjestelyjä, joista sen osakkaat ovat sopineet. Purkaminen tapahtuu kahdessa vaiheessa: ensin Synergia 99 jaetaan kahdeksi yhtiöksi, joista kumpikin ottaa haltuunsa sille varatut varat Synergia 99:stä, ja sitten Gdynian telakasta tulee sen yhtiön ainoa omistaja, joka on hankkinut rakennusalustojen alla olevan maan. Suunnitelman mukaan purkamisen ensimmäinen vaihe toteutettaisiin 15 päivänä lokakuuta 2008 pidettävässä Synergian osakkaiden kokouksessa. Suunniteltu jako edellyttää kuitenkin sataman rajoihin tehtäviä muutoksia. Synergia 99:n purkamisjärjestelyjä koskevan osakassopimuksen voimassaoloaika on rajoitettu.

(176) Gdynian telakan taseen mukaan telakan omistus Synergia 99:ssä on 40 miljoonaa Puolan zlotya. Syyskuun yhteisen rakenneuudistussuunnitelman mukaan ([29]) Synergia 99:n hallitus vahvisti elokuussa 2007 Synergian varojen jakamisesta yhtiön purkamisen yhteydessä tehtävää osakassopimusta varten, että Synergia 99:n varojen nimellisarvo oli […] miljoonaa Puolan zlotya (*), joka vastasi hallituksen mukaan niiden markkina-arvoa. Riippumaton asiantuntijalausunto, jonka hallitus välitti osakkaille, vahvisti tuolloin, että rakennusalustojen alla olevan maan arvo oli […] miljoonaa Puolan zlotya.

e) ***Talousennuste***

(177) Syykuun yhteiseen rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyy muutettu talousennuste. Ennuste perustuu tiettyihin oletamiin, jotka koskevat inflaatiota (kolmen kuukauden wibor), Yhdysvaltain dollarin ja Puolan zlotyn välistä vaihtokurssia ja materiaalien kustannuksia ja jotka perustuvat puolestaan ulkopuolisten asiantuntijoiden arvioihin. Kesäkuussa käytetty Puolan zlotyn kurssi Yhdysvaltain dollariin nähden oli 2,254 vuodelle 2008 ja 2,32 vuodelle 2009, kun taas syyskuun suunnitelmassa käytettiin Puolan zlotyn ja Yhdysvaltain dollariin vaihtokurssina 2,32:ta koko rakenneuudistuskauden ajan ulkopuolisen raportin ([30]) perusteella. Kesäkuussa käytetty terästonnin hinta vuodelle 2008 oli 1 381 Yhdysvaltain dollaria, ja se laski 1 211:een Yhdysvaltain dollariin vuonna 2011 ja nousi jälleen 1 359:ään Yhdysvaltain dollariin vuonna 2014. Syyskuun suunnitelma perustuu korkeampiin terästonnin hintoihin (1 539 Yhdysvaltain dollaria vuonna 2009, 1 350 Yhdysvaltain dollaria vuonna 2011 ja 1 516 Yhdysvaltain dollaria vuonna 2014). Kesäkuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa ennakoitiin seuraavanlaista palkkojen nousua: 7,6 prosenttia vuonna 2009, 7 prosenttia vuonna 2010, 6 prosenttia vuonna 2011 ja noin 5 prosenttia vuoden 2012 jälkeen. Syyskuun suunnitelmassa ennakoidaan pienempää nousua: 5,8 prosenttia vuonna 2009, 5 prosenttia vuonna 2010, 4 prosenttia vuosina 2011 ja 2012 ja 3 prosenttia vuodessa vuoden 2012 jälkeen ([31]). Kesäkuun rakenneuudistussuunnitelmassa ennustetaan inflaation olevan noin 2,2 prosenttia. Syyskuun suunnitelmassa inflaatio ennustetaan suuremmaksi: se olisi aluksi 3,4 prosenttia vuonna 2009 ([32]) ja pienenisi vähitellen (ja olisi lopulta 2,5–2,6 prosenttia vuoden 2012 jälkeen) ([33]).

(178) Syyskuun suunnitelmassa esitetyn talousennusteen suurin muutos kesäkuun suunnitelmaan verrattuna koskee alusten myynnistä ja muusta toiminnasta kuin laivanrakennuksesta saatavia tuloja. Syyskuun suunnitelmassa ennustetaan etenkin huomattavasti korkeampia hintoja autonkuljetusaluksille, toiselle päätuotteista, ja tämä muuttunut olettama vaikuttaa merkittävästi tuloslaskelmaennusteisiin.

([29]) Syyskuun yhteisen rakenneuudistussuunnitelman liite 56.

(*) Osa tekstistä on poistettu, jottei salassa pidettäviä tietoja paljastettaisi. Tällaiset tiedot on merkitty hakasulkeissa olevalla pisteviivalla.

([30]) Perustuu Goldman Sachsin Global FX Monthly Analyst -raporttiin kesäkuussa 2008.

([31]) Global Insight.

([32]) Euroopan komission talousennuste, kevät 2008.

([33]) Global Insight.

(179) Syyskuun suunnitelmassa esitetyn, laivanrakennuksen ja muun tuotannon yhdistetyn tuloslaskelmaennusteen mukaan voittomarginaali on positiivinen vuodesta 2009 alkaen (4,1 prosenttia vuonna 2009, 3,1 prosenttia vuonna 2010, 7,4 prosenttia vuonna 2011 ja 6,4 prosenttia rakenneuudistuskauden päättyessä vuonna 2012). Voittomarginaali pienenee 4,3 prosenttiin vuonna 2014 (taantuma markkinoilla) ja kasvaa tämän jälkeen vähitellen 7,7 prosenttiin vuonna 2017.

(180) Kesäkuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa oli lyhyt herkkyysanalyysi, jossa tarkasteltiin, mitä vaikutusta olisi tietyillä muutoksilla perusteena oleviin pääolettamiin, jotka koskivat 10 vuoden käyttökatetta sekä 10 vuodelta kertyneitä voittoja. Erityisesti analysoidaan, mitä vaikutusta on 5 groszyn suuruisella Puolan zlotyn arvon nousulla ja teräksen hinnan ja palkkojen 5 prosentin ylimääräisellä nousulla. Syyskuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa on uudempi ja tarkempi herkkyysanalyysi, josta käy ilmi erityisesti, mikä vaikutus on Puolan zlotyn 5 prosentin suuruisella arvonnousulla Yhdysvaltain dollariin verrattuna. Syyskuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa oletetaan, että Puolassa otetaan euro käyttöön vuonna 2013 ja että sen jälkeen Puolan zlotyn ja Yhdysvaltain dollarin välinen kurssi ei enää vaikuta telakan toimintaan. Uudessa herkkyysanalyysissa arvioidaan, mikä vaikutus on Yhdysvaltain dollarin arvon 5 prosentin laskulla euroon verrattuna vuosina 2013–2017 (kun Puolassa on oletettavasti otettu euro käyttöön).

(181) Kesäkuun suunnitelman talousennusteen mukaan diskonttaamaton takaisinmaksu (rahan arvon muuttumista ei oteta huomioon) saavutetaan vasta yhdentenätoista toimintavuonna eli vuonna 2019. Laskelmassa otettiin huomioon vain sijoittajan taloudellinen riski (440 miljoonaa Puolan zlotya), mikä tarkoittaa, että tarkasteltavana olevalla ajanjaksolla kertyviä kassavirtoja verrataan vain sijoittajan tekemiin pääomankorotuksiin eikä huomioon oteta sitä, että valtion odotetaan tekevän huomattava pääomankorotus ensin. Suunnitelmassa oletetaan, että noin 712 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset rakenneuudistuskustannukset rahoitetaan yhtiön tulevista kassavirroista.

(182) Syyskuun yhteiseen rakenneuudistussuunnitelmaan sisältyy diskontattu laskelma takaisinmaksuajasta, jonka kestoksi saadaan 10 vuotta. Lisäksi suunnitelmassa oletetaan, että suuri osa rakenneuudistuksen kustannuksista (712 miljoonaa Puolan zlotya) ([34]) katetaan tulevista kassavirroista.

([34]) Esimerkiksi vuoteen 2008 asti kertyneet 400 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset julkisoikeudelliset velat maksetaan takaisin vuosina 2012–2018 saatavilla ylimääräisillä kassavirroilla.

7. *PSC:N RAKENNEUUDISTUSSUUNNITELMA*

(183) PSC perustettiin Puolassa vuonna 2007 Gdynian telakan ostamista varten. Sen omistajina on kaksi yhtiötä, Marine Co ja Maritim Shipyard, jotka ovat puolalaisen liikemiehen Janusz Baranin hallussa. Molemmat yhtiöt ovat toimineet 1990-luvulta lähtien Gdyniassa, Gdańskissa ja Szczecinissä ja ne ovat tuottaneet laivoja ja veneitä sekä toimineet pääasiassa Saksassa, Norjassa, Alankomaissa ja Ranskassa sijaitsevien suurten telakoiden alihankkijoina rakentaen osalohkoja ja lohkoja sekä tarjoten palveluja. Koko konsernissa on 1 500 työntekijää.

a) ***Myyntistrategia***

(184) Markkinastrategiana suunnitelmassa oletetaan, että yhtiö keskittyy konttialuksiin, autonkuljetusaluksiin ja kaasusäiliöaluksiin ja että vuodessa tuotetaan jopa kymmenen PSV-huoltoalusta. Lisäksi oletetaan, että telakka tuottaa jatkossa kaksitoista alusta vuodessa, mikä on telakan kapasiteetti pienen altaan sulkemisen jälkeen. Tulevaa tuotantoa koskevassa osiossa oletetaan, että tuotettujen alusten määrä kasvaa (ja nousee kuudesta vuonna 2008 kahteentoista vuonna 2009, 17:ään vuonna 2010 ja 21:een vuonna 2012). Myös toimitetussa rahoitusmallissa, jonka perusteella talousennusteet oli ilmeisesti laadittu, oletetaan tuotoksen kasvavan 21 alukseen vuonna 2012.

(185) Suunnitelmassa kaavaillaan lisäksi toiminnan monipuolistamista ja konttiterminaalin perustamista telakan nykyiselle alueelle. Suunnitelman mukaan telakan kapasiteetin vähentäminen jättäisi tarpeettomaksi rannikkokaistaleen, jolle vuosikapasiteetiltaan 150 000 TEU:n konttiterminaali voitaisiin rakentaa.

b) ***Teollinen ja toiminnallinen rakenneuudistus***

(186) Tärkeimmät ehdotetut rakenneuudistustoimenpiteet koskevat tuotannon lisäämiseen, kustannusten pienentämiseen ja tuotantosyklin lyhentämiseen tähtäävä investointiohjelma täytäntöön panemalla toteutettavaa teollista rakenneuudistusta. Laivanrakennuksen investointiohjelman arvioidut kustannukset ovat 80 625 000 euroa. Lisäksi suunnitellaan 50 miljoonan Puolan zlotyn (noin 15 miljoonan euron) investointeja konttiterminaalin rakentamiseen. Tällöin investointikustannukset olisivat kokonaisuudessaan 95,6 miljoonaa euroa. Rakenneuudistussuunnitelman toisessa osiossa arvioidaan kuitenkin, että kokonaisinvestoinnit olisivat 131 miljoonaa euroa (443 miljoonaa Puolan zlotya). Suunnitelmassa ei selitetä, miksi nämä luvut eroavat toisistaan. Suunnitelman mukaan nämä toimenpiteet toteuttamalla pienennettäisiin alusta kohti aiheutuvia kustannuksia 25 prosenttia viiden vuoden ajanjaksolla.

(187) Suunnitelman mukaan käyttöön aiotaan ottaa myös yhdennetty tietotekniikkajärjestelmä, jolla hallitaan telakan toiminnan kaikkia aloja eli suunnittelua, toimituksia, varastoja, teräksenjalostusta, aikataulutusta, tuotannon valvontaa ja kirjanpitoa.

(188) Suunnitelman mukaan nykyinen työvoima aiotaan säilyttää tai sitä vähennetään 650 henkilöä. On epäselvää, mitkä tekijät vaikuttavat siihen, kumpi vaihtoehdoista valitaan. Suunnitelman mukaan aikomuksena on ottaa kannustimiin perustuva palkkausjärjestelmä käyttöön.

(189) Telakan pahimpiin kuuluvan ongelman eli valuuttakurssien vaihtelulle ja teräksen hinnan nousulle altistumisen ratkaisemiseksi suunnitelmassa ehdotetaan, että sopimuksiin liitettäisiin hinnantarkistusehto ja että luonnollisia suojauskeinoja käytettäisiin (kustannukset samana valuuttana kuin tulot).

(190) Lisäksi suunnitelmassa oletetaan, että alusten rahoitus varmistetaan KUKE-vientiluottolaitoksen takaamilla ennakkomaksuilla siten, että KUKE perii telakalta pienemmän palkkion kuin taloudellisesti vakaassa asemassa olevilta yrityksiltä tavallisesti, sekä valtiokonttorin takaamilla välilainoilla.

c) ***Rahoitusrakenteen uudistus***

(191) Rahoitusrakenteen uudistamiseksi suunnitelmassa oletetaan, että voimassa olevat sopimukset neuvotellaan uusiksi odotettavissa olevien tappioiden vähentämiseksi. Suunnitelman mukaan rakenneuudistusten pitäisi lisätä hintoja 30 prosenttia (markkinoilla vallitsevalle tasolle) ja tuoda 100 miljoonan Yhdysvaltain dollarin lisätulot.

(192) Suunnitelman täytäntöönpano riippuu siitä, myöntääkö valtio lisätukea 515 miljoonan Puolan zlotyn suuruisena pääomankorotuksena, peruuko ja järjesteleekö valtio uudelleen yhteensä 497 miljoonan Puolan zlotyn suuruisia julkisoikeudellisia velkoja ja kattaako valtio kaikki muut kertyneet ja mahdolliset tulevat telakan vastattavat (esimerkiksi voimassa olevista sopimuksista tai riita-asioista aiheutuvat tulevat tappiot). Lisäksi sijoittaja pyytää valtiota varmistamaan, että KUKE-vientiluottolaitos takaa tuotannon rakenneuudistuskaudella perimällä edullisemman palkkion verrattuna taloudellisesti vakaassa asemassa olevilta yrityksiltä tavallisesti perittävään palkkioon ja että valtiokonttori takaa käyttöpääomaa 297 miljoonan Puolan zlotyn edestä.

d) ***Oman rahoituksen osuus***

(193) Oman rahoituksen osuuden osalta suunnitelmassa kaavaillaan sijoittajan tekevän 500 miljoonan Puolan zlotyn suuruisen pääomankorotuksen, jolla rahoitetaan investoinnit ja paikataan voimassa olevista sopimuksista odotettavissa olevia tappioita. Lisäksi suunnitelmassa esitetään, että oman rahoituksen osuus rakenneuudistuksesta sisältäisi myös 50 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset tulot, jotka saataisiin suunnitellusta omaisuuden myynnistä, sekä tulot, jotka saatiin liittymisen jälkeen tapahtuneesta omaisuuden myynnistä (124,5 miljoonaa Puolan zlotya). Näin voitiin väittää, että oman rahoituksen osuus kasvaisi 675 miljoonaan Puolan zlotyyn. Sijoittaja ilmoittaa rakenneuudistussuunnitelmassa oman rahoituksen osuudeksi kuitenkin vain 475 miljoonaa Puolan zlotya.

e) ***Talousennusteet***

(194) Talousennusteet perustuvat vakaaseen valuuttakurssiin, jossa yksi euro on 3,46 Puolan zlotya ja yksi Yhdysvaltain dollari 2,2 Puolan zlotya. Ennusteet perustuvat niihin olettamiin, että rakennettavien alusten määrä lisääntyy 21:een vuonna 2012 ja että sijoittaja aikoo todella laajentaa laivanrakennusta telakalla: myynnin oletetaan olevan 1,2 miljardia Puolan zlotya vuonna 2008, ja oletuksen mukaan myynti kasvaa jatkuvasti niin, että vuonna 2012 se on 2,6 miljardia Puolan zlotya (kasvua 116 prosenttia vuodesta 2008).

8. *TASOITUSTOIMENPITEET*

(195) Tehdessään yhteistyötä ulkopuolisen asiantuntijan ja telakan kanssa komissio otti käyttöön seuraavan menetelmän arvioidakseen Puolan tasoitustoimenpiteeksi ehdottamaa kapasiteetin vähentämistä.

(196) Jotta tasoitustoimenpide olisi tehokas, kapasiteettia on vähennettävä riittävästi sen varmistamiseksi, että telakan kapasiteetti on rakenneuudistuksen jälkeen nykyistä pienempi.

(197) Komissio arvioi ensin telakan nykyistä teknistä kapasiteettia ja totesi, että alusten kokoaminen altaissa oli yksi telakan tuotantoprosessin pullonkauloista, jota ei voitaisi ratkaista helposti ulkoistamalla. Komission käyttämässä menetelmässä, jota Puolan viranomaiset tai telakka eivät kyseenalaistaneet, kapasiteetti lasketaan altaassa tapahtuvan kokoamisen keston ja tyypillisen alusvalikoiman perusteella (kompensoidulta bruttovetoisuudeltaan erilaisten alusten kokoaminen saattaa kestää yhtä kauan).

(198) Nykyisessä kapasiteetissa otetaan huomioon aika, joka tarvitaan tosiasiassa (tietyn tyyppisen) aluksen kokoamiseen altaissa. Ajassa olisi otettava huomioon kaikki tuotantoprosessin tämänhetkiset puutteet eli alhainen tuottavuus, pullonkaulat, vanhentuneet resurssit, tehottomat tuotantovirrat ja työvoimaan liittyvät ongelmat. Talousvaikeuksista johtuvat telakkaan vaikuttavat taloudelliset rajoitteet ovat ainoa tekijä, jonka suhteen kokoamisaikaa

voidaan mukauttaa. Käyttöpääoman saannin epäsäännöllisyys tai estyminen voi häiritä tuotantoprosessia pahoin. Koska tämä on kaikille talousvaikeuksista kärsiville yhtiöille yhteinen ulkoinen tekijä eikä liity yhtiön omaan tehottomuuteen, komissio asettui sille kannalle, että telakan nykyistä tehokkutta voitaisiin mukauttaa olettamalla, että käyttöpääomaa on helposti saatavilla.

(199) Arvioidussa tulevassa kapasiteetissa otetaan huomioon aika, joka todennäköisesti tarvitaan (tietyn tyyppisen) aluksen kokoamiseen altaassa, olettaen, että telakan tuottavuus on verrattavissa muiden kilpailukykyisten eurooppalaisten telakoiden asettamaan viitearvoon. Toisin sanoen tilojen välttämättömän nykyaikaistamisen ja optimaalisten työolojen (organisaatio, toimitukset, työvoima) aikaansaannin vaikutukset olisi otettava huomioon.

(200) Nykyaikaistaminen on väistämätöntä, jos telakka haluaa palauttaa pitkän aikavälin elinkelpoisuuden. Tähän liittyvä tuottavuuden kasvu tarkoittaa, että telakka vähentää panosta ja nopeuttaa tuotantoa. Koska tuotannon useat osat paranevat, kapasiteetti – joka katsotaan kyvyksi rakentaa tietty määrä aluksia – kasvaa. Näin ollen on syytä panna merkille, että joidenkin tilojen sulkeminen, esimerkiksi ehdotettu SD I -telakka-altaan sulkeminen Gdynian telakalla, voi kuittaantua täysin muun telakan kapasiteetin kasvaessa. Jotta tasoitustoimenpiteet olisivat tarkoituksenmukaisia, kapasiteetin vähentymisen on oltava sellaista, että telakan kapasiteetti on nykyistä pienempi rakenneuudistuksen päättyessä, eli investointien jälkeen ja tuottavuuden lisäännyttyä. Vain tällä tavalla voidaan tavoitteena olevat pitkän aikavälin elinkelpoisuus – joka edellyttää tuottavuuden kasvua – ja kilpailun vääristymisen minimointi sovittaa yhteen.

(201) Jotta varmistetaan, että nykyisen ja tulevan kapasiteetin laskentamenetelmä on yhdenmukainen, on käytettävä samaa tuotevalikoimaa eli saman tyyppisiä aluksia. Vaihtoehtoisesti voidaan käyttää ”keskiarvoalusta” (jonka kompensoitu bruttovetoisuus on keskimääräinen telakan tilauskannan perusteella laskettuna).

(202) Aluksi Gdynian telakka ilmoitti, että sen tekninen kapasiteetti oli kompensoituna bruttovetoisuutena 540 000. Sen jälkeen, kun edellä esitetty menetelmä oli selvitetty ja siitä oli sovittu komission ja Gdynian telakan kesken, telakka esitti, että sen nykyisen kapasiteetin laskemisessa käytetyt tekniset olettamat siltä osin, kuin taloudellisia rajoitteita ei ollut, olivat kolmen kuukauden telakointiaika ja samanaikaisesti enintään kolmen eri valmistusvaiheissa olevan aluksen kokoaminen (semi-tandem-menetelmän osittainen käyttö SD II -suuraltaalla), minkä ansiosta vuodessa voitaisiin rakentaa enintään neljätoista alusta. Käytetty esimerkkivalikoima oli telakalle tyypillinen, minkä vahvistavat nykyinen tilauskanta ja vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmassa esitetty myyntistrategia. Kun kompensoitu bruttovetoisuus on alusta kohti keskimäärin 27 000, nykyisen kapasiteetin ilman taloudellisia rajoitteita arvioitiin olevan kompensoituna bruttovetoisuutena 378 000.

(203) Jotta voitaisiin tutkia nykyisten taloudellisten rajoitusten vaikutusta tuotantoprosessiin (miten monta viikkoa/kuukautta tuotantosykli pitenee toimitusten viivästyessä yksinomaan siitä syystä, ettei käyttöpääomaa ole) ja arvioida, oliko tällaisten rajoitusten vakavuutta yli- tai aliarvioitu, komissio vertasi tätä lukua viime vuosien parhaaseen tulokseen (12 alusta, joiden kompensoitu bruttovetoisuus oli yhteensä 272 000 vuonna 2002). Ensiksi komissio huomasi, että vuoden 2002 tuloksen ja nykyisen teknisen kapasiteetin välinen ero johtui osittain tilauskantojen eroista. Telakka tuotti tällä hetkellä aluksia, joiden kompensoitu bruttovetoisuus oli suurempi. Jos telakka olisi tuottanut vuonna 2002 aluksia, joiden keskimääräinen kompensoitu bruttovetoisuus olisi ollut 27 000, sen kokonaistuotos olisi ollut kompensoituna bruttovetoisuutena 324 000. Muut erot johtuvat taloudellisten rajoitusten vaikutuksesta tuotantoprosessiin ja vastaavat noin kahta keskimääräisen kompensoidun bruttovetoisuuden alusta, eli 14:ää prosenttia, mitä komissio piti kohtuullisena olettamana.

(204) Tulevasta kapasiteetista telakka selitti, että jos molempia altaita käytetään, suurta SD II -allasta voitaisiin käyttää samanaikaiseen rakentamiseen ja semi-tandem-rakentamismenetelmään niin, että jopa neljää eri vaiheissa olevaa runkoa voitaisiin rakentaa samanaikaisesti. Tällä tavoin telakka voisi pystyä rakentamaan 18 alusta, kun telakointiaika on kolme kuukautta ([35]). Jos kompensoidun bruttovetoisuuden oletetaan olevan 27 000 alusta kohti, telakan tuleva kapasiteetti molemmilla altailla olisi kompensoituna bruttovetoisuutena 486 000. Telakan tuleva kapasiteetti olisi pienen SD I -altaan sulkemisen jälkeen 12 alusta eli kompensoituna bruttovetoisuutena 324 000, kun kompensoitu bruttovetoisuus on alusta kohti keskimäärin 27 000.

([35]) Telakka vahvisti, ettei telakointiajan kesto muuttuisi merkittävästi, sillä investoinneilla vähennettäisiin todennäköisemmin kustannuksia kuin lyhennettäisiin tuotantosykliä.

(205) Näiden lukujen perusteella komissio tuli siihen tulokseen, että kapasiteetin vähentyminen pienen SD I -altaan sulkemisen jälkeen olisi noin 14 prosenttia. Kun otetaan huomioon, että telakalla olisi vain yksi vesillelaskutila, SD II -telakka-allas, ja koska yksityiskohtaisella ja luotettavalla kynnysanalyysilla on osoitettu, että SD II -telakka-altaan kapasiteetin väheneminen SD I -altaan sulkemisen lisäksi vaarantaisi telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden, komissio tuli alustavasti siihen tulokseen, että Puolan ehdottama SD I -altaan sulkeminen olisi riittävä tasoitustoimenpide.

(206) ISD Polskan yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa ehdotettiin vaihtoehtoisia tasoitustoimenpiteitä valitun liiketoimintastrategian mukaisesti. Suunnitelmassa esitettiin seuraavia tasoitustoimenpiteitä Gdańskin telakan ja Gdynian telakan valtiontukea koskevan tutkinnan yhteydessä: Gdańskin telakalla suljettaisiin kolme rakennusalustaa 31 päivään joulukuuta 2008 mennessä siltä osin, kuin Gdańskin telakalla käynnissä oleva tuotanto oli mahdollista siirtää Gdynian telakan pienelle altaalle teknisten, organisatoristen ja oikeudellisten näkökohtien puolesta. ISD Polska totesi 8 päivänä heinäkuuta 2008 pidetyssä kokouksessa olettavansa, että Gdynian telakan pienen altaan varustelutyö ei antaisi mahdollisuutta sulkea rakennusalustoja ennen vuoden 2009 jälkipuoliskoa. Syyskuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa ehdotetaan kahden rakennusalustan sulkemisen lykkäämistä vuoden 2009 kesäkuuhun ja kolmannen rakennusalustan sulkemisen lykkäämistä vuoden 2009 lokakuuhun ([36]). Lisäksi telakan kapasiteetti vähennetään kompensoituna bruttovetoisuutena 400 000:een vuodessa kymmenen vuotta Puolan liittymisestä Euroopan unioniin eli vuoteen 2014 asti.

(207) ISD Polska ilmoitti komissiolle 30 päivänä syyskuuta pidetyssä kokouksessa, että se voisi ylimääräisenä tasoitustoimenpiteenä vähentää lisäksi tuotantoaan kompensoituna bruttovetoisuutena 360 000:een vuodessa kymmenen vuoden ajan siitä, kun rakennusalustat suljetaan. Lisäksi ISD Polska ilmoitti voivansa sulkea rakennusalustat aiemmin kuin mitä 12 päivänä syyskuuta päivätyssä rakenneuudistussuunnitelmassa oli esitetty, eli se voisi sulkea rakennusalustat B3 ja B5 vuoden 2009 huhtikuun loppuun mennessä ja rakennusalustan B1 vuoden 2009 elokuun loppuun mennessä.

(208) PSC:n rakenneuudistussuunnitelman mukaan pienempi allas myytäisiin vuoden 2009 alussa. Odotettavissa olevien 170 miljoonan Puolan zlotyn tulojen pitäisi lisätä telakan käyttöpääomaa.

([36]) Syyskuun yhteisen rakenneuudistussuunnitelman liite 32.

9. *GDYNIAN TELAKALLE MYÖNNETTY VALTIONTUKI (TILANNE KESÄKUUSSA 2008)*

(209) Puolan viranomaisten mukaan Gdynian telakka on saanut 1 päivästä toukokuuta 2004 valtiontukea, joka on lueteltu taulukoissa 1–4.

(210) Taulukkoon 1 on merkitty tuki, joka on myönnetty 1 päivästä toukokuuta 2004, jolloin Puola liittyi Euroopan unioniin, 30 päivään kesäkuuta 2007. Puola ilmoitti näistä toimenpiteistä 13 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyllä kirjeellä. Luettelossa on joitakin toimenpiteitä, joita on kuvattu muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyn päätöksen liitteen I B osassa.

(211) Puola esitti lisäselvityksiä velkojen uudelleenjärjestelystä 5a luvun mukaisesti. Puolan viranomaiset selittivät, että telakka siirsi Operator-yhtiölle ([37]) omaisuutta, jonka arvo oli vähintään 45 prosenttia siirrettyjen velkojen arvosta ([38]). Puolan mukaan tuen osuus olisi näin ollen 55 prosenttia Operator-yhtiöille siirrettyjen velkojen nimellisarvosta. Kyseinen nimellisarvo on merkitty jäljempänä olevaan taulukkoon 1.

(212) Valtiokonttorin takaamissa lainoissa, jotka on lueteltu taulukossa 1, oli korkona yhden kuukauden libor korotettuna 100 peruspisteellä, ja Puolan viranomaiset olivat arvioineet takauksia myöntäessään maksulaiminlyöntien riskiksi 60–70 prosenttia. Valtiokonttorin takausten vakuudeksi telakka antoi avoimen oman vekselin ja notaarin vahvistaman asiakirjan, jossa telakka suostui luovuttamaan omaisuuttaan enintään 120 prosenttia takauksen arvosta. Valtiokonttori laskutti palkkiona 0,4 prosenttia taatusta summasta.

(213) Lisäksi taulukossa 1 on Korporacja Polskie Stocznien ('KPS') myöntämiä lainoja, joita on käytetty rahoittamaan telakan käyttöpääoman tarpeita. Puola väittää 11 päivänä heinäkuuta 2007 ja 9 päivänä tammikuuta 2008 päivätyissä kirjeissään, etteivät kyseiset lainat ole valtiontukea, sillä niistä peritty korko vastasi siitä hankkeesta tehtyä riskienarviointia, jota varten lainoja oli haettu.

(214) Vuosina 2005–2007 myönnetyistä lainoista KPS peri korkoa 9,6–13,46 prosenttia keskimääräisellä kiinteällä 10,64 prosentin korolla. Lisäksi se veloitti 0,1–0,4 prosentin suuruisen kertapalkkion. Puolan viranomaisten mukaan KPS edellytti vakuutta, jollaiseksi kelpasi joko suostumus luovutukseen, sopimus saatavien siirrosta, ehdoton maksumääräys, avoin oma vekseli tai panttaussitoumukset ([39]).

([37]) Valtion omistama yhtiö, joka toteutti julkisoikeudellisten velkojen uudelleenjärjestelyjä 5a luvun mukaisesti.

([38]) Tarkempia tietoja 5a luvun mukaisesta uudelleenjärjestelymenettelystä on esitetty muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyn päätöksen 3.2 osiossa.

([39]) Helmikuun 9 päivänä 2008 päivätyn kirjeen sivu 15.

(215) KPS perustettiin vuonna 2004 teollisuuden kehittämisviraston täysin omistamaksi tytäryhtiöksi toimimaan kehittämisviraston riskipääomarahastona. Alun perin sen tehtävänä oli toimia Puolan kolmen suurimman telakan yhdistäjänä, mutta hankkeesta luovuttiin vuonna 2006. Puolan vuonna 2006 toimittamien tietojen mukaan ([40]) KPS:n oli määrä saada rahoitusta teollisuuden kehittämisviraston tekemästä pääomankorotuksesta, kehittämisviraston apportista (kolmansien yhtiöiden osakkeet) ja kehittämisviraston takaamasta joustavasta pankkilainasta, joka oli varattu erityisesti telakoiden rahoitustueksi. Puolan hallituksen verkkosivujen mukaan KPS tuki myös laivanrakentamistoimintaa Puolassa myöntämällä joukkolainaa, jonka teollisuuden kehittämisvirasto oli taannut täysin. Puolan telakkateollisuuden strategiassa vuosiksi 2006–2010 (laivanrakennukseen tarkoitetut meritelakat) ([41]) vahvistetaan, että KPS:n olisi luotava varoja myöntämällä velkasitoumuksia noin 100 miljoonaan Yhdysvaltain dollariin asti, joiden vakuutena olivat laivanrakennusteollisuuden rakenneuudistukseen varatut varat, jotka valtiokonttori siirtäisi teollisuuden kehittämisvirastolle.

(216) Taulukkoon 2 on merkitty toimenpiteet, joista ilmoitettiin komissiolle 13 päivän heinäkuuta 2007 jälkeen eli 6 päivänä joulukuuta 2007 ja 12 päivänä helmikuuta 2008 päivätyillä kirjeillä: kaksi teollisuuden kehittämisviraston myöntämää lainaa käyttöpääoman rahoittamiseksi (palkat ja kaupalliset velat). Taulukossa 2 on myös esitetty laina, jonka KPS myönsi tehtyään päätöksen nro 02/11/2007 ja josta komissio sai tietää 9 päivänä tammikuuta 2008 päivätystä kirjeestä ([42]); komissiolla ei kuitenkaan ole tarkempia tietoja lainamäärästä eikä -ajasta. KPS peri 10,5 prosentin korkoa sekä 0,1 prosentin kertapalkkion.

(217) Telakan erittäin epävarman taloustilanteen vuoksi komissio ei voi sulkea pois sitä mahdollisuutta, että Gdynian telakalle olisi annettu lisää vastaavaa valtiontukea.

(218) Taulukossa 3 luetellaan 30 päivänä syyskuuta 2007 maksamatta olevat Gdynian telakan julkisoikeudelliset velat. Puola toimitti nämä tiedot 9 päivänä tammikuuta 2008. Puola vahvisti kyseisessä kirjeessä, ettei Gdynian telakka ollut suorittanut julkisoikeudellisia velkojaan säännöllisesti. Telakka oli maksanut takaisin velkojaan sosiaaliturvavirastolle (ZUS) taloudellisen tilanteen sen salliessa, kun velat erääntyivät.

([40]) Helmikuun 17 päivänä 2006 päivätty ja 22 päivänä helmikuuta 2006 saapuneeksi kirjattu kirje.

([41]) Elokuussa 2006 hyväksytty Puolan telakkateollisuuden strategia vuosiksi 2006–2010 (laivanrakennukseen tarkoitetut meritelakat), sivu 30.

([42]) Kirjeen sivulla 14 oleva taulukko 3.

(219) Tammikuun 9 päivänä 2008 päivätyn Puolan kirjeen liitteen 1 mukaan asianomaisille julkisille elimille maksamatta olevia velkoja oli 1 päivänä toukokuuta 2004 noin 254 miljoonaa Puolan zlotya. Uutta velkaa kertyi noin 362 miljoonaa Puolan zlotya 1 päivästä toukokuuta 2005 30 päivään syyskuuta 2007. Tuolloin Gdynian telakka maksoi todellisuudessa takaisin noin 194 miljoonaa Puolan zlotya ([43]). Syyskuun 30 päivänä 2007 maksamatta olevia velkoja oli noin 423 miljoonaa Puolan zlotya.

(220) Gdynian telakka aikoi maksaa ainakin osan maksamatta olevista veloista takaisin tuloilla, jotka saataisiin valtiokonttorin tekemästä 515 miljoonan Puolan zlotyn suuruisesta pääomankorotuksesta, joka puolestaan edellytti edellä kuvatussa yksityistämisprosessissa valitun yksityisen sijoittajan tekemää pääomankorotusta.

(221) Puolan liityttyä Euroopan unioniin Gdynian telakka sai tukea, joka on Puolan mielestä ”annettu muuhun tarkoitukseen kuin rakenneuudistukseen” (jäljempänä oleva taulukko 4). Tämä oli tutkimus- ja kehittämistyöhön sekä koulutukseen tarkoitettua valtiontukea, jonka kokonaismäärä oli 412 000 Puolan zlotya.

(222) Gdynian telakka on saanut myös muuta tukea jäljempänä olevissa taulukoissa 1–4 luetellun tuen lisäksi.

(223) Ensinnäkin Puola ilmoitti 11 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyssä kirjeessään ([44]) toimenpiteistä, jotka oli tarkoitettu ”myönnettäväksi […] 1 päivästä heinäkuuta 2007 rakenneuudistuksen päättymiseen saakka.”

(224) Komissio panee ennen kaikkea merkille, että toimenpiteisiin sisältyy 5a luvun mukaisesti uudelleen järjestellyistä, yhteensä 6 905 304 Puolan zlotyn suuruisista julkisoikeudellisista veloista 1 päivästä heinäkuuta 2003 15 päivään maaliskuuta 2005 kertyneiden korkojen mahdollinen poisto. Puolan mukaan koron poistosta on vireillä riita-asia kansallisissa tuomioistuimissa Gdynian telakan ja toimivaltaisten Puolan viranomaisten välillä.

([43]) Puolan kirjeestä ei käy selväksi, suoritettiinko kaikki todelliset maksut myöhässä. Komissio panee kuitenkin merkille telakan yleisen tilanteen ja Puolan vahvistuksen, jonka mukaan telakka ei täyttänyt julkisoikeudellisia velvoitteitaan, sekä sen, että suurimmassa osassa tapauksista, joissa maksu todella suoritettiin, velkoja ei maksettu takaisin kokonaisuudessaan.

([44]) Liite 1, taulukko 3.

Koska kyseinen korko liittyy jäljempänä olevassa taulukossa 1 lueteltuihin 5a luvun mukaisesti uudelleen järjesteltyihin velkoihin, komissio katsoo, että myös koron peruminen on valtiontukea koko määrältä ([45]) ja että se kuuluu tämän päätöksen piiriin.

(225) Lisäksi komissio panee merkille, että taulukkoon sisältyy useita toimenpiteitä, joissa on kyse julkisoikeudellisten velkojen maksun lykkäämisestä tai poistamisesta. On epäselvää, missä määrin nämä toimenpiteet ovat päällekkäisiä 9 päivänä tammikuuta 2008 päivätyn Puolan kirjeen liitteessä 1 lueteltujen (ja jäljempänä olevaan taulukkon 3 koottujen) julkisoikeudellisten velkojen kanssa.

(226) Mikä tärkeintä, Gdynian telakka hyötyi KUKE-vientiluottolaitoksen antamista tuotannon takauksista, jäljempänä 'ennakkomaksutakaukset' tai 'KUKE-takaukset'. Käytännössä kaikki laivanrakentaminen rahoitettiin näillä takauksilla 1 päivästä toukokuuta 2004 alkaen. Gdynian telakka sai 1 päivästä toukokuuta 2004 12 päivään kesäkuuta 2008 yhteensä 108 takausta, joiden kokonaisarvo oli 3 095 529 638 Puolan zlotya, Gdynian telakalla rakennettavia aluksia varten (ei Gdańskin telakalla, joka oli aiemmin Gdynian telakan tytäryhtiö). ([46]) Puola ilmoitti 11 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyssä kirjeessään komissiolle, että KUKE-vientiluottolaitos myöntäisi edelleen takauksia Gdynian telakalle vuoden 2008 loppuun.

(227) Alalla on yleistä, etteivät telakat tavallisesti pysty kokoamaan sisäisesti riittävästi käyttöpääomaa alusten rakentamista varten vaan ne turvautuvat ulkoiseen rahoitukseen joko lainaamalla (niin kutsutut tuotantolainat) tai laivanomistajien ennakkomaksuilla, joilla tuotantoa rahoitetaan ennalta. Laivanomistajat maksavat tavallisesti 80 prosenttia hinnasta etukäteen erissä, jotka ajoittuvat tiettyihin laivanrakennuksen ratkaiseviin vaiheisiin, ja loput 20 prosenttia maksetaan toimituksen yhteydessä. Näin ollen laivanomistajien osuus laivanrakennuksen rahoittamisessa on ratkaisevaa. KUKE-takaukset annettiin Gdynian telakalle laivanomistajien ennakkomaksujen vakuudeksi siltä varalta, että telakka laiminlöisi alusten toimittamisvelvollisuutensa.

(228) Useista KUKE-vientiluottolaitoksen takausjärjestelmän toimintaa koskevista Puolan toimittamista tiedoista ([47]) käy ilmi, että takaukset myönnettiin Gdynian telakalle seuraavalla tavalla. Ensin allekirjoitettiin sopimus laivanomistajan kanssa, ja siinä edellytettiin tavallisesti, että telakka osoittaisi tietyn ajan kuluessa KUKE-vientiluottolaitoksen takaavan tuotannon rahoituksen. KUKE teki päätöksen, jossa luvattiin varmistaa koko aluksen rahoitus ennakkomaksut takaamalla. Tätä seuraavissa yksittäisissä sopimuksissa KUKE-vientiluottolaitos aktivoi takauksen kutakin yksittäistä ennakkomaksua (joita oli tavallisesti neljä) varten. KUKE-vientiluottolaitokseen kohdistuva telakan toimituksen laiminlyönnin kokonaisriski oli tavallisesti 80 prosenttia kauppahinnasta eli laivanomistajan ennen toimitusta suorittamien ennakkomaksujen kokonaismäärä. Tämä kokonaisriski oli tiedossa, kun KUKE-vientiluottolaitos teki päätöksen laivanomistajan maksaman aluksen rahoituksen takaamisesta. Takauksen voimassaolo loppui aluksen toimitukseen.

(229) KUKE-vientiluottolaitos harjoittaa montaa eri toimintaa ([48]), joka jaetaan pääasiassa kaupalliseen toimintaan ja valtiokonttorin puolesta harjoitettavaan ja sen takaamaan toimintaan. Jälkimmäisenä mainittua toimintaa varten on erillinen pankkitili nimellä "Interes Narodowy". Gdynian telakalle myönnetyt takaukset kuuluvat liiketoimintaan, jonka valtiokonttori takaa.

(230) Puolan toimittamien tietojen mukaan KUKE-vientiluottolaitos myönsi Gdynian telakalle ennakkomaksutakaukset, joiden takauspalkkio riippui takauksen määrästä. Enintään 35 miljoonan Puolan zlotyn suuruisista takauksista perittiin 2 prosentin vuosipalkkio, ja yli 35 miljoonan Puolan zlotyn suuruisista takauksista perittiin 1 prosentin vuosipalkkio. KUKE-vientiluottolaitos edellyttää vakuutena aluksen, valmisteilla olevan aluksen ja rakennusmateriaalien omistajuuden siirtoa. Samoja edellytyksiä sovellettaisiin KUKE-vientiluottolaitoksen takauksiin, jotka myönnetään ennen rakenneuudistuskauden päättymistä eli ennen vuotta 2012.

(231) Komissio panee vielä merkille, että Puola teki 3 päivänä kesäkuuta 2008 päätöksen 515 miljoonan Puolan zlotyn suuruisen uuden pääomankorotuksen myöntämisestä Gdynian telakalle.

(232) Taulukoista 1–4 ja edellä esitetyistä tiedoista käy ilmi, että Gdynian telakka on hyötynyt 1 päivästä toukokuuta 2004 alkaen tuesta, jonka nimellisarvo on yhteensä 5 018 862 443 Puolan zlotya (noin 1,434 miljardia euroa).

([45]) Luvun 5a mukaisesti uudelleen järjestellyt velat poistettiin sen jälkeen, kun velkojan saatavat oli saatu korvattua ainakin osittain telakan omaisuuden myynnillä. Jos maksamatta olevat korot sisältyvät 5a luvun mukaiseen uudelleenjärjestelyyn, ne poistetaan todennäköisesti vain osittain.

([46]) Puola toimitti luettelon näistä takauksista 26 päivänä kesäkuuta 2008 päivätyllä kirjeellä.

([47]) Muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehtyyn päätökseen 2 päivänä syyskuuta 2005 annettu Puolan vastaus.

([48]) Katso myös vientisopimuksissa sovellettavaa takausjärjestelmää koskevassa asiassa N 105/2007 18 päivänä heinäkuuta 2007 tehty komission päätös, jonka tiivistelmä on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä C 214, 13.9.2007. Päätöksellä komissio hyväksyi KUKE-vientiluottolaitoksen takausjärjestelmän, jota ei katsota valtiontueksi ja joka on tarkoitettu yrityksille, jotka eivät ole talousvaikeuksissa.

Taulukko 1:

Gdynian telakalle 1 päivänä toukokuuta 2004 – 30 päivänä kesäkuuta 2007 myönnetty valtiontuki Puolan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan (Puolan zlotyina)

Tuki nro	Myöntävä viranomainen	Tukiväline	Oikeusperusta	Päätöksen tai sopimuksen numero	Tuen myöntämis-päivä	Voimaan-tulo	Voimassaolo-aika	Tuen nimellisarvo (PLN)
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.	Valtiokonttori	Takaus – alus nro 8276/1	Laki valtiokonttorin ja muutamien oikeushenkilöiden myöntämistä vakuuksista ja takauksista, annettu 8 päivänä toukokuuta 1997 (Dz. U. 2003, nro 174, järjestysnumero 1689, sellaisena kuin laki on muutettuna)	Hallituksen asetus N:o 198/2004, 24.8.2004	24.8.2004	3.9.2004	30.3.2006 asti	75 000 000,00
2.	Valtiokonttori	Takaus – alus nro 8276/2		Hallituksen asetus N:o 198/2004, 24.8.2004	24.8.2004	3.9.2004	11.12.2006 asti	75 000 000,00
3.	Valtiokonttori	Takaus – alukset nro 8245/1–4		Hallituksen asetus N:o 213/2004, 7.9.2004	7.9.2004	17.9.2004	27.2.2007 asti	82 531 200,00
4.	Valtiokonttori	Takaus – alukset nro 8148/11 ja 8184/14-17		Hallituksen asetus N:o 222/2004, 21.9.2004	21.9.2004	1.10.2004	15.1.2008 asti	147 662 619,46
5.	Pommerin voivodikunnan marsalkka	Velanpoisto	30 päivänä lokakuuta 2002 annettu laki	Teollisuuden kehittämisviraston pääjohtajan päätös N:o UPP/11/3/2005, 15.3.2005	4.1.2005	15.3.2005	Kertaluonteinen poisto	600 568,04 (*)
6.	Vammaisten kuntoutuksen valtionrahasto (PFRON)	Velanpoisto		Teollisuuden kehittämisviraston pääjohtajan päätös N:o UPP/11/3/2005, 15.3.2005	4.1.2005	15.3.2005	Kertaluonteinen poisto	5 331 071,54 (*)
7.	Pommerin voivodikunta	Velanpoisto		Teollisuuden kehittämisviraston pääjohtajan päätös N:o UPP/11/3/2005, 15.3.2005	4.1.2005	15.3.2005	Kertaluonteinen poisto	2 414 962,11 (*)
8.	ZUS	Velanpoisto		Teollisuuden kehittämisviraston pääjohtajan päätös N:o UPP/11/3/2005, 15.3.2005	4.1.2005	15.3.2005	Kertaluonteinen poisto	23 048 186,93 (*)

1	2	3	4	5	6	7	8	9
9.	Teollisuuden kehittämisvirasto	Pääomankorotus	Yksityistämislain 56 § (Dz. U. 2002, nro 171, järjestysnumero 1397, sellaisena kuin laki on muutettuna)	Sopimus (notaarin vahvistama asiakirja Rep. A N:o 3255/2005)	23.6.2005	27.6.2005	Kertaluonteinen pääomankorotus	40 000 000,00
10.	Kuntaliitto	Erissä tapahtuva takaisinmaksujärjestely	30 päivänä lokakuuta 2002 annettu laki	N:o 200364/1/ZR–22.11.2004 tehty rakenneuudistussopimus	22.11.2004	Kuukausieriä maksettu 31.12.2004–28.2.2006	Kertaluonteinen toimi	419 543,25
11.	Valtiokonttori	Rakentamistakaus, alukset nro 8184/21–25	Laki valtiokonttorin ja muutamien oikeushenkilöiden myöntämistä vakuuksista ja takauksista, annettu 8 päivänä toukokuuta 1997 (Dz. U. 2003, nro 174, järjestysnumero 1689, sellaisena kuin laki on muutettuna)	Hallituksen asetus N:o 93/2005	12.4.2005	12.9.2007	31.12.2007 asti	97 098 200,00
12.	KPS	laina	Yhtiöjärjestyksen mukainen KPS:n toiminta	Lainasopimus N:o 01/02/2005	10.2.2005	10.2.2005	8.3.2005	7 500 000,00
13.	KPS	laina	Yhtiöjärjestyksen mukainen KPS:n toiminta	Lainasopimus N:o 02/04/2005	12.4.2005	20.4.2005	5.5.2005	7 500 000,00
14.	KPS	laina	Yhtiöjärjestyksen mukainen KPS:n toiminta	Lainasopimus N:o 04/09/2005	21.9.2005	31.10.2005	4.1.2006	14 500 000,00
15.	KPS	laina	Yhtiöjärjestyksen mukainen KPS:n toiminta	Lainasopimus N:o 02/07/2006	24.7.2006	3.8.2006	29.11.2006	10 000 000,00
16.	KPS	laina	Yhtiöjärjestyksen mukainen KPS:n toiminta	Lainasopimus N:o 01/04/2006	21.4.2006	26.4.2006	30.7.2007	4 000 000,00
17.	KPS	laina	Yhtiöjärjestyksen mukainen KPS:n toiminta	Lainasopimus N:o 01/12/2006	5.12.2006	5.12.2006 11.12.2006	7.2.2006	5 500 000,00 2 300 000,00

1	2	3	4	5	6	7	8	9
18.	KPS	laina	Yhtiöjärjestyksen mukainen KPS:n toiminta	Lainasopimus N:o 01/03/2007	20.3.2007	20.3.2007	20.9.2007	6 200 000,00
						29.3.2007		2 000 000,00
						23.4.2007		5 800 000,00
19.	ZUS	Erissä tapahtuva takaisinmaksujärjestely	Velallisen hakemus	Muodollisesti ei vielä myönnetty mutta toteutettu käytännössä		Erissä vuoden 2008 loppuun	Erissä vuoden 2008 loppuun	34 272 360,17
							Yhteensä	**648 678 711,50**

(*) Luvun 5a mukaisesti uudelleen järjestellyt velat. Taulukkoon on merkitty Operator-yhtiölle siirrettyjen velkojen nimellisarvo. Puolan viranomaisten mukaan Operator-yhtiölle siirrettiin myös omaisuutta vähintään 45 prosenttia velkojen nimellisarvosta.

Taulukko 2:

Gdynian telakalle myönnetty lisävaltiontuki 1 päivänä kesäkuuta 2007 – 15 päivänä heinäkuuta 2008 Puolan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan (Puolan zlotyina)

nro	Myöntävä viranomainen	Tukiväline	Oikeusperusta	Päätöksen tai sopimuksen numero	Tuen myöntämispäivä	Voimaan-tulo	Voimassaolo-aika	Tuen nimellisarvo (PLN)
20.	Teollisuuden kehittämisvirasto	Laina	Yksityistämislain 56 § (Dz. U. 2002, nro 171, järjestysnumero 1397, sellaisena kuin laki on muutettuna)	Lainasopimus N:o OPP/11/07	4.12.2007	kahdessa erässä: 5.12.2007 4.1.2008	Enintään 31.5.2008 asti	40 000 000
21.	Teollisuuden kehittämisvirasto	Laina			5.2.2008			54 000 000
22.	KPS	Laina	Yhtiöjärjestyksen mukainen KPS:n toiminta	Lainasopimus N:o 02.11.2007				?

Taulukko 3:

Syyskuun 30 päivänä 2007 maksamatta olleet julkisoikeudelliset velat Puolan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan (Puolan zlotyina)

	Myöntävä viranomainen	Asianomaiset velat	30 päivänä syyskuuta 2007 maksamatta ollut määrä (PLN)
23.	ZUS	Palkkioiden lykkääminen, maksu erissä toukokuu 2004 - syyskuu 2007	356 708 912
24.	Vammaisten kuntoutuksen valtionrahasto (PFRON)	Palkkioiden lykkääminen, maksu erissä toukokuu 2004 - syyskuu 2007	12 192 821
25.	Gdańskin kaupunki	Kiinteistöveron lykkääminen, maksu erissä toukokuu 2004 - syyskuu 2007	50 872 523
26.	Gdańskin kaupunki	Maankäyttömaksun lykkääminen, maksu erissä 2005–2007	2 859 684
27.	Pommerin voivodikunnan marsalkka	Ympäristömaksun lykkääminen, maksu erissä toukokuu 2004 - syyskuu 2007	361 781
		Yhteensä	**422 995 722**

Taulukko 4:

Gdynian telakalle muuhun tarkoitukseen kuin rakenneuudistukseen myönnetty valtiontuki Puolan viranomaisten toimittamien tietojen mukaan (Puolan zlotyina)

nro	Myöntävä viranomainen	Tukiväline	Tarkoitus	Oikeusperusta	Päätöksen tai sopimuksen numero	Tuen myöntämis-päivä	Voimaan-tulo	Voimassaoloaika	Tuen nimellisarvo (PLN)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
28.	Teollisuuden kehittämis-virasto	Avustus	Tutkimus- ja kehitystoiminta	INTERREG IIIC -ohjelman hanke – 2005 talousarviolaki, 22.12.2004, (Dz. U. 29.12.2004, nro 278, järjestysnumero 2755)	Maksuilmoitus N:o 05/ERR/2006	30.5.2006	30.5.2006	Kertaluonteinen tuki	1 322,19

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
29.	Opetus- ja tutkimusministeriö	Avustus		Valtion tiedekomitean puheenjohtajan asetus, 30.11.2001 (Dz. U., nro 146, järjestysnumero 1642, sellaisena kuin asetus on muutettuna)	EU-hanke G3RD-CT-2002-00822-FAST-POD	26.6.2006	26.6.2006	Kertaluonteinen tuki	49 571,98
30.	Opetus- ja tutkimusministeriö	Avustus			Päätös N:o 03797/C.ZR6-6/2005	12.12.2005	20.11.2006	Hanke toteutettava 31.1.2009 mennessä	279 825,51
31.	Tiede- ja korkeakoulutus-ministeri	Avustus		Tieteen rahoittamista koskeva laki, 8.10.2004 (Dz. U., nro 238, järjestysnumero 2390, sellaisena kuin laki on muutettuna)	Päätös N:o 03858/C.ZR8-6/2006	1.9.2006	20.11.2006	Hanke toteutettava 31.3.2009 mennessä	36 509,45
32.	Tiede- ja korkeakoulutus-ministeri	Avustus	Tutkimus- ja kehitystoiminta	Valtion tiedekomiteasta annettu laki, 12.1.1991 (Dz. U. 2001, nro 33, järjestysnumero 389)	Päätös N:o 960/E-594/SPB/5.PR UE/DZ 29/2003-2005	31.1.2003	30.6.2005	30.6.2005	37 906,00
33.	Puolan yrityskehitysvirasto (PARP)	Avustus		Talous- ja työministerin asetus, 16.9.2004, Puolan (teollisuuden kehittämisviraston) myöntämästä rahoitustuesta osana henkilöstövoimavarojen alakohtaista toimenpideohjelmaa vuosina 2004-2006 (Dz. U. 2007, järjestysnumero 2115)	Sopimus N:o 30/2006/efs/gdy, ESR:sta 20.1.2006 rahoitettu koulutus	2.2.2006	25.5.2006	Kertaluonteinen tuki	4 253,02
34.	Puolan yrityskehitysvirasto (PARP)	Avustus		Talous- ja työministerin asetus, 16.9.2004, Puolan (teollisuuden kehittämisviraston) myöntämästä rahoitustuesta osana inhimillisten voimavarojen alakohtaista toimenpideohjelmaa vuosina 2004–2006 (Dz. U. 2007, järjestysnumero 2115)	Sopimus N:o WSAiB/039	1.2.2007	13.3.2007	Kertaluonteinen tuki	2 209,94
								Yhteensä	**411 598,09**

III. **ARVIOINTI**

1. *KOMISSION TOIMIVALTA*

(233) Liittymissopimuksen liitteen IV 3 kohdassa kuvataan väliaikainen menettely. Siinä ovat oikeudelliset säännökset, joiden mukaisesti uudessa jäsenvaltiossa ennen EU:hun liittymispäivää täytäntöön pantuja ja vielä liittymisen jälkeen sovellettavia tukijärjestelmiä ja -toimenpiteitä arvioidaan.

(234) Komissio ei voi arvioida toimenpiteitä, jotka on pantu täytäntöön ennen liittymistä mutta joita ei sovelleta enää liittymisen jälkeen, väliaikaista menettelyä soveltaen eikä EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

(235) Komissio arvioi kuitenkin ne toimenpiteet, joita ei ole pantu täytäntöön ennen liittymistä, ilmoitettuna tukena tai sääntöjenvastaisena tukena EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun menettelyn mukaisesti.

(236) Toimenpiteen täytäntöönpanohetkeksi katsotaan oikeudellisesti sitova päätös, jolla toimivaltainen kansallinen viranomainen sitoutuu myöntämään tuen ([49]). Hallinnollisen päätöksen oikeudellinen sitovuus määräytyy kansallisen oikeuden mukaisesti. Komissiolla on kuitenkin oltava mahdollisuus tarkistaa tällaiset hallinnolliset päätökset etenkin rajatapauksissa ja arvioida niiden muodon ja sisällön perusteella, voivatko ne herättää edunsaajissa oikeutetun odotuksen, johon voitaisiin vedota puolalaisessa tuomioistuimessa. Toimivalta tarkistaa kansallisia hallinnollisia päätöksiä on välttämätön, jotta komissio voisi käyttää yksinomaista toimivaltaansa hyväksyä valtiontuen yleistä kieltoa koskevia poikkeuksia Puolassa 1 päivän toukokuuta 2004 jälkeen täytäntöön pantujen toimenpiteiden osalta.

(237) Ennen liittymistä täytäntöön pantua toimenpidettä sovelletaan liittymisen jälkeen, jos sen perusteella voidaan myöntää lisätukea tai lisätä jo myönnetyn tuen määrää eli jos valtion nimenomainen taloudellinen riski ei ole tiedossa päivänä, jona toimenpide pannaan täytäntöön, eikä vielä liittymispäivänäkään.

([49]) Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-109/01, Fleuren Compost v. komissio, 14 päivänä tammikuuta 2004 antama tuomio, Kok. 2004, s. II-00127, 74 kohta.

(238) Muodollisen tutkinnan aloittamisesta tekemässään päätöksessä komissio totesi Puolan toimittamien tietojen perusteella, että sen 29 päivänä huhtikuuta 2004 ilmoittamat toimenpiteet olivat tosiasiassa uutta tukea, joko sääntöjenvastaista tai ilmoitettua, koska se myönnettiin myöhemmin kuin 1 päivänä toukokuuta 2004, jolloin Puola liittyi Euroopan unioniin. Puolan ja kolmansien osapuolten esittämät huomautukset tutkinnan aloittamisen jälkeen eivät saaneet komissiota muuttamaan tätä johtopäätöstä. Komissio pitää erityisesti kiinni siitä, että sillä on toimivalta arvioida, soveltuvatko muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyn päätöksen liitteen I B osassa luetellut toimenpiteet yhteismarkkinoille. Komissio panee kuitenkin merkille, että osasta toimenpiteitä on luovuttu (muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyn päätöksen liitteen I B osan toimenpiteet nro 33 ja 34).

(239) Komissio selittää jäljempänä, miksei se voi hyväksyä Puolan ja asianomaisten osapuolien esittämiä huomautuksia.

a) ***Julkisoikeudellisen velan uudelleenjärjestely 5a luvun mukaisesti***

(240) Komissio on tuensaajan kanssa samaa mieltä siitä, että julkisoikeudellisten velkojen osittainen poisto 5a luvun mukaisesti tapahtui, kun teollisuuden kehittämisviraston pääjohtaja teki päätöksen uudelleenjärjestelystä. Komissio ei voi kuitenkaan hyväksyä väitettä, jonka mukaan päätös tehtiin 19 päivänä huhtikuuta 2004 eli ennen liittymistä. Komissio perusteli kantansa muodollisen tutkinnan aloittamisesta tekemässään päätöksessä, eikä Puola eikä tuensaaja esittänyt uusia perusteita. Komissio toistaa, että 19 päivänä huhtikuuta 2004 tehdyllä päätöksellä hyväksyttiin vain vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelma eikä siinä päätetty julkisoikeudellisten velkojen uudelleenjärjestelystä 5a luvun mukaisesti. Teollisuuden kehittämisviraston pääjohtaja ei voinut tehdä päätöstä uudelleenjärjestelystä ennen liittymistä, koska hänellä ei ollut 5a luvussa edellytetyllä tavalla kaikkien uudelleenjärjestelyssä osallisten julkisoikeudellisten velkojien ja uudelleenjärjestelyä hoitavan Operator-yhtiön suostumusta ([50]). Komissio huomauttaa, että teollisuuden kehittämisviraston pääjohtaja tunnusti tämän mainitessaan 19 päivänä huhtikuuta 2004 tekemässään päätöksessä, että 5a luvun mukaisen uudelleenjärjestelyn loppuun saattaminen edellytti uutta päätöstä, ja tehdessään lopulta uudelleenjärjestelyä koskevan päätöksen 4 päivänä tammikuuta 2005 eli liittymisen jälkeen.

([50]) Tarkka kuvaus 5a luvun menettelystä on esitetty muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyn päätöksen 3.2 osiossa.

(241) Komissio ei voi hyväksyä tuensaajan väitettä, jonka mukaan kaikkien asianosaisten julkisoikeudellisten velkojien antama suostumus sille, että niiden saatavat Gdynian telakalta järjesteltäisiin uudelleen 5a luvun mukaisesti, olisi Fleuren Compost -asiassa annetussa tuomiossa edellytetty oikeudellisesti sitova säädös. Tuensaaja väitti pohjimmiltaan, ettei 5a luku olisi erityislaki suhteessa muihin lakeihin, joilla sallitaan julkisoikeudellisten velkojen uudelleenjärjestely, ja että teollisuuden kehittämisviraston pääjohtajan tehtävänä oli hallita ja hoitaa uudelleenjärjestelyä eikä korvata asianosaisia viranomaisia, joilla on toimivalta yksittäisissä veloissa. Komissio huomauttaa, että tällainen tulkinta Puolan lainsäädännöstä on vastoin kaikkia Puolan siihen asti esittämiä seikkoja sekä 5a luvun tekstiä ja logiikkaa. Kuten tuensaaja esitti, 30 päivänä lokakuuta 2002 annettu laki ei eittämättä "kiellä uudelleenjärjestelystä vastaavia viranomaisia tekemästä poistopäätöksiä sikäli, kuin niillä on oikeus tehdä tällaisia päätöksiä yleisten säädösten nojalla". Jos ne kuitenkin tekivät näin, velat eivät kuuluisi enää 5a luvun ja kaikkien siihen liittyvien etujen soveltamisalaan, joita tuensaaja on itse luetellut seuraavasti: mahdollisuus saada lainaa teollisuuden kehittämisvirastosta, käynnissä olevien täytäntöönpanomenettelyjen keskeytys, konkurssista vapautus ja korkojen kertymättä jääminen erääntyneistä maksuista.

(242) Komissio ei voi hyväksyä tuensaajan väitettä, jonka mukaan korkoa ei ole kertynyt 30 päivän kesäkuuta 2006 jälkeen 5a luvun mukaisesti uudelleen järjestellyistä veloista. Puola kiisti tällaisen Puolan lainsäädännön tulkinnan. Lisäksi Puola ilmoitti uudeksi tueksi suunnitteilla olevan 30 päivän kesäkuuta 2006 jälkeen kertyneiden korkojen (osittaisen) poiston, joten korkoa on selvästi tosiasiassa kertynyt.

b) ***Muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyn päätöksen liitteen I B osan toimenpiteet nro 28–34***

(243) Komissio ei voi hyväksyä Puolan väitettä, jonka mukaan kyseinen tuki myönnettiin tosiasiassa siten, että kaikki asianosaiset tuen myöntävät viranomaiset esittivät suullisen lausunnon Puolan telakoiden rakenneuudistusta käsittelevän hallituksen työryhmän (laivanrakennusteollisuusryhmän) kokouksessa. Tällaiset lausunnot – mikäli niitä oli ylipäätään esitetty – olivat vain suullisia, ja lisäksi täytäntöönpanotoimenpiteet olivat selvästi välttämättömiä oikeutetun odotuksen syntymiseksi Puolan lainsäädännön mukaisesti.

c) ***Teollisuuden kehittämisviraston tekemä pääomankorotus***

(244) Tuensaajan väite, jonka mukaan tuki oli myönnetty ennen liittymistä, koska nimenomainen taloudellinen riski oli tiedossa ennen kyseistä päivämäärää, johtuu liittymissopimuksen liitteessä IV olevan 3 kohdan väärinymmärryksestä. Aiemmaksi tueksi katsominen edellyttää, että toimenpide täyttää kaksi vaatimusta: se on oltava myönnetty ennen liittymistä (mikä vastaa toimivaltaisen myöntävän viranomaisen oikeudellisesti sitovaa päätöstä) eikä sitä saa soveltaa liittymisen jälkeen. Nämä ovat kaksi erillistä ja yhteisesti vaikuttavaa ehtoa. Tuensaajan väite, jonka mukaan valtion taloudellinen riski oli tiedossa ennen liittymistä, viittaa jälkimmäiseen näistä vaatimuksista eikä ajankohtaan, jolloin tuki myönnettiin.

(245) Komissio ei voi hyväksyä Puolan väitettä, jonka mukaan uusien osakkeiden merkinnän rekisteröintiä kuuden kuukauden kuluessa koskeva vaatimus olisi puhtaasti muodollinen. Komissio huomauttaa, että tosiasiassa kuuden kuukauden määräajan umpeutumisen jälkeen tarvittiin kaksi erillistä uutta päätöstä: yhtiökokouksen uusi päätös pääomankorotuksesta ja varsinainen merkintä. Vaikuttaa siltä, että Puolan kauppaoikeuden mukaisesti yhtiön oikeus pääomankorotukseen tulee voimaan sinä päivänä, jona päätös pääoman lisäämisestä tehdään (17 päivänä helmikuuta 2004 tehty ensimmäinen päätös). Rekisteröinnillä on merkitystä yhtiön ulkopuolisissa suhteissa, ei suhteissa osakkaisiin. Rekisteröinnin laiminlyönnillä on kuitenkin oikeusvaikutusta myös yhtiön ja sen osakkaiden väliseen suhteeseen: ellei rekisteröintiä suoriteta kuuden kuukauden kuluessa, yhtiön pääomankorotuksesta tehty päätös lakkaa olemasta voimassa eikä pääomankorotusta voida tehdä. Tällöin osakkaiden on tehtävä uusi päätös yhtiön pääoman lisäämisestä. Yhtiökokous tekikin tällaisen päätöksen 4 päivänä maaliskuuta 2005. Päätöstä ei kuitenkaan tehty yksimielisesti (kolme suurta osakasta vastusti päätöstä), mikä osoittaa, ettei päätöstä voida pitää vain muodollisena vaatimuksena. Lisäksi komissio panee merkille, että pääoman merkitsi lopulta teollisuuden kehittämisvirasto eikä valtiokonttori. Näin ollen 17 päivänä helmikuuta 2004 tehtyä päätöstä ei voida pitää lopullisena sitovana päätöksenä tuen myöntämisestä pääomankorotuksena, joka on merkitty muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyn päätöksen liitteen I B osaan toimenpiteeksi nro 32.

(246) Komissio huomauttaa vielä, ettei Puola eikä tuensaaja ole kiistänyt sen päätelmää, jonka mukaan muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyn päätöksen liitteen I B osan toimenpiteet nro 19–27 ovat uutta tukea ja kuuluvat näin ollen komission toimivaltaan EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan mukaisesti.

2. *EY:n PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 1 KOHDASSA TARKOITETTU VALTIONTUKI*

2.1 VALTIONTUEN OLEMASSAOLO

(247) EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdan mukaan jäsenvaltion myöntämä taikka valtion varoista muodossa tai toisessa myönnetty tuki, joka vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua suosimalla jotakin yritystä tai tuotannonalaa ja vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, ei sovellu yhteismarkkinoille.

(248) Komission mielestä kaikki johdanto-osan 209–232 kappaleessa tarkoitettu tuki oli valtion myöntämää tai valtion varoista myönnettyä, ja koska se oli annettu yhdelle yksittäiselle yritykselle, se oli valikoivaa.

(249) Gdynian telakka on Euroopan suurimpia ja kilpailee aktiivisesti konttialusten markkinoilla eritoten Saksan ja Tanskan telakoiden kanssa, kuten Puola ja tuensaaja myönsivät ja kuten Tanska ja Tanskan laivanrakentajien yhdistys esittivät huomautuksissaan, jotka koskivat muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehtyä komission päätöstä. Konttialusten osuus Euroopan telakoiden tilauskannasta oli 26 prosenttia vuoden 2006 lopussa ([51]).

(250) Vaikuttaa siltä, että Gdynian telakka on ainoa Euroopan unionissa sijaitseva telakka, joka tuottaa tietyn tyypin ro-ro-alusta: suuria autonkuljetusaluksia. Tämä erikoisala ei kuitenkaan tarkoita, ettei Gdynian telakka joutuisi kilpailemaan ainakin periaatteessa Euroopan unionin muiden telakoiden kanssa. Komissio panee merkille, että tarjonnan korvattavuuden taso on huomattava ainakin rahtialusten markkinasegmentillä ([52]), vaikkakin rahtialusten eri luokkien kysynnän rakennetta tarkasteltaessa havaitaan, etteivät tällaiset alukset kuulu yksittäisille markkinoille.

(251) Tämä tarkoittaa, että muut Euroopan unionissa toimivat telakat eivät joutune kohtaamaan merkittäviä esteitä, ainakaan teknologisia (esimerkiksi tuotantotilat ja tietotaito), autonkuljetusalusten tuotannon käynnistämisessä. Gdynian telakalle toistuvasti myönnetty tuki antoi sille kuitenkin mahdollisuuden tehdä sopimuksia siten, ettei kaikkia asiaan liittyviä riskejä tunnustettu eikä korvattu täysin, joten tuki saattoi haitata merkittävästi muiden telakoiden pääsyä autonkuljetusalusten markkinoille.

([51]) Euroopan laivanrakentajien yhdistyksen CESA:n vuosikertomus 2006–2007.

([52]) Matkustaja-alusten, myös risteilyalusten, tarjontapuolelle pääsyä haittaavat merkittävät esteet.

(252) Komissio panee merkille, että Gdynian telakka toimii myös muiden rahtialusten markkinasegmenteillä ja tarjoaa esimerkiksi monitoimialuksia, nestekaasusäiliöaluksia, tuote- ja kemikaalisäiliöaluksia ja irtolastialuksia. Esimerkiksi tuote- ja kemikaalisäiliöalusten osuus Euroopan telakoiden tilauskannasta oli noin 8 prosenttia vuoden 2006 lopussa ([53]). Saksan ja Romanian telakat ovat erityisen aktiivisia näillä segmenteillä.

(253) Edellä esitetyn perusteella komissio toteaa, että Gdynian telakalle myönnetty valtiontuki vaikutti jäsenvaltioiden väliseen kauppaan.

(254) Komission on vielä selvitettävä, aiheutuiko Gdynian telakalle myönnetyistä toimenpiteistä perusteetonta etua ja vääristivätkö tai uhkasivatko ne näin vääristää kilpailua. Komissio panee merkille, etteivät Puolan viranomaiset kiistäneet tässä päätöksessä käsiteltyjen toimenpiteiden luokittelua valtiontueksi lukuun ottamatta KPS:n myöntämiä lainoja ja KUKE-vientiluottolaitoksen antamia takauksia, jotka olivat Puolan viranomaisten mielestä markkintaloudessa toimivan sijoittajan periaatteen mukaisia.

(255) Komissio selittää jäljempänä ensin, miksi se asettui sille kannalle, ettei jatkuva julkisoikeudellisen velan perimättä jättäminen ollut markkinataloudessa toimivan velkojan periaatteen mukaista. Sitten komissio arvioi toimenpiteitä, jotka Puola kiisti. Lopuksi komissio tarkastelee olosuhteita, joissa tässä päätöksessä käsitelty tuki myönnettiin, ja sen vaikutusta kilpailuun.

a) ***Jatkuva julkisoikeudellisen velan perimättä jättäminen***

(256) Periaate, jonka mukaan jatkuva julkisoikeudellisen velan perimättä jättäminen voi olla itsessään valtiontukea, perustuu oikeuskäytäntöön ([54]). Puolan viranomaisten

([53]) Euroopan laivanrakentajien yhdistyksen CESA:n vuosikertomus 2006–2007.

([54]) Asia C-256/97, DM Transport, julkisasiamiehen ratkaisuehdotus (Jacobs) 24.9.1998, Kok. 1999, s. I-3915; asia C-480/98, Espanja v. komissio, tuomio 12.10.2000, Kok. 2000, s. I-8717.

toimittamista tiedoista ([55]) käy selvästi ilmi, että Gdynian telakalla on huomattavat julkisoikeudelliset velat, joita on kertynyt jo vuodesta 2004. Telakka on maksanut julkisoikeudellisia velkoja takaisin vain epäsäännöllisesti ja sen maksamatta olevien velkojen maksua on lykätty toistuvasti – todennäköisesti ilman asianosaisen julkisen velkojan tekemää muodollista päätöstä – tai niistä on laadittu maksuaikatauluja. Puola selitti, että tuensaaja aikoi maksaa 30 päivänä syyskuuta 2007 maksamatta olleet julkiset velat (yhteensä 443 miljoonaa Puolan zlotya) takaisin käyttämällä valtiokonttorilta saatavaa pääomankorotusta telakan yksityistämisen jälkeen. Koska kyseessä ei ollut varma tapahtuma eikä sen ajankohtakaan ollut varma, telakan aikomus viittaa siihen, että käytännössä julkisoikeudellisten velkojen maksua lykättiin rajattomaksi tai määrittämättömäksi ajaksi ja että niitä maksettiin takaisin vain silloin tällöin, kun telakan kassavirta sen salli. Komission näkemyksen mukaan markkinataloudessa toimiva velkoja ei olisi suostunut lykkäämään saataviaan rajattomasti siten, että takaisinmaksu riippuisi epävarmasta tapahtumasta, yksityistämisestä, ja valtion suorittamasta pääomapohjan vahvistamisesta (joka on valtiontukea, jonka sääntöjenmukaisuutta ja yhteismarkkinoille soveltumista on syytä epäillä). Lisäksi ei ole merkkiäkään siitä, että asianomaiset julkiset velkojat olisivat toteuttaneet toimia periäkseen julkisoikeudelliset saatavansa Gdynian telakalta etenkään pakkoperintää tai konkurssilakia soveltamalla. Näin ollen komissio toteaa, että jatkuvasta julkisoikeudellisten velkojen perimättä jättämisestä aiheutuu etua, jota tuensaaja ei olisi saanut markkinataloudessa toimivalta velkojalta, joten se katsotaan (korotonta) lainaa vastaavaksi valtiontueksi.

b) ***Toimenpiteet, jotka ovat Puolan mielestä markkinataloudessa toimivan sijoittajan periaatteen mukaisia***

KPS:n myöntämät lainat

(257) Komissio ei voi hyväksyä Puolan väitettä, jonka mukaan käyttöpääomalainoina myönnetty tuki ei ollut valtiontukea. Komissio panee merkille, että KPS:n perimä korko oli noin 400 peruspistettä viitekorkoa korkeampi. Komissio panee lisäksi merkille, että Gdynian telakan taloustilanne oli ollut useita vuosia erittäin vaikea, ja sen velat olivat huomattavasti sen varoja suuremmat. Gdynian telakka ei ollut onnistunut saamaan rahoitusta tuotantoa varten mistään muusta ulkoisesta lähteestä. Sen käyttöpääoma rahoitettiin KUKE-vientiluottolaitoksen täysin takaamilla ennakkomaksuilla, valtiokonttorin täysin takaamilla lanoilla ja KPS:n myöntämillä lainoilla. KPS:n perimä korko ei näin ollen näytä vastaavan asianmukaisesti riskiä. Vaikka KPS vaati vakuuden, vakuuden arvo on kyseenalainen: on syytä muistaa, että KUKE-vientiluottolaitos ja valtiokonttori vaativat samanlaista vakuutta ja, kun otetaan huomioon Gdynian telakan varojen ja velkojen suhde, lienee todennäköistä, ettei KPS ole saanut ensisijaista vakuutta telakan omaisuudesta. Joka tapauksessa Puola ei ole toimittanut yksityiskohtaisia tietoja, joiden perusteella komissio olisi voinut määrittää vaaditun vakuuden todellisen arvon.

(258) Lisäksi KPS:n myöntämien lainojen ja KPS:n omistajan, teollisuuden kehittämisviraston, myöntämien lainojen välillä ei ole eroa. On hankalaa väittää samaan aikaan – kuten Puola tekee – että teollisuuden kehittämisviraston myöntämät lainat ovat valtiontukea mutta sen tytäryhtiön, KPS:n, myöntämät lainat täyttävät markkinataloudessa toimivan sijoittajan periaatteen edellytykset.

(259) Komissio panee vielä merkille, että KPS perustettiin valtion valvomaksi rahastoksi, jolla on yleisen edun mukaisia tavoitteita ja jonka rahoituksesta vastasi – tai sen takasi – täysin valtio teollisuuden kehittämisviraston kautta. Puolan telakkateollisuuden strategiaa vuosiksi 2006–2010 käsittelevän asiakirjan (laivanrakennukseen tarkoitetut meritelakat) mukaan KPS ”perustettiin hoitamaan telakoiden tuotannon rahoitusta siihen saakka, kunnes yksityiset sijoittajat hankkisivat määräysvallan”. Strategiassa, jonka tarkoituksena on saavuttaa niin taloudellisia, sosiaalisia kuin makrotaloudellisia päämääriä, ([56]) annetaan KPS:lle monia toimivaltuuksia teollisuuden kehittämisviraston, valtiokonttorin ja muiden toimivaltaisten julkisten elinten rinnalla. KPS:n taloudelliset yhteydet teollisuuden kehittämisvirastoon ja valtiokonttoriin ovat ilmeiset, ja KPS toimii pikemminkin valtion budjetista Puolan telakoille – myös Gdynian telakalle – varattujen varojen siirtäjänä.

(260) Edellä esitetyn perusteella komissio toteaa, ettei KPS toiminut markkinataloudessa toimivan sijoittajan tavoin myöntäessään käyttöpääomalainoja Gdynian telakalle. Kyseiset lainat, jotka on lueteltu johdanto-osan 158 kappaleen taulukoissa 1 ja 2, ovat näin ollen valtiontukea.

([55]) Eritoten 9 päivänä tammikuuta 2008 päivätyn kirjeen liite 3.

([56]) Elokuussa 2006 hyväksytty Puolan telakkateollisuuden strategia vuosiksi 2006–2010 (laivanrakennukseen tarkoitetut meritelakat), sivu 7.

KUKE-vientiluottolaitoksen takaukset

(261) Muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdystä päätöksestä esittämissään huomautuksissa Puola väitti, etteivät KUKE-vientiluottolaitoksen Gdynian telakalle myöntämät takaukset olisi valtiontukea. Komissio ei voi hyväksyä tätä väitettä.

(262) Ensiksi komissio tuo esiin, että KUKE-vientiluottolaitoksen myöntämillä ennakkomaksutakauksilla on valtiokonttorin takaus ja niihin liittyvät tapahtumat hoidetaan erilliseltä pankkitililtä, joka on nimellä "Interes Narodowy". Jos tilillä ei ole riittävästi varoja, KUKE-vientiluottolaitos voi joko nostaa lainaa valtiokonttorilta tai hyödyntää valtiokonttorin lainatakauksia.

(263) Toiseksi komissio muistuttaa asiassa N 105/2007 18 päivänä heinäkuuta 2007 tekemästään päätöksestä ([57]), jolla se hyväksyi järjestelmän, jonka mukaisesti KUKE-vientiluottolaitos hoiti valtiokonttorin takaamaa vientisopimusten takausohjelmaa, eikä katsonut sitä valtiontueksi. Järjestelmä kattaa tällä hetkellä sellaiset tuotannon takaukset, joita Gdynian telakalle on annettu viime vuosina. Komissio panee merkille, että järjestelmän ulkopuolelle jätetään ([58]) nimenomaisesti talousvaikeuksissa olevat yhtiöt valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetuissa suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä. Järjestelmän pääpiirteenä on, että takauspalkkiot määritetään riskienarvioinnin perusteella. Esimerkiksi suurimman riskin luokkaan kuuluvalta yhtiöltä perittävä takauspalkkio on […] prosenttia vuodessa alle kaksivuotisista takauksista ja […] prosenttia vuodessa yli kaksivuotisista takauksista. Peruspalkkio on […] prosenttia vuodessa. Vertailun vuoksi todettakoon, että KUKE-vientiluottolaitos antoi takaukset Gdynian telakalle perien palkkiona 2 prosenttia vuodessa, mikäli takaus oli enintään 35 miljoonaa Puolan zlotya, ja 1 prosentin vuodessa, mikäli takaus oli edellistä määrää suurempi.

(264) On siis selvää, ettei Gdynian telakka voinut saada edellä kuvattuun komission hyväksymään järjestelmään kuuluvia takauksia, joita ei katsota valtiontueksi. Gdynian telakalle myönnettyihin takauksiin sisältyy näin ollen valtiontukea.

(265) Lisäksi on selvää, että Gdynian telakalta veloitettu takauspalkkio on paljon pienempi kuin taloudellisesti vakaassa asemassa oleville yrityksille myönnetystä takauksesta peritty palkkio ja moninkertaisesti pienempi kuin palkkio, joka peritään suuren riskin yhtiöiltä, jotka voivat kuitenkin saada edellä kuvatun järjestelmän mukaisen takauksen. Komissio toteaa, ettei Gdynian telakalta peritty takauspalkkio vastaa markkinoilla perittävää palkkiota, joten kyseiset takaukset ovat valtiontukea.

(266) Kolmanneksi EY:n perustamisspimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina annetun komission tiedonannon ([59]) mukaan yksittäinen valtiontakaus ei ole valtiontukea, jos lainanottaja ei ole taloudellisissa vaikeuksissa. Näin ei selvästikään ole tässä tapauksessa. Saman tiedonannon mukaan jos lainanottaja on taloudellisissa vaikeuksissa, takaukseen sisältyvän tuen osuus voi olla sama kuin määrä, jonka takaus kattaa.

(267) Komissio huomauttaa vielä, että Gdynian telakka tukeutui ainoastaan KUKE-vientiluottolaitoksen ja valtiokonttorin myöntämiin takauksiin eikä onnistunut saamaan takauksia markkinoilta.

(268) Edellä esitetyn perusteella komissio toteaa, ettei KUKE-vientiluottolaitos toiminut markkinataloudessa toimivan sijoittajan tavoin antaessaan takauksia Gdynian telakalle.

c) ***Kilpailun vääristyminen Gdynian telakan saaman valtiontuen vuoksi***

(269) Komissio asettuu sille kannalle, että tukeutuminen täysin valtiontukeen auttoi Gdynian telakkaa harjoittamaan kilpailunvastaisia käytänteitä, esimerkiksi hinnoittelemaan alle tuotantokustannusten, kärsimättä tällaisten käytänteiden tavallisista seurauksista eli markkinoilta pois jäämisestä.

(270) Komissio panee myös merkille, että yksi Gdynian telakan merkittävimmistä pitkän aikavälin ongelmista oli sellaisten sopimusten tekeminen, jotka osoittautuivat tappiollisiksi, kun zlotyn arvo nousi suhteessa dollariin, joka on hallitseva valuutta laivanrakennusteollisuudessa, ja kun teräslevyjen hinta nousi ympäri maailman. Nämä ulkoiset tekijät oli jo katsottu suurimmiksi uhkiksi telakan toiminnan jatkumiselle vuoden 2002 rakenneuudistussuunnitelmassa ja sen jälkeen vuoden 2004 muutetussa versiossa, vuoden 2006 uudessa rakenneuudistussuunnitelmassa ja lopuksi yksityistämisprosessissa vuonna 2008.

([57]) Vientisopimuksissa sovellettavaa takausjärjestelmää koskevassa asiassa N 105/2007 18 päivänä heinäkuuta 2007 tehty komission päätös, josta on julkaistu tiivistelmä *Euroopan unionin virallisessa lehdessä* C 214, 13.9.2007.

([58]) Vientitakuukomitean (Komitet Polityki Ubezpieczeń Eksportowych) 20 päivänä joulukuuta 2006 tekemän päätöksen N:o 111/2006 3 kohdan 1 alakohdan 1 alakohta.

([59]) EYVL C 71, 11.3.2001, s. 14.

(271) Vaikka telakan johto tiesi nämä uhkat, telakka jatkoi sopimusten tekemistä toteuttamatta mitään toimia riskin pienentämiseksi. Tällainen liiketoimintakäytäntö jatkui laivanrakennusalan ennen näkemättömien huippuvuosien ajan vuosina 2004–2008, jolloin laivanrakentamisen hinnat nousivat ennätyskorkeiksi. Tällaisen käytännön tuloksena telakka onnistui säilyttämään toimintansa ja työpaikkansa, mutta tavallinen laivanrakennustuotanto tuotti raskaat tappiot. Amberin vuoden 2008 ensimmäisellä puoliskolla laatiman due diligence -raportin mukaan nykyinenkin tilauskanta vuosille 2008 ja 2009 kaavailtuine toimituksineen saattaa tuottaa huomattavat tappiot ilman riskiä pienentäviä toimenpiteitä tehtyjen tappiollisten sopimusten vuoksi; Puolakin on vahvistanut tämän.

(272) Tällä perusteella komissio toteaa, että kaikki II osan 7 kohdassa kuvattu Gdynian telakalle myönnetty tuki oli sellaista, että se vääristi tai uhkasi vääristää kilpailua laivanrakennusmarkkinoilla.

Päätelmä

(273) Komissio asettuu sille kannalle, että kaikki Gdynian telakalle myönnetyt toimenpiteet ovat valtiontukea EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä.

2.2 Puolan ja kolmansien osapuolien mahdollisuus esittää huomautuksia

(274) Komissio aloitti 1 päivänä kesäkuuta 2005 tehdyllä päätöksellä muodollisen tutkinnan useista toimenpiteistä, joita olivat moniin oikeudellisiin perustoihin perustuvat muutamia julkisia velkojia koskevien velkojen uudelleenjärjestelyt (poistot, lykkäykset, maksuaikataulun muutokset), pääomankorotukset, valtiokonttorin myöntämät tuotannon takaukset ja pääoman hankintaan tähtäävät toimenpiteet (joukkovelkakirjalainat ja velan muuntaminen osakkeiksi).

(275) Komissio totesi myös selvästi, ettei Puolan väitettä, jonka mukaan laivanomistajien ennakkomaksut olisi katsottava oman rahoituksen osuudeksi, voitaisi hyväksyä. Tässä yhteydessä komissio ilmaisi epäilevänsä, että KUKE-vientiluottolaitoksen antamat ennakkomaksutakaukset saattoivat olla valtiontukea, ja ilmoitti tutkivansa kyseisten ennakkomaksutakausten luonteen.

(276) Sekä Puola että tuensaaja esittivät huomautuksia; vaikka ne kiistivät komission toimivallan arvioida joidenkin toimenpiteiden soveltuvuutta yhteismarkkinoille, ne eivät kiistäneet komission päätelmää, jonka mukaan nämä toimenpiteet, siltä osin kuin ne oli myönnetty Puolan liityttyä Euroopan unioniin, olivat uutta tukea EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä. Ainoan poikkeuksen muodosti KUKE-vientiluottolaitoksen myöntämien takausten luonne, sillä väitetysti takaukset eivät olisi valtiontukea. Lisäksi Puola väitti, etteivät KPS:n myöntämät lainat olleet valtiontukea. Komissio on käsitellyt Puolan ja tuensaajan esittämiä väitteitä edellä.

(277) Komission tutkimusten aikana Puolan hallituksen strategiaan Gdynian telakan enemmistöosakkaana tehtiin useita kertoja huomattavia muutoksia, kuten edellä esitetty kuvaus tapahtumista osoittaa. Laivanrakennusteollisuuden yhdistämiseen perustuva strategia vaihtui Gdynian ja Gdańskin telakoiden erottamiseen toisistaan ja Gdynian telakan osittaista yksityistämistä koskevaan päätökseen, joka muuttui myöhemmin täydellisen yksityistämisen strategiaksi. Tällainenkin näkemys strategiasta on arveluttava, sillä markkinatoimijat eivät selvästikään ole kiinnostuneita telakan ostamisesta.

(278) Kuten edellä esitettiin, komissio piti säännöllisesti yhteyttä Puolan viranomaisiin Gdynian telakan omistajana sekä Gdynian telakkaan. Komissio ilmoitti säännöllisin väliajoin sekä Puolalle että telakalle, että kaikki valtion varoista telakalle myönnetyt toimenpiteet olisivat todennäköisesti valtiontukea EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä, kun otetaan huomioon telakan hankala taloustilanne ja sellaisen ulkopuolisen rahoituksen puute, johon ei sisälly valtiontukea. Komissio varoitti myös, että valtiontuki oli myönnetty vastoin EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa eikä se soveltunut yhteismarkkinoille. Lisäksi komissio toi useaan otteeseen esille, että KUKE-vientiluottolaitoksen Gdynian telakalle antamat takaukset olivat valtiontukea.

(279) Tutkimusten kuluessa komissio kokosi tarkempia tietoja myös KPS:n toiminnasta ja sen telakalle myöntämien käyttöpääomalainojen luonteesta. Komissio ilmoitti Puolalle, että mitä todennäköisimmin nämä lainat olivat valtiontukea EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä.

(280) Komissio pani vielä tutkimustensa aikana merkille, että Gdynian telakalle kertyi edelleen julkisoikeudellista velkaa. Komissio kokosi tietoja kyseisestä asiasta ja ilmoitti Puolalle (sekä telakan omistajana ja velkojana), että julkisoikeudellisen velan perimättä jättäminen tai sen uudelleenjärjestely saattaisi olla valtiontukea EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 1 kohdassa tarkoitetussa merkityksessä.

3. *TUEN SOVELTUVUUS YHTEISMARKKINOILLE – EY:N PERUSTAMISSOPIMUKSEN 87 ARTIKLAN 3 KOHDAN MUKAINEN POIKKEUS*

(281) Toimenpiteiden päätavoitteena on auttaa talousvaikeuksiin joutunutta yhtiötä ja auttaa sitä jatkamaan toimintaansa. Tällaisissa tapauksissa voidaan soveltaa EY:n perustamissopimuksen 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaa, jossa annetaan lupa valtiontuelle, joka myönnetään tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla, mikäli asianomaiset edellytykset täyttyvät.

(282) Vaikeuksissa olevien yritysten pelastamis- ja rakenneuudistustukea säännellään tällä hetkellä valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetuilla yhteisön suuntaviivoilla ([60]), jäljempänä 'suuntaviivat', jotka korvasivat aiemmat vuonna 1999 annetut suuntaviivat ([61]), jäljempänä 'vuoden 1999 suuntaviivat'.

(283) Suuntaviivojen siirtymäsäännöksissä säädetään, että ennen 10 päivää lokakuuta 2004 kirjatut ilmoitukset tutkitaan ilmoitusajankohtana voimassa olleiden perusteiden mukaisesti (103 kohta). Tässä tapauksessa komissiolle ilmoitettiin joistakin toimenpiteistä 29 päivänä huhtikuuta 2004 liittymissopimuksen liitteessä IV olevan 3 kohdan mukaisen väliaikaisen menettelyn mukaisesti, kun vuoden 1999 suuntaviivat olivat voimassa. Suuntaviivoissa säädetään kuitenkin myös, että niitä sovelletaan kaikkien niiden pelastamis- ja rakenneuudistustukien arviointiin, jotka on myönnetty ilman komission lupaa (sääntöjenvastainen tuki), mikäli tuki on osittain tai kokonaan myönnetty lokakuun 1 päivän 2004 jälkeen (104 kohdan ensimmäinen alakohta). Koska lähes kaikki johdanto-osan 209–232 kappaleessa kuvatut toimenpiteet oli myönnetty sääntöjenvastaisesti kyseisen päivämäärän jälkeen, komissio toteaa, että on sovellettava vuoden 2004 suuntaviivoja.

(284) Suuntaviivoja sovelletaan kaikkien alojen yrityksiin suuntaviivojen 18 kohdassa lueteltuja poikkeuksia lukuun ottamatta. Laivanrakennusteollisuuden valtiontukea koskevissa puitteissa ([62]), jotka muodostavat oikeudellisen kehyksen tämän alan valtiontuen arvioinnille, viitataan suuntaviivojen 12 kohtaan asianmukaisena oikeusperustana pelastamis- ja rakenneuudistutuen arviointia varten.

A. PELASTAMISTUKI

(285) Suuntaviivojen mukaan pelastamistukea voidaan myöntää tilapäisenä tukena, jolla autetaan talousvaikeuksissa olevaa yritystä rakenneuudistus- tai selvitystilasuunnitelman laatimiseen tarvittavan ajan tai akuutin maksuvalmiuskriisin ratkaisemiseksi.

(286) Komissio huomauttaa, ettei Gdynian telakalle myönnetty valtiontuki täytä tuen tilapäisyyttä koskevaa ehtoa, sillä kaikki tukitoimenpiteet myönnettiin paljon säädettyä kuutta kuukautta pidemmäksi ajaksi, eikä palautettavuutta koskevaa ehtoa, sillä myös palautumattomia toimenpiteitä hyväksyttiin, kuten avustuksiin verrattavissa olevat pääomankorotukset ja velanpoistot.

(287) Näin ollen komissio toteaa, että johdanto-osan 209–232 kappaleessa luetellut toimenpiteet eivät sovellu yhteismarkkinoille pelastamistukena.

B. RAKENNEUUDISTUSTUKI

(288) Suuntaviivojen 17 kohdassa esitetyn määritelmän mukaan rakenneuudistustuki perustuu realistiseen, johdonmukaiseen ja kauaskantoiseen suunnitelmaan, jonka tavoitteena on palauttaa yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuus kohtuullisessa ajassa. Rakenneuudistukseen sisältyy yleensä seuraavat seikat: kaiken yritystoiminnan rakenteen uudistaminen ja liiketoiminnan uudelleen organisointi ja järkeistäminen, mukaan luettuina tappiollisesta toiminnasta luopuminen ja rahoitusrakenteen uudistaminen. Valtiontukea saavat rakenneuudistustoimet eivät voi kuitenkaan rajoittua rahoitustukeen, jonka tarkoituksena on pelkästään korvata aiemmat tappiot puuttumatta tappioiden syntymiseen johtaneisiin syihin eli toteuttamatta todellista rakenneuudistusta. Lisäksi rakenneuudistus on rahoitettava ainakin osittain yhtiön omista varoista tai ulkoisella rahoituksella, johon ei sisälly valtiontukea, ja valtiontuen määrä on rajattava ehdottoman välttämättömään elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Tasoitustoimenpiteitä on toteutettava tuen vääristävän vaikutuksen lieventämiseksi.

(289) Rakenneuudistustuen hyvin vääristävän luonteen vuoksi komissio katsoo, että vaikeuksissa oleville yrityksille myönnetty tuki voi edistää tietyn taloudellisen toiminnan kehitystä muuttamatta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisön edun kanssa ristiriitaisella tavalla vain, mikäli kaikki suuntaviivoissa asetetut edellytykset täyttyvät.

(290) Komissio arvioi jäljempänä, ovatko edellytykset täyttyneet.

([60]) EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2.
([61]) EYVL C 288, 9.10.1999, s. 2.
([62]) EUVL C 317, 30.12.2003, s. 11.

a) ***Tukikelpoisuus***

(291) Voidakseen saada pelastamis- tai rakenneuudistustukea yrityksen on oltava vaikeuksissa oltava yritys suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä. Komission mielestä Gdynian telakan taloustilanteelle on ollut ainakin vuodesta 2002 alkaen tyypillistä jatkuvat maksuvaikeudet ja ylivelkaantuminen, kasvavat tappiot ja negatiivinen nettoarvo. Gdynian telakka on siis vaikeuksissa oleva yritys suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä.

b) ***Pitkän aikavälin elinkelpoisuuden palauttaminen***

(292) Suuntaviivojen 34 kohdan mukaan tuen myöntämisen edellytyksenä on oltava sellaisen rakenneuudistussuunnitelman täytäntöönpano, jonka avulla yrityksen pitkän aikavälin elinkelpoisuus voidaan palauttaa kohtuullisessa ajassa. Elinkelpoisuuden palauttaminen tarkoittaa, että yhtiö pystyy rakenneuudistuksen jälkeen vastaamaan kaikista kustannuksistaan ja saamaan riittävästi tuottoa pääomalle voidakseen kilpailla omin voimin. Rakenneuudistus on toteutettava mahdollisimman pian.

(293) Komissio huomauttaa, että se tarkasteli tutkinnan aikana kahta telakan johdon laatimaa ja telakan enemmistöomistajan, valtion, hyväksymää rakenneuudistussuunnitelmaa (2004 ja 2006). Komissio totesi, etteivät sen esittämät vakavat epäilyt siitä, voitaisiinko näillä kahdella suunnitelmalla palauttaa telakan elinkelpoisuus, ole hälvenneet. Koska vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelma korvasi vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelman, komissio selittää jäljempänä, millä perusteella se epäilee vakavasti vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmaa. Komissio huomauttaa kuitenkin, että suunnitelma muistuttaa monin tavoin vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelmaa ja että vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelmaa koskevat epäilyt, jotka komissio esitti muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyssä päätöksessä, pätevät täysin myös vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmaan.

(294) Komissio palauttaa mieliin väitteen, jonka Puola esitti muodollisen tutkinnan aloittamisesta tehdyn päätöksen jälkeen ja jonka mukaan vuoden 2004 rakenneuudistussuunnitelma olisi vankka perusta telakan rakenneuudistukselle. Todellisuudessa kävi ilmi, ettei vuoden 2004 suunnitelma ollut riittävä palauttamaan telakan elinkelpoisuutta, vaan sitä oli muutettava jo vuonna 2006.

(295) Komissio panee merkille, että vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmassa keskityttiin pääasiassa rahoitusrakenteen muuttamiseen eikä teollisiin näkökohtiin puututtu vakuuttavasti. Suunnitelmassa ei esitetty vakuuttavaa kauaskantoista teollista strategiaa.

(296) Tämän osoittaa erityisesti ehdotettu investointistrategia, jota voitaisiin luonnehtia kokoelmaksi pieniä parannushankkeita ilman kokonaisnäkemystä, joka vaikuttaisi olevan välttämätön osin 1970-luvulta peräisin olevien tilojen uudistamiseksi. Suunnitelmassa ei arvioida yksityiskohtaisesti tuotantotilojen nykytilaa eikä niiden puutteita eikä siinä määritetä telakan pullonkauloja. Komission ulkopuolisen asiantuntijan mukaan investointeihin varatut summat (240 miljoonaa Puolan zlotya eli 69 miljoonaa euroa) ovat liian pieniä todellisen nykyaikaistamisen takaamiseksi.

(297) Jotta suunnitellut investoinnit voitaisiin suhteuttaa, kannattaa myös tarkastella telakan omaisuuden vuosipoistoja koskevia ennusteita ja käyttöomaisuuden arvon kehittymistä, joita on arvioitu vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmassa. Vuosina 2007–2009 eli investointikaudella poistojen arvioidaan olevan 100 miljoonaa Puolan zlotya. Näin ollen vähintään 40 prosenttia 240 miljoonan Puolan zlotyn suuruisista suunnitelluista investoinneista tarvitaan yksinkertaisesti säilyttämään omaisuus nykyisellä teknisellä tasolla ja loput 60 prosenttia olisi enimmäismäärä, joka olisi käytettävissä varsinaiseen nykyaikaistamiseen. Tase-ennusteen mukaan käyttöomaisuus kasvaisi tasaisesti 246 miljoonasta Puolan zlotysta vuonna 2006 361 miljoonaan Puolan zlotyyn vuonna 2010; suuntauksen odotetaan kuitenkin kääntyvän vuonna 2010 ja käyttöomaisuuden arvon laskevan jälleen 284 miljoonan Puolan zlotyn tasolle vuonna 2012 (viimeinen ennusteeseen sisältyvä vuosi).

(298) Edellä esitetyn perusteella komissio ei pidä investointistrategiaa riittävän kauaskantoisena todellisen nykyaikaistamisen ja pitkän aikavälin elinkelpoisuuden varmistamiseksi.

(299) Lisäksi komissio huomauttaa, että vaikka vuoden 2012 tuottavuustavoite, 37 työntuntia kompensoitua bruttovetoisuutta kohti, on parannus nykytilanteeseen verrattuna, se on kuitenkin vaatimaton verrattuna Euroopan tehokkaisiin telakoihin, jossa tuottavuus on noin 20 työtuntia kompensoitua bruttovetoisuutta kohti.

(300) Suunnitelmassa todetaan yhdeksi telakan suurimmista ongelmista runsaat poissaolot ja pula pätevistä työntekijöistä, jotka siirtyvät Euroopan muille telakoille paremman palkan perässä. Komission mielestä suunniteltu 10 prosentin palkankorotus vuonna 2006 ja 4 prosentin palkankorotus vuosittain vuodesta 2008 ei riitä ratkaisemaan tätä ongelmaa.

(301) Edellä esitetyn perusteella komissio ei pidä suunniteltua teollista ja organisatorista rakenneuudistusta riittävänä palauttamaan telakoiden pitkän aikavälin elinkelpoisuuden.

(302) Lisäksi komissio panee merkille, ettei telakan laatima tulosennuste vastannut sen herkkyysanalyysia, joka perustui Yhdysvaltain dollarin arvon laskuun, alusten hintojen laskuun sekä materiaalien hintojen ja palkkojen nousuun. Herkkyysanalyysin mukaan Yhdysvaltain dollarin arvon lasku 0,10 Puolan zlotya vuodessa tarkoittaisi, ettei elinkelpoisuutta voitaisi palauttaa vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelman perusteella. Näin ollen komissio toteaa, ettei vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelma ole riittävän kestävä ([63]).

(303) Komissio panee vielä merkille, ettei suunnitelman mukaisia rakenneuudistustoimenpiteitä voitaisi panna täytäntöön, ellei sijoittajaa löytyisi, ja että melko vaatimattomilta vaikuttavien rakenneuudistusten toteuttaminen edellytti huomattavan suurta uutta pääomaa pääasiassa siksi, että oli toteutettava kalliita rahoitusrakenteen muutoksia (1,015 miljardia Puolan zlotya) ([64]). Komissio epäili, perustuiko suunnitelma realistisiin olettamiin telakan kyvystä houkutella uutta pääomaa.

(304) Epäilyt vahvistuivat Gdynian telakan yksityistämisprosessin todellisen etenemisen perusteella. Kuten edellä esitettiin, valtio oli yrittänyt Gdynian telakan omistajana löytää kahdesti yksityisen sijoittajan, joka olisi valmis ostamaan telakan. Kumpikaan yksityistämisyritys (vuoden 2006 osittainen yksityistäminen ja kaikkien julkisomisteisten osakkeiden myynti vuonna 2007) ei onnistunut. Komissio panee merkille, että yksityistämistä yritettiin aikana, jolloin laivanrakennusmarkkinoilla oli meneillään ennen näkemätön nousu, joten olosuhteet telakan myynnille olivat mitä otollisimmat. Yksityistämisprosessin epäonnistuminen voidaan tulkita vain siten, etteivät markkinatoimijat luottaneet telakan kykyyn palauttaa pitkän aikavälin elinkelpoisuus. Amberin vetäytyminen yksityistämisestä perusteellisen due diligence -tarkastuksen jälkeen vain vahvistaa tämän ([65]).

(305) Komissio pani merkille Puolan viranomaisten uudet toimet yksityisen sijoittajan löytämiseksi Gdynian telakalle Amberin vetäydyttyä. Päätöksen tekohetkeen mennessä komissio ei ollut kuitenkaan saanut vakuuttavaa näyttöä siitä, että uudelleen aloitettu yksityistäminen voitaisiin saada onnistuneeseen päätökseen lyhyessä ajassa suuntaviivojen mukaisesti. Kuten jäljempänä on selitetty, ISD Polskan yhteinen rakenneuudistussuunnitelma ja PSC:n rakenneuudistussuunnitelma perustuvat molemmat siihen odotukseen, että telakalle myönnetään huomattavasti lisää valtiontukea ja että telakan elinkelpoisuus on mahdollista palauttaa, jos se vapautuisi maksamatta olevista veloista ja voimassa olevista sopimuksista odotettavissa olevista tappioista.

ISD:n laatima yhteinen rakenneuudistussuunnitelma

(306) Komissio toteaa, ettei yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa ole osoitettu, että Gdynian telakan elinkelpoisuus palautuisi sen yhdistyttyä Gdańskin telakan kanssa. Komissio ei ole vakuuttunut etenkään suunnitelman talousennusteesta eikä sen kestävyydestä. Komission mielestä suunnitelman rakenneuudistustoimenpiteet eivät ole riittävän kauaskauntoisia. Vaikka tarkistettu yhteinen rakenneuudistussuunnitelma on jossain määrin parempi, komissio toteaa, ettei silläkään palauteta yhdistyneiden telakoiden elinkelpoisuutta. Komissio arvioi jäljempänä kesäkuun suunnitelmaluonnoksen korvannutta syyskuun rakenneuudistussuunnitelmaa ja tuo esiin niiden väliset erot vain silloin, jos eroilla on merkitystä komission arvion kannalta.

(307) Kesäkuun suunnitelmassa oletetaan, että pääomalle saataisiin tuottoa vasta vuonna 2020 ja investoinneille vasta 2016, minkä vuoksi komissio on tullut siihen tulokseen, ettei hanke ole elinkelpoinen. Lisäksi tulokset perustuvat diskonttaamattomiin määriin; jos määrät diskontattaisiin, pääomalle ja investoinneille saataisiin tuottoa vasta myöhemmin. Syyskuun suunnitelma on tältä osin parempi, sillä siinä esitetään diskontatut ennusteet.

([63]) Komissio huomauttaa, että perusskenaariossa Yhdysvaltain dollarin kurssi oli 3,0 Puolan zlotya mutta nykyinen kurssi on 2,2 Puolan zlotya.

([64]) Telakan pääoma vuonna 2006 oli 576 miljoonaa Puolan zlotya negatiivinen.

([65]) Amber ilmoitti, että sen analyysin mukaan telakasta ei tulisi kannattavaa Amberin suunnitteleman rakenneuudistuksen toteuttamisen jälkeen.

Suunnitelmassa oletetaan kuitenkin, että pääomalle saataisiin diskontattua tuottoa vuonna 2018 eli 10 vuotta sen jälkeen, kun uusi sijoittaja tulisi mukaan vuonna 2009, mikä on edelleen liian pitkä aika ja osoittaa hankkeen suuret riskit. Näin ollen komissio pitää kiinni siitä, ettei suunnitelmassa osoiteta hankkeen olevan elinkelpoinen. Lisäksi komissio huomauttaa, ettei talousennusteen parantuminen johdu kauaskantoisempien rakenneuudistustoimenpiteiden toteuttamisesta (esimerkiksi tuottavuuden parantamisesta tai kustannusten vähentämisestä) vaan muutoksista perustana oleviin tärkeimpiin taloudellisiin olettamiin, joita ei ole perusteltu riittävästi, kuten jäljempänä on selvitetty.

(308) Talousennusteessa oletetaan, että suuri osa rakenneuudistuksen kustannuksista voidaan kattaa yhtiön tulevista kassavirroista. Komission mielestä tämä on epärealistista yhtiölle, joka on tehnyt aiemmin valtavat tappiot ja tarvitsee merkittävää rakenneuudistusta. Syyskuun suunnitelman mukaan kassavirtaan vaikuttavat aiemmat velat, jotka ovat kasvaneet 592 miljoonasta Puolan zlotysta 712 miljoonaan Puolan zlotyyn. Lisäksi suuri osa julkisoikeudellisista veloista (yli 400 miljoonaa Puolan zlotya) on maksettava takaisin vuosina 2012–2018 eli pitkän ajan kuluttua suunnitellun rakenneuudistuskauden jälkeen ([66]). Komissio panee merkille, että sijoittaja on myöntänyt odotettujen tulosten olevan juuri ja juuri kannattavia mutta sijoittaja väittää myös, että ISD Polska on kiinnostunut hankkeesta myös toisesta syystä. Sijoittajan mukaan telakka luo huomattavan kysynnän toiselle konserniin kuuluvalle yhtiölle, Huta Częstochowa -terästehtaalle, joten investointi Gdynian telakkaan on järkevää koko ISD Polska -konsernille.

(309) Komissio panee merkille, että yhteinen rakenneuudistussuunnitelma perustuu olettamaan, jonka mukaan valtiontukea myönnettiin yksityistämisen yhteydessä telakan taseen tasoittamiseksi ja odotettujen tappioiden kattamiseksi. Lisäksi suunnitelma perustuu olettamaan, jonka mukana telakan toimintaa rahoitetaan jatkossakin takauksin, jotka KUKE-vientiluottolaitos myöntää edullisemmin ehdoin kuin tavallisesti taloudellisesti vakaassa asemassa oleville yrityksille. Talousennusteessa otetaan tämä odotettu valtiontuki huomioon. Syyskuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa ei vähennetty tämän ylimääräisen valtiontuen vaikutusta. Sitä vastoin sijoittaja havaitsi uuden mahdollisen 308 miljoonan Puolan zlotyn suuruisen velan, joka liittyi Gdańskin telakan ja valtion väliseen veroriitaan. Sijoittaja odottaa valtiokonttorin takaavan tämän velan maksun, jos se tulee aiheelliseksi.

(310) Komissio huomauttaa, ettei kesäkuun suunnitelmassa eikä syyskuun päivitetyssä versiossa ole valmista liiketoimintasuunnitelmaa teräsrakenteiden tuotantoa varten. Tämä on paha puute, sillä tästä liiketoiminnasta pitäisi syntyä 300 miljoonan Puolan zlotyn liikevaihto rakenneuudistuskauden lopussa, ja sen pitäisi hyötyä uuden telakan huomattavasta teräksenjalostuskapasiteetista (kasvaisi vuoden 2009 neljästä prosentista 20 prosenttiin vuonna 2012) ja sen osuuden pitäisi olla noin 10 prosenttia uuden telakan myynnistä.

(311) Syyskuun suunnitelmassa viitataan riippumattomaan markkinatutkimukseen, joka näyttäisi osoittavan, että teräsrakenteiden kysyntä Puolassa ja koko Euroopassa kasvaisi lähivuosien aikana. Tutkimuksessa ei kuitenkaan analysoida, miten yhdistynyt telakka voisi hyödyntää tätä kasvua. Vaikka syyskuun suunnitelmassa käsitellään teräsrakennetoimintaa tarkemmin, siinä ei analysoida, onko uudelle telakalle ennustettu tuotantomäärä realistinen. Päinvastoin siinä on lisäviitteitä siitä, että ennusteet saattavat olla epärealistisia.

(312) Tällä hetkellä teräsrakenteita tuotetaan 2 000 tonnia, ja tavoitteena on 56 000 tonnia. Kesäkuun suunnitelmaan verrattuna syyskuun suunnitelmassa kaavaillaan tuotannon kaksinkertaistamista jo vuonna 2010 (24 000 tonnia, kun kesäkuun suunnitelmassa määrä oli 12 000 tonnia) ja nelinkertaistamista vuonna 2012 (56 000 tonnia, kun kesäkuun suunnitelmassa määrä oli 13 000 tonnia). Puolan suurimpiin teräksentuottajiin kuuluva Huta Częstochowa tuottaa 100 000 tonnia teräsrakenteita.

(313) ISD Polska luettelee Gdańskin telakan voimassa olevat teräsrakenteita koskevat sopimukset, myös sopimuksen vuosikapasiteetiltaan noin 5 000 tonnin suuruisista öljynsäilytystiloista vuosina 2008 ja 2009. Suunnitelman mukaan tämän yksittäisen tuotteen tuotos olisi 16 000 tonnia vuoteen 2010 mennessä ja nousisi 36 000 tonniin vuonna 2012.

([66]) Esimerkiksi vuonna 2014 ennustettu nettovoitto on 93 miljoonaa Puolan zlotya, ja tästä 55 miljoonaa Puolan zlotya on käytettävä vanhojen julkisoikeudellisen velkojen takainmaksuun. Viimeinen vuosi, jota rasittavat aiempaan toimintaan liittyvät rakenneuudistuskustannukset (kertyneet julkisoikeudelliset velat) on 2018, jolloin kustannuksia varten tarvitaan ylimääräinen 45 miljoonan Puolan zlotyn suuruinen kassavirta.

(314) Markkina-analyysia tai ennustetta, jossa olisi selvitetty teräsrakenteiden tulosennustetta (9,5 prosenttia vuonna 2010 ja noin 8 prosenttia sen jälkeen, ei toimitettu. Komissio panee merkille, että Puolan tilastotoimiston mukaan teräsrakenneteollisuuden kannattavuus Puolassa kasvoi 6 prosenttiin vuonna 2006 ja säilyi tuolla tasolla vuonna 2007.

(315) Saatavilla olevien tietojen mukaan komissio toteaa, ettei teräsrakentamisen liiketoiminta, josta on määrä tulla oleellinen ja merkittävä osa uuden telakan toimintaa, perustu uskottavaan analyysiin uuden telakan kilpailuasemasta. Markkina-analyysissa ei osoiteta, että uuden telakan tulosennuste vastaisi todennäköisesti markkinoiden kysyntää. Suunnitelmassa ei osoiteta sen perustuvan realistisiin olettamiin teräsrakenteiden markkinasegmentistä.

(316) Sopimusten teon uudistamisessa suunnitelmassa puututaan kahteen tärkeimpään telakan nykyisten vaikeuksien ulkoiseen syyhyn (materiaalikustannusten kasvu ja zlotyn arvon nousu) edellä kuvatuilla toimenpiteillä. Suunnitelma perustuu pääasiassa olettamaan, jonka mukaan laivanrakennussopimuksiin on mahdollista lisätä hinnantarkistusehto, joka siirtää valuuttakurssin vaihteluun ja materiaalikustannuksiin liittyvän riskin ainakin osittain laivanomistajalle. Suunnitelmassa ei kuitenkaan osoiteta, että laivanomistajat olisivat hyväksyneet tai hyväksyisivät tällaisen hinnantarkistusehdon. Syyskuun suunnitelmassa esitettiin lisätietoja asiasta, etenkin otteita molempien telakoiden voimassa olevista sopimuksista, joihin sisältyi tämän tyyppisiä hinnantarkistusehtoja.

(317) Komissio on tutkinut näytön ja panee merkille, että suunnitelmassa esitettyihin sopimuksiin sisältyi alun perin hinnantarkistusehto, jonka mukaan ostaja vastaisi teräksen hinnannoususta aiheutuvista kustannuksista, mutta ehto oli peruttu myöhemmin lisäyksellä ja korvattu järjestelyllä, jossa telakka ja omistaja ostavat materiaalin yhdessä ja sopivat oston päättyessä hinnan muuttamisesta. Hinnan muuttamista koskevista järjestelyistä sovittaisiin myöhemmin tehtävällä sopimuksen lisäyksellä. Komissiolle ei kuitenkaan toimitettu tällaista lisäystä.

(318) Lisäksi komissio panee merkille, että sopimukset tehtiin ja neuvoteltiin uusiksi aikana, jolloin kysyntä oli huipussaan (2005 ja sen jälkeen) ja jolloin laivanomistajien joustavuus oli vastaus toimituspuolen rajoituksiin. Vaikka komissio tietää, että teräksen hinnan tarkistuskäytäntöjä on viime aikoina kehitetty laivanrakennusteollisuudessa, on kuitenkin syytä huomata, ettei tällaisia ehtoja hyväksytty aiemmin etenkään vaikeina aikoina.

(319) Saatavilla olevien tietojen perusteella komissio ei katso suunnitelman osoittavan, että telakka pystyy tekemään sopimuksia, joihin sisältyy hinnantarkistusehto. Suunnitelmassa kuvatut Gdynian telakan kokemukset asiasta eivät muuta komission kantaa.

(320) Syyskuun suunnitelma sisältää kesäkuun luonnokseen verrattuna tarkempia tietoja suunnitellusta suojausstrategiasta, jolla oli tarkoitus pienentää valuuttariskejä. Suunnitelmassa ei kuitenkaan osoiteta, että jompikumpi telakoista olisi käyttänyt näitä välineitä (tai luonnollista suojautumista, josta ei aiheudu kustannuksia) ainakaan viime vuosina ([67]). Vaikka syyskuun suunnitelmassa määritetään ehdotetun suojausohjelman kustannukset ja vaikutukset, siinä ei osoiteta, että uusi telakka pystyisi saamaan tällaisen suojauksen markkinoilta. Toisaalta on selvää, että pankit vaativat sijoittajia laatimaan kattavan suojausstrategian, ennen kuin päättävät, tarjoavatko suojausta.

(321) Suunnitelmassa ei käsitellä vakuuttavalla tavalla tätä kysymystä, vaikka se on oleellinen telakan toiminnalle. Herkkyysanalyysin mukaan talousennusteessa väitetysti huomioon otettujen riskiä pienentävien toimenpiteiden toteuttamisesta huolimatta talousennuste on edelleen altis pienille valuuttakurssimuutoksille, kuten jäljempänä on esitetty. Komissio ei ole näin ollen vakuuttunut siitä, että suunniteltu suojausohjelma olisi riittävän kauaskantoinen takaamaan telakan pitkän aikavälin elinkelpoisuuden.

(322) Työvoiman rakenneuudistuksen saralla suunnitelmaan ei sisälly analyysia rationalisointitarpeista, vaan siinä todetaan vain, että työvoimaa vähennetään. Suunnitelmassa mainitaan – jälleen perustelematta asiaa sen enempää – että vähennyksistä aiheutuvat noin 69 miljoonan Puolan zlotyn kustannukset. Syyskuun suunnitelmassa lasketaan työvoiman rakenneuudistuksen kustannukset ja vaikutukset, mutta siinä ei selitetä eikä perustella kustannusten ja vaikutusten arvioinnin perusteita. Näin ollen komissio ei voi todeta, että suunnitelmassa eriteltäisiin tarkasti vähentämisen syyt ja vaikutukset ja että kustannukset ja vaikutukset olisi määritetty luotettavien olettamien perusteella.

(323) Talousennusteen osalta komissio panee merkille eritoten seuraavat heikkoudet perusskenaariossa, jonka mukaan ISD Polskan laatima rahoitusmalli toimii, ja epäilee ennusteen uskottavuutta.

([67]) Suunnitelman mukaan valuuttariskiä koskevia ehtoja sisältyi jo kahteen sopimukseen, mutta näitä sopimuksia ei toimitettu.

(324) Ensinnäkin syyskuun suunnitelmassa oletetaan kesäkuun suunnitelmaluonnokseen verrattuna, että uuden telakan toisen päätuotteen, autonkuljetusalusten, myyntihinnat olisivat merkittävästi korkeammat. Suunnitelman ennuste perustuu ensimmäisten vuosien osalta Gdynian telakan voimassa oleviin sopimuksiin. Siinä ei kuitenkaan perustella seuraavien vuosien ennusteita eikä esitetä myöskään ulkopuolisen laatimaa ennustetta asiasta ([68]).

(325) Toiseksi oletus, jonka mukaan palkat nousevat 4–6 prosenttia vuodessa rakenneuudistuskaudella, vaikuttaa alakanttiin arvioidulta, kun otetaan huomioon pätevien työntekijöiden puute, työntekijöiden vaihtuvuus ja poissaolot sekä palkkakilpailu, jota molemmat telakat käyvät sekä ulkomaisia että puolalaisia telakoita vastaan. Syyskuun suunnitelmassa esitetään vielä pienempää palkkojen nousua kuin kesäkuun suunnitelmassa. Komissio panee merkille, että tammikuusta 2007 tammikuuhun 2008 keskimääräinen bruttopalkka Puolassa kasvoi 11,5 prosenttia ([69]) ja kasvua on odotettavissa lisää. Useissa lähteissä – joihin viitattiin myös syyskuun rakenneuudistussuunnitelmassa – (esimerkiksi Puolan keskuspankki, OECD, Euroopan komission kevään 2008 talousennuste, Goldman Sachs) ennustetiin palkkojen kasvavan Puolassa jyrkästi keskipitkällä aikavälillä ja työvoimasta tulevan yhä enemmän pulaa. Joka tapauksessa tämä tekijä olisi pitänyt ottaa huomioon herkkyysanalyysissa.

(326) Kolmanneksi perusskenaariossa oletetaan käyttöpääoman takauksista aiheutuviksi kustannuksiksi 1,5 prosenttia. Tässä arviossa oletetaan, että KUKE-vientiluottolaitos antaa täydet ennakkomaksutakaukset edullisemmin ehdoin kuin vientiluottolaitoksen muut takaukset muille (taloudellisesti vakaassa asemassa oleville) yhtiöille. Jos yhdistyneet telakat hankkisivat vastaavat takaukset markkinoilta, Puola väitti 7 päivänä heinäkuuta 2008 esittämissään selvityksissä pääomakustannusten nousevan selvästi perusskenaariossa oletettua suuremmiksi ([70]), millä olisi välitön kielteinen vaikutus talousennusteeseen.

(327) Näiden olettamien perusteella suunnitelmasta ei saa riittävää varmuutta siitä, että talousennusteen perusskenaario olisi realistinen ja saavutettavissa.

([68]) Suunnitelmassa viitataan useisiin ulkopuolisiin raportteihin, joiden väitetään sisältävän tämän tyypin alusten hintaennusteet. Komissio huomauttaa, ettei sille toimitettuihin raportteihin sisälly tällaisia ennusteita.

([69]) Puolan tilastotoimiston julkaisu, 15 päivänä helmikuuta 2008.

([70]) KUKE-vientiluottolaitos perii takauspalkkiona 4,2 prosenttia taatusta summasta yhtiöiltä, joiden maksulaiminlyöntien riski on suurempi, vastaavista takauksista, joita myönnettäisiin yhdistyneelle telakalle 1–2 prosentin palkkiolla. Suunnitelmassa ei osoiteta, että telakka pystyisi saamaan vastaavan suuruisia takauksia vastaavin ehdoin markkinoilta.

(328) Herkkyysanalyysistä ei myöskään käy ilmi, että suunnitelma olisi riittävän kestävä vastustamaan joitakin telakan toimintaan liittyviä pääasiallisia riskitekijöitä. Syyskuun tarkistettu suunnitelma ei ole tältä osin vakuuttavalla tavalla parempi.

(329) Herkkyysanalyysin mukaan Yhdysvaltain dollarin 5 prosentin arvonlasku suhteessa zlotyyn pienentäisi kymmenen vuoden aikana kertyviä nettotuloja 35 prosenttia, vaikka perusskenaariossa otettiin huomioon rakenneuudistustoimenpiteet, joilla valuuttariskiä vähennetään.

(330) Syyskuun suunnitelmaan liitetystä erillisestä analyysista käy ilmi, että euron 5 prosentin arvonnousu suhteessa Yhdysvaltain dollariin vuosina 2013–2017 (eli sen jälkeen, kun Puolan on määrä ottaa euro käyttöön) pienentäisi kymmenen vuoden aikana kertyviä nettotuloja 44 prosenttia perusskenaarioon verrattuna.

(331) Komissio panee merkille, että mikäli näiden kahden valuutan arvo nousisi perusskenaarioon verrattuna 5 prosenttia suhteessa Yhdysvaltain dollariin (zlotyn kertaluonteinen arvonnousu vuonna 2009 ja euron kertaluonteinen arvonnousu vuonna 2013), kymmenen vuoden aikana kertyvä tulo vähenisi 80 prosenttia perusskenaarioon verrattuna.

(332) Komissio toteaa, että herkkyysanalyysi osoittaa talousennusteen olevan altis sen perustana olevissa olettamissa tapahtuville pienille muutoksille etenkin, kun on kyse valuuttakurssista, joka on suunnitelmankin mukaan yksi telakan nykyisten talousvaikeuksien pääasiallisista syistä. Komissio ei voi näin ollen todeta, että yhteinen rakenneuudistussuunnitelma olisi riittävän kestävä takaamaan yhdistyneiden telakoiden elinkelpoisuuden pitkällä aikavälillä.

PSC:n rakenneuudistussuunnitelma

(333) Suunnitelmassa on monilta osin vakavia puutteita, joiden perusteella komission on todettava, ettei siinä osoiteta elinkelpoisuuden palautuvan kohtullisessa ajassa. Rakenneuudistussuunnitelmassa on pahoja epäjohdonmukaisuuksia, mikä panee epäilemään sen toteuttamiskelpoisuutta ja kestävyyttä. Ristiriitaisia olettamia esitetään markkinastrategiasta sekä telakan tulevasta tuotannosta ja kapasiteetista. Valittua strategiaa ei myöskään perustella markkina-analyysilla, eikä sellaisella osoiteta, että teoreettisesta tuotevalikoimasta saataisiin voittoa.

(334) Rahoitusrakenteen uudistamisessa pääomakustannuksia, tuotannon rahoituksen järjestelyjä ja valuuttakurssia koskevissa olettamissa on seuraavat pahat puutteet. Suunnitelmassa oletetaan valuuttakurssien pysyvän vakaina koko rakenneuudistuskauden ajan nykyistä optimistisemmalla tasolla (yksi euro olisi 3,46 Puolan zlotya ja yksi Yhdysvaltain dollari olisi 2,23, kun euro on nyt 3,32 Puolan zlotya ja Yhdysvaltain dollari 2,12 Puolan zlotya). Lisäksi olettamaa, jonka mukaan telakka onnistuisi lisäämään tulojaan 30 prosenttia – saamaan ylimääräiset 100 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria – neuvottelemalla voimassa olevat sopimukset uusiksi, on tarkasteltava uudelleen siltä kannalta, että telakka on jo pyrkinyt huomattavin toimin neuvottelemaan voimassa olevat sopimukset uusiksi ja että tämän tuloksena monet sopimukset on peruttu. Suunnitelmassa ei osoiteta, että uusiksi neuvottelu olisi todella vielä mahdollista, joten komissio pitää tätä epärealistisena.

(335) Työvoiman rakenneuudistuksen osalta se, että sijoittaja ehdottaa kahta vaihtoehtoa (työntekijöiden määrä joko säilytetään nykyisellään tai sitä vähennetään 650 työntekijää), viitannee siihen, ettei sijoittajalla ole selvää strategiaa telakan elinkelpoisuuden palauttamiseksi. Nämä vaihtoehtoiset olettamat asettavat myös talousennusteen kyseenalaiseksi, sillä suunnitelmassa ei selitetä, mitä työntekijöiden määrää on käytetty ennusteen perustana.

(336) Suunnitelmassa ei selitetä tarkasti, miten eri rakenneuudistustoimenpiteet, mukaan luettuina investoinnit ja erilaiset kustannusten karsimistoimenpiteet, vaikuttavat talousennusteeseen. On siis epäselvää, millainen yhteys suunnitelluilla rakenneuudistustoimenpiteillä ja talousennusteella on etenkin tuotannon ja yleiskustannusten osalta. Suunnitelmassa ei esimerkiksi osoiteta, miten suunniteltu alusten tuotantokustannusten 25 prosentin vähennys viiden vuoden aikana voitaisiin saavuttaa. Ennusteen uskottavuutta nakertavat myös ristiriidat, jotka koskevat suunniteltujen investointien tasoa. Komissio ei ole näin ollen vakuuttunut siitä, että rahoitusennusteen perusskenaario on uskottava ja perustuu realistisiin oletamiin.

(337) Ennusteiden alttiutta riskitekijöille, kuten markkinoiden kehittymiselle ja hintojen muutoksille, materiaalien kustannuksille, valuuttakursseille, palkoille ja muille vastaaville, ei analysoida. Koska talousennusteen, talousennusteen pohjana olevan rahoitusmallin ja herkkyysanalyysin perustana olevia olettamia ei kuvata eikä perustella tarkasti, komissio katsoo, ettei näiden ennusteiden uskottavuutta eikä suunnitelman kestävyyttä ole osoitettu.

(338) Komissio panee vielä merkille, että rakenneuudistussuunnitelman toteuttamisen onnistuminen edellyttää sijoittajan mukaan lisää valtiontukea.

(339) Edellä esitetyn perusteella komissio asettuu sille kannalle, ettei PSC:n laatiman kesäkuun 2008 rakenneuudistussuunnitelman kykyä palauttaa telakan elinkelpoisuus ole osoitettu.

Päätelmä

(340) Realistisen ja kauaskantoisen rakenneuudistussuunnitelman puuttuessa komissio katsoo, että Gdynian telakalle myönnetty johdanto-osan 209–232 kappaleessa kuvattu valtiontuki on puhtaasti toimintatukea, joka ei sovellu yhteismarkkinoille rakenneuudistustukena.

c) ***Tuen rajaaminen välttämättömään***

(341) Suuntaviivojen 43 kohdan mukaan tuki on rajattava ehdottoman välttämättömään eli kustannuksiin, jotka tarvitaan rakenneuudistuksen toteuttamiseen. Tuensaajan odotetaan osallistuvan merkittävällä osuudella rakenneuudistuksen rahoitukseen käyttämällä omia varojaan tai markkinaehtoisella ulkoisella rahoituksella. Tämä rahoitusosuus on merkki markkinoiden uskosta siihen, että yhtiön elinkelpoisuus voi palautua, ja sillä varmistetaan, että valtiontuen määrä rajataan ehdottoman välttämättömään. Gdynian telakan kaltaisilla suuryrityksillä osuuden olisi oltava vähintään 50 prosenttia rakenneuudistuksen kustannuksista. Oman rahoituksen osuuden on oltava todellinen, eikä siihen voida laskea tulevia voittoja eikä kassavirtaa (suuntaviivojen 43 kohta).

(342) Komissio arvioi, täyttikö vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelma tämän perusteen, ja tuli kahdesta syystä siihen tulokseen, ettei täyttänyt. Ensinnäkin suunnitelma perustui jatkuvaan valtion rahoitukseen, joka annettaisiin takauksina, pääomankorotuksina ja velkojen poistoina, eikä siinä osoitettu, että tämän tason valtiontuki oli välttämätön telakan elinkelpoisuuden palauttamiseksi (eikä etenkään, ettei muita rakenneuudistusstrategioita, joissa

valtion osuus jäisi pienemmäksi, voitaisi toteuttaa). Toiseksi oman rahoituksen osuus oli hyvin pieni ja markkinaehtoisen ulkoisen rahoituksen antavan sijoittajan mukaantulo oli vain mahdollinen tuleva tapahtuma. Oman rahoituksen osuus olisi voinut sisältää sellaisia toimenpiteitä kuin johdon osallistuminen osakepääoman korotukseen, yksityisten velkojien velan muuntaminen osakkeiksi ja omaisuuden myynti. Näistä toimenpiteistä saataisiin yhteensä noin 127 miljoonaa Puolan zlotya yhtiön rakenneuudistusta varten. Kun otetaan kuitenkin huomioon valtion huomattava osuus, vaikka kyseiset toimenpiteet olisi katsottu oman rahoituksen osuudeksi suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä, osuus ei kuitenkaan olisi ollut merkittävä.

(343) Komissio tarkasteli lisäksi telakan viime vuosien aikaista tilannetta erillisenä vuoden 2006 rakenneuudistussuunnitelmasta, jota ei loppujen lopuksi toteutettu.

(344) Ensinnäkin edellä esitetty kuvaus Gdynian telakan tilanteesta osoittaa, ettei telakka ole onnistunut houkuttelemaan käytännössä lainkaan ulkoista rahoitusta rakenneuudistustaan varten. Markkinaehdoin annetun ulkoisen rahoituksen osuudesta telakan toiminnassa on vain muutamia merkkejä.

(345) Telakka on onnistunut neuvottelemaan kaupallisten velkojensa osittaisesta uudelleenjärjestelystä ja tekemään heinäkuussa 2003 uudelleenjärjestelysopimuksen ([71]), joka koskee noin 424 miljoonan Puolan zlotyn suuruisia velkoja ja kaupallisten velkojien noin 70 miljoonan Puolan zlotyn suuruisen velan muuntamista osakkeiksi. Samalla Gdynian telakka on kuitenkin osallisena useissa täytäntöönpanomenettelyissä ja riita-asioissa. Lisäksi komissio panee merkille, että 30 päivänä syyskuuta 2007 julkisoikeudellista velkaa oli kertynyt 423 miljoonaa Puolan zlotya. Komission näkemyksen mukaan vuoden 2003 uudelleenjärjestelysopimusta voidaan pitää oman rahoituksen osuutena vain, mikäli asianomaiset velkojat suostuvat tavallista pidempään takaisinmaksuaikaan; tällöin lisävarat jäisivät yhtiön käytettäviksi rakenneuudistukseen, ja takaisinmaksuajan pidentäminen olisi merkki siitä, että markkinat pitivät telakan elinkelpoisuuden palauttamista mahdollisena. Sama pätee velan muuntamiseen osakkeiksi. Vaikka uudelleenjärjestelysopimusta pidettäisiin oman rahoituksen osuutena, komissio huomauttaa kuitenkin, ettei osuus olisi selvästikään riittävä suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä. Uudelleen järjesteltyjen kaupallisten velkojen taso on sama kuin perimättä olevien julkisoikeudellisten velkojen. Telakan olisi tietenkin vastattava muistakin rakenneuudistuksen kustannuksista kuin velkojen uudelleenjärjestelyn kustannuksista.

([71]) Noin 470 kaupallista velkojaa, joihin kuuluu todennäköisesti julkisia liikelaitoksia, suostui korkojen ja muiden kustannusten poistoon ja saataviensa maksuaikataulun muuttamiseen 2–4 vuoden pituisella jaksolla. Sopimus koski noin 424 miljoonan Puolan zlotyn velkoja.

(346) Puola ja tuensaaja väittivät sen jälkeen, kun muodollinen tutkinta oli aloitettu, että laivanomistajien ennakkomaksut olisi katsottava omaksi rahoitukseksi. Komissio ei voi hyväksyä tätä väitettä. Suuntaviivojen mukaan oman rahoituksen osuus ei saa sisältää tukea, eikä näin esimerkiksi ole silloin, kun lainalla on tukea sisältäviä valtiontakauksia (suuntaviivojen 44 kohdan alaviite 1). Ennakkomaksuilla oli KUKE-vientiluottolaitoksen täysimääräiset takaukset, joiden komissio katsoo olevan valtiontukea, kuten edellä on selitetty. Laivanomistajien ennakkomaksuja ei voi näin ollen katsoa markkinaehdoin saaduksi ulkoiseksi rahoitukseksi. Näin ollen Puolan alkuperäistä väitettä, jonka mukaan tuki-intensiteetti oli 31 prosenttia ja joka perustui siihen olettamaan, että KUKE-vientiluottolaitoksen takaamat ennakkomaksut kuuluivat oman rahoituksen osuuteen, ei voida hyväksyä.

(347) Lisäksi komissio panee merkille, että Ray Car Carriersista tuli Gdynian telakan osakkeenomistaja, kun velkaa oli muunnettu osakkeiksi, joten se ei osallistunut rakenneuudistuksen kustannuksiin.

ISD:n laatima yhteinen rakenneuudistussuunnitelma

(348) Tarkastellessaan odotettavissa olevia 3 miljardin Puolan zlotyn suuruisia rakenneuudistuskustannuksia ja verratessaan niitä odotusten mukaisiin rahoituslähteisiin komissio on huomannut suunnitelmassa rahoitusvajeen, joka käy ilmi jäljempänä olevasta taulukosta 5. Tähän eivät tietenkään sisälly 280 miljoonan (taulukon 1b 14 kohta) ja 45 miljoonan (taulukon 1b 16 kohta) Puolan zlotyn suuruiset käyttöpääomalainat eivätkä 250–350 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset valtion antamat käyttöpääomalainat, koska ne on varattu käyttöpääoman rahoitukseen, joka ei sisälly rakenneuudistuksen kustannuksiin. Sama pätee teollisuuden kehittämisviraston tekemään (200 miljoonan Puolan zlotyn) pääomankorotukseen. Maksamatta olevaa teollisuuden kehittämisviraston osakeosuutta Gdańskin telakassa (taulukon 1b 17 kohta) ei voida pitää uuden telakan rakenneuudistuksen rahoituslähteenä, sillä maksu kuuluu teollisuuden kehittämisvirastolle, ei telakalle.

Taulukko 5:

Odotusten mukaiset rahoituslähteet ennakoituja rakenneuudistuskustannuksia varten (Puolan zlotyina)

(PLN million)

ISD Polskan tekemä pääomankorotus	405
Investointilaina	185
Omaisuuden myynti	240
Valtion tekemä pääomankorotus	515
Valtion tekemä pääomankorotus	385
Valtion tekemä pääomankorotus	250
Verovelkojen poisto	308
Yhteensä	2 288
Odotetut rakenneuudistuskustannukset	3 000
Rahoitusvaje	712

(349) Rahoitusvajeen perusteella komissio toteaa, ettei yhteisellä rakenneuudistussuunnitelmalla turvata rakenneuudistuksen rahoitusta. Toisin sanoen suunnitelmassa ei osoiteta, miten suunniteltu rakenneuudistus voitaisiin panna tehokkaasti täytäntöön, vaikka telakalle myönnettäisiin huomattavasti lisää valtiontukea.

(350) Syyskuun yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa eritellään muutamia aiempia tulokohtia Gdynian ja Gdańskin telakoiden oman rahoituksen osuudeksi niiden rakenneuudistuksessa (Taulukko 1b ”Väitetty aiempi oman rahoituksen osuus”). Vaikka osa näistä tuloista (esimerkiksi osa omaisuuden myynnistä) olisi voitu katsoa oman rahoituksen osuudeksi suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä (todellista, tosiasiallista eikä sisällä valtiontukea), komissio katsoo, että molempien telakoiden vaikean taloustilanteen vuoksi nämä lisätulot käytettiin tappioiden vähentämiseksi eikä niitä voitu käyttää todelliseen rakenneuudistukseen. Vaikka telakat pystyivät toteuttamaan osan rakenneuudistustoimenpiteistä (kuten pieniä investointeja) esimerkiksi omaisuutta luovuttamalla, komission näkemyksen mukaan kaikkiin näihin tuloihin katsottaisiin sisältyvän valtiontukea, sillä telakoiden rakenneuudistus ja toiminta olivat mahdollisia vain julkisoikeudellisen velan jatkuvan kertymisen, tappiollisen toiminnan jatkamisen mahdollisuuden ja jatkuvan valtiontuen ansiosta.

(351) Joka tapauksessa telakan taloustilannetta tarkasteltaessa on selvää, että kaikki telakan omista varoista tai ulkoisista lähteistä aiemmin saatu tulo on käytetty telakan aiemman toiminnan rahoittamiseen.

(352) Komissio ei voi hyväksyä myöskään seuraavia kohtia väitetystä suunnitellusta omasta rahoituksesta.

(353) Ensinnäkin kuten edellä todettiin, 280 miljoonan Puolan zlotyn suuruisia käyttöpääomalainoja (taulukon 1b 14 kohta) ei ole varattu kattamaan lainkaan edellä esitettyjä odotettavissa olevia rakenneuudistuskustannuksia, vaan ne on tarkoitettu nimenomaisesti meneillään olevan tuotannon käyttöpääomaksi. Lainoja ei voida myöskään pitää todellisina eikä tosiasiallisina vaan pikemminkin mahdollisina ja ajallisesti kaukaisina. Sama pätee 45 miljoonan Puolan zlotyn suuruiseen käyttöpääomalainaan, joka on hankittu muuta tuotantoa kuin laivanrakennusta varten (taulukon 1b 16 kohta).

(354) Toiseksi 185 miljoonan Puolan zlotyn suuruista investointilainaa muuta tuotantoa kuin laivanrakentamista varten (taulukon 1b 15 kohta) ei voida katsoa tässä vaiheessa todelliseksi eikä käytetävissä olevaksi. Puola selitti 7 päivänä heinäkuuta 2008 toimittamissaan selvityksissä, että ISD Polska neuvotteli useiden pankkien kanssa tällaisen lainan saannista. Komissio tutki kaksi syyskuun rakenneuudistussuunnitelman mukana toimitettua kiinnostuksenilmaisua.

(355) Tällä perusteella komissio ei voi todeta, että suunnitelmassa olisi osoitettu investointilainan olevan todellinen ja tosiasiallinen. Suunnitelmassa osoitettiin vain, että ISD Polska neuvotteli asiasta kahden pankin kanssa, joista toinen vaikutti olevan kiinnostunut analysoimaan hankkeen. ISD Polska aloitti hankkeen työstämisen vuoden 2007 alussa hankkiessaan osuuden Gdańskin telakasta, eikä ole toistaiseksi onnistunut saamaan rahoitusta sitä varten, mikä on tärkeä merkki.

(356) Kolmanneksi komissio panee merkille, että syyskuun suunnitelmassa eritellään omaisuuden myynnin yksittäiset osatekijät tarkoituksena saada omaa rahoitusta 240 miljoonaa Puolan zlotya (taulukon 1b 13 kohta).

(357) Lisäksi ISD Polskalla ja Gdynian telakalla ei ole tällä hetkellä oikeutta luovuttaa kyseisen omaisuuden tärkeintä osatekijää (maata, jolla Gdańskin telakan rakennusalustat sijaitsevat). Nykyisellään on selkeitä esteitä, sekä oikeudellisia (Gdynian telakan on hankittava maan omistusoikeudet, mikä liittyy pohjimiltaan Synergia 99:n purkamiseen, ja Gdynian telakka on vain yksi Synergia 99:n osakkaista; Gdańskin sataman rajoihin liittyvät hallintomenettelyt) että käytännön esteitä (maa voidaan myydä vasta, kun kolme rakennusalustaa on purettu, ja todennäköisesti vasta, kun paikka on puhdistettu), joiden vuoksi Gdynian telakka ja ISD Polska eivät voi myydä kyseistä omaisuutta. Lisäksi kuten sijoittaja selitti, maiden myynnistä voidaan saada arvioiden mukaiset suuret tulot vasta, kun rakennusluvan ehtojen muutos on varmistunut ([72]). Syyskuun suunnitelma osoittaa, että Synergia 99, joka on kyseisen maapalstan tämänhetkinen omistaja, ei ole toteuttanut vielä hallinnollisia toimia, jotta maa jäisi satama-alueen ulkopuolelle. Vaikka syyskuun suunnitelmassa selvitetään Synergia 99:n hankkeen osatekijät tarkkaan, hankkeen todellinen toteutus riippuu useista tapahtumista, joihin Gdynian telakka ja ISD Polska eivät voi vaikuttaa, etenkin satama-alueen rajoihin tehtävistä muutoksista. Näin ollen komissio ei voi pitää tätä väitettyä omaa rahoitusta todellisena eikä tosiasiallisena.

(358) ISD on teettänyt riippumattoman arvion maasta, jolla kolme rakennusalustaa sijaitsevat ([…] miljoonaa Puolan zlotya).

(359) Komissio panee merkille, että Synergia 99:n hallitus on arvioinut yhtiön omaisuuden arvoksi […] miljoonaa Puolan zlotya. Koska hallitus antoi asiasta lausunnon osakassopimuksen tekemistä varten varojen jakamista koskevista järjestelyistä tilanteessa, jossa Synergia 99 puretaisiin, voidaan olettaa, ettei hallitus aliarvioinut varojen arvoa. Hallituksen tuolloin palkkaama riippumaton asiantuntija arvioi kyseisen maan markkina-arvoksi […] miljoonaa Puolan zlotya.

(360) Kahden arvion välillä on huima ero, mikä johtuu erilaisista oletuksista maan tulevan käytön suhteen, ja tällä perustella komissio pitää oletusta, jonka mukaan maata käytettäisiin tasokkaaseen rakentamiseen, optimistisena ja melko epärealistisena, sillä maan ostamisesta ei ole esitetty tarjouksia eikä alueen kehittämisestä konkreettisempaa suunnitelmaa. Komission näkemyksen mukaan olisi syytä arvioida myös mahdolliset tulot, jotka saataisiin maan myynnistä teolliseen käyttöön tai rakentamiseen, sikäli kuin kumpikaan vaihtoehdoista ei ole realistinen.

(361) Lisäksi komissio panee merkille, että rakennusalustojen alla sijaitsevan maan arvioitu investointiarvo ([…] miljoonaa Puolan zlotya) ei näy hinnassa, jonka ISD maksoi Gdynian telakan osakkeista. Syyskuun rakenneuudistussuunnitelman mukaan Gdynian telakan nettoarvo oli vuoden 2007 lopussa [… huomattavan suuri negatiivinen luku] miljoonaa Puolan zlotya. Siitä lähtien valtiokonttori on tehnyt 515 miljoonan Puolan zlotyn ja 385 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset pääomankorotukset, ja suunnitelmissa on vielä 200 miljoonan Puolan zlotyn suuruinen pääomankorotus. Jos taseen kaikki muut kohdat säilyvät ennallaan, ([73]) telakan nettoarvo olisi näiden pääomankorotusten jälkeen [… positiivinen luku] miljoonaa Puolan zlotya, ja ISD Polska maksaisi symbolisen hinnan Gdynian telakan osakkeista. Jos rakennusalustan alla olevan maan markkina-arvo näkyisi asianmukaisesti taseessa, nettoarvo olisi jopa suurempi. Toisin sanoen ISD Polska ostaisi Gdynian telakan osakkeet niiden markkina-arvoa alempaan hintaan, ja saisi siis valtiontukea. Näin ollen komissio katsoo, että tämä omaisuus on ”tahrattu” yksityistämisprosessin aikana myönnetyllä valtiontuella eikä sen myyntiä voida pitää oman rahoituksen osuutena, johon ei sisälly valtiontukea.

(362) Muusta omaisuudesta, joka on merkitty tällä hetkellä myytäväksi Gdynian telakan tai Gdańskin telakan taseessa, komissio hyväksyy saatavilla olevien tietojen perusteella omaisuuden osien myynnin tai vuokrauksen tosiasiallisena, todellisena omana rahoituksena, jos arviointi on tehty ja osoitettu toteen ja jos myynti tai vuokraus

([72]) ISD Polskan kanssa 8 päivänä heinäkuuta 2008 pidetty tapaaminen.

([73]) Mikäli nettoarvo laskisi vuonna 2008 lisää tappioiden takia (verrattuna 927 miljoonaan Puolan zlotyyn vuoden 2007 lopussa), suunnitelman mukaan tämän paikkaisi valtiokonttori (jopa 250 miljoonan Puolan zlotyn suuruinen pääomankorotus).

perustuu voimassa oleviin sopimuksiin (Euromedicus-yhtiön osakkeiden myynti, Polskie Linie Lotnicze -yhtiön osakkeiden myynti, vuokrasopimukset Eurocynk- ja CRIST-yhtiöiden kanssa). Sopimusten arvo on noin […] miljoonaa Puolan zlotya.

(363) Vakiintuneen käytännön mukaan ([74]) komissio asettuu sille kannalle, ettei tulevia kassavirtoja voida pitää omana rahoituksena suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä, sillä ne eivät muodosta yhtiön tai sen osakkaiden suorittamaa todellista ja tosiasiallista rahoitusosuutta rakenneuudistuksen kustannuksista.

(364) Oman rahoituksen osuudeksi voidaan siis katsoa vain yhteensä 405 miljoonan Puolan zlotyn suuruiset pääomankorotukset, jotka ISD Polskan on määrä tehdä, sekä omaisuuden myynnistä ja vuokraamisesta saatavat tulot (14 miljoonaa Puolan zlotya). Oman rahoituksen osuus on 14 prosenttia ([75]) odotetuista 3 miljardin Puolan zlotyn suuruisista rakenneuudistuskustannuksista. Vaikka komissio hyväksyisi Puolan viranomaisten 30 päivänä syyskuuta 2008 järjestetyssä tapaamisessa tekemän ehdotuksen, että oman rahoituksen osuutta arvioitaisiin vertaamalla sitä rakenneuudistuksen kustannuksiin, jotka olivat aiheutuneet telakoilla siitä hetkestä lähtien, jona sijoittajat hankkivat telakoissa määräysvallan, tulos olisi kuitenkin sama (rakenneuudistuksen kustannukset olisivat 3,065 miljardia Puolan zlotya, ja tosiasiallinen ja todellinen oman rahoituksen osuus olisi 419 miljoonaa Puolan zlotya eli 14 prosenttia).

(365) Tätä tarkasteltaessa olisi syytä ottaa huomioon suunnitelman perusoletus siitä, että valtiontukea myönnettäisiin lisää: valtion 1,6 miljardin Puolan zlotyn suuruinen pääomankorotus (1,14 miljardia Puolan zlotya kesäkuussa 2008 ja 418 miljoonaa Puolan zlotya, joka on vielä maksamatta) ja nimellisarvoltaan 496,6 miljoonan Puolan zlotyn suuruisten kertyneiden julkisoikeudellisten velkojen uusi uudelleenjärjestely vuosina 2009–2017. On syytä huomata, että suunnitelman mukaan laivanrakennustoiminta on jatkossakin riippuvainen rahoituksesta, joka perustuu KUKE-vientiluottolaitoksen ennakkomaksutakauksiin, joiden ehdot ovat tavallista edullisemmat, mikä sisältyy yhdistyneiden telakoiden rahoitusmalliin. Yhdistyneiden telakoiden odotetaan saavan uusia takauksia vuoden 2008 loppuun mennessä. Seuraavinakin vuosina, ainakin rakenneuudistuskauden päättymiseen vuoteen 2012 saakka, KUKE-vientiluottolaitoksen takauksilla olisi määrä kattaa laivanrakennusprosessi käytännössä kokonaan.

(366) Lisäksi komission on otettava huomioon koko rakenneuudistuskausi alkaen vuodesta 2002. Kun otetaan huomioon, miten suuresta määrästä valtiontukea telakka on hyötynyt tällä kaudella, oman rahoituksen osuus rakenneuudistuksen kustannuksista on vieläkin pienempi. Näin ollen on selvää, ettei oman rahoituksen osuus ole lähelläkään suuntaviivoissa edellytettyä kynnysarvoa, 50:tä prosenttia rakenneuudistuksen kustannuksista.

PSC:n rakenneuudistussuunnitelma

(367) Vaikka sijoittaja suunnittelee 500 miljoonan Puolan zlotyn suuruista pääomankorotusta, jolla investointiohjelma rahoitettaisiin osittain, sijoittaja on pyytänyt lisäksi valtiolta yhteensä 515 miljoonan Puolan zlotyn suuruista pääomankorotusta, 560 miljoonan Puolan zlotyn suuruisten julkisoikeudellisten velkojen uudelleenjärjestelyä ja mahdollisten tulevien arviolta noin 555 miljoonan Puolan zlotyn suuruisten vastattavien kattamista (tulevat tappiot, sopimusten perumisesta aiheutuvat sakot, riita-asiat). Lisäksi suunnitelmassa luetellaan kaikki muut telakan velat, joiden määrä on yhteensä 948 miljoonaa Puolan zlotya (kaupalliset velat muiden muassa tavarantoimittajille ja laivanomistajille), ja oletetaan valtion huolehtivan niistä. Lisäksi sijoittaja vaatii vielä KUKE-vientiluottolaitokselta lisätakausta käyttöpääoman rahoittamiseksi edullisemmalla palkkiolla, kuin mitä taloudellisesti vakaassa asemassa olevilta yrityksiltä tavallisesti peritään, sekä valtiokonttorin takauksia 397 miljoonan Puolan zlotyn suuruisille välilainoille.

(368) Suunnitelmaan sisältyvien vähäisten tietojen perusteella rakenneuudistuksen kustannusten voidaan katsoa sisältävän vähintään kertyneet velat (kertyneet velat ja lainat, joiden yhteismäärä on 1,508 miljardia Puolan zlotya), voimassa olevista sopimuksista ja riita-asioista odotettavissa olevat tappiot (555 miljoonaa Puolan zlotya) sekä vuosille 2008–2018 kaavaillut investointitarpeet (443 miljoonaa Puolan zlotya).

(369) Suurin osa kustannuksista katettaisiin valtiontuella. Ehdotettu oma rahoitus on sijoittajan tekemä 500 miljoonan Puolan zlotyn suuruinen pääomankorotus. Komissio panee merkille, ettei sijoittajan kyvystä tehdä tällainen pääomankorotus esitetty tietoa. PSC:n alustavan tarjouksen mukaan pääomankorotuksen rahoitus oli aiottu hankkia kolmannelta osapuolelta, rahoitussijoittajalta. Koska näyttöä sijoittajan kyvystä tarjota 500 miljoonan Puolan zlotyn suuruinen pääoma ei ole, komissio katsoo, ettei tätä

([74]) Katso suuntaviivojen 43 kohta.

([75]) Komissio huomauttaa, että vaikka huomioon otettaisiin aiempi oma rahoitus (jota voitaisiin pitää oman rahoituksen osuutena suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksssä) ja vastaavat aiemmat rakenneuudistuksen kustannukset, oman rahoituksen osuus olisi vain 16,5 prosenttia.

toimenpidettä voida pitää tosiasiallisena eikä todellisena. Lisäksi suunnitelmassa oletetaan, että myös omaisuuden myynnistä liittymisen jälkeen saadut tulot ja suunnitteilla olevasta omaisuuden myynnistä saatavat tulot, yhteensä 174,5 miljoonaa Puolan zlotya, olisi katsottava omaksi rahoitukseksi suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä. Ei ole myöskään osoitettu, ettei aiempiin toimiin sisältynyt valtiontukea ja että odotettua tuloa koskevat olettamat olisivat realistisia. Tällainen sijoittajan ilmoittamaa omaa rahoitusta koskeva ristiriita panee epäilemään olettamien uskottavuutta tältä osin. Näin ollen komissio toteaa, ettei suunnitelmassa osoiteta, että ehdotettu oman rahoituksen osuus olisi merkittävä, tosiasiallinen ja todellinen eikä siihen sisälly valtiontukea.

(370) Komissio panee merkille, että jos ehdotetut toimenpiteet (500 miljoonan Puolan zlotyn suuruinen pääomankorotus ja aiemmat ja tulevat omaisuuden myynnit) olisi katsottu omaksi rahoitukseksi, sen osuus olisi 27 prosenttia edellä esitetyistä rakenneuudistuksen kustannuksista. Lisäksi komission on otettava huomioon koko rakenneuudistuskausi vuodesta 2002 alkaen. Kun otetaan huomioon, että telakka on saanut huomattavaa valtiontukea kyseisellä kaudella, oman rahoituksen osuus rakenneuudistuksen kokonaiskustannuksista on vielä pienempi. Näin ollen on ilmeistä, ettei oman rahoituksen osuus ole lähelläkään suuntaviivoissa edellytettyä kynnysarvoa, 50:tä prosenttia rakenneuudistuksen kustannuksista.

(371) Tällä perusteella komissio asettuu sille kannalle, ettei telakka ole saanut kokoon aiemmin käytännössä lainkaan omaa rahoitusta suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä, ja siltä osin kuin sitä on saatu kokoon, sen osuus ei ole merkittävä. PSC:n toimittamalla rakenneuudistussuunnitelmalla ei myöskään varmisteta oman rahoituksen riittävää tasoa. Koska oman rahoituksen tarkoituksena on pitää valtiontuen määrä välttämättömässä, oman rahoituksen puuttuessa komission on todettava, ettei tuen rajaamista ehdottoman välttämättömään koskevaa edellytystä ole täytetty. PSC:n rakenneuudistussuunnitelma perustuu päinvastoin siihen oletukseen, että valtiontukea myönnetään lisää, ja siinä todetaan, että toteutus riippuu tästä uudesta valtiontuesta.

Päätelmät

(372) Edellä esitetyn perusteella komissio tulee siihen tulokseen, ettei telakka ole aiemmin saanut kokoon käytännössä lainkaan omaa rahoitusta suuntaviivoissa tarkoitetussa merkityksessä, eli että rahoitus olisi todellista ja tosiasiallista eikä siihen sisältyisi valtiontukea. Yhteisessä rakenneuudistussuunnitelmassa ja PSC:n esittämässä suunnitelmassa ei varmisteta oman rahoituksen riittävää tasoa. Koska oman rahoituksen tarkoituksena on pitää valtiontuki välttämättömässä, oman rahoituksen puuttuessa komission on todettava, ettei tuen rajaamista ehdottoman välttämättömään koskevaa edellytystä ole täytetty. Molemmat rakenneuudistussuunnitelmat perustuvat kuitenkin siihen oletukseen, että valtiontukea myönnetään lisää. Kaiken kaikkiaan rakenneuudistusta rahoitetaan suhteettoman paljon valtiontuella, mikä vääristää kilpailua kohtuuttomasti.

(373) Suuntaviivojen mukaan tuen ei pidä antaa yhtiölle liiallisia rahavaroja, joita se voisi käyttää aggressiiviseen markkinoita vääristävään toimintaan, joka ei liity rakenneuudistukseen. Vaikkei telakalle ole annettu liiallisia rahavaroja, se on kuitenkin valtiontakausten ansiosta hyötynyt käyttöpääomasta, jota se ei olisi voinut saada markkinoilta. Näin telakka pystyi jatkamaan toimintaansa ja täyttämään tilauskirjaansa sekä tekemään sopimuksia joutumatta vastaamaan materiaalin hintojen muutokseen tai valuuttakurssin vaihteluun liittyvien riskien pienentämisestä aiheutuvista kustannuksista. Toisin sanoen telakka pystyi käyttämään valtiontukea markkinoita vääristävään toimintaan, joka ei liittynyt rakenneuudistukseen, hyväksymällä tilauksia sellaiseen hintaan, joka ei kattanut kustannuksia. Tämä vahvistaa komission näkemystä siitä, ettei valtiontukea ollut rajattu ehdottoman välttämättömään telakan selviytymisen takaamiseksi.

(374) Komissio muistuttaa vielä, että vaikeuksissa oleville yrityksille myönnettävää valtiontukea olisi käytettävä rakenneuudistuksen rahoittamiseen. Toimintatuki voidaan sallia vain siltä osin, kuin se on välttämätöntä, jotta yhtiö voi jatkaa toimintaansa kauaskantoisen rakenneuudistuksen ajan. Tarkasteltavana olevassa tapauksessa todelliset rakenneuudistustoimet, joilla olisi pitkän aikavälin vaikutuksia, ovat kuitenkin olleet vähäisiä. Valtiontuella on varmistettu pääasiassa se, että telakka pystyy jatkamaan toimintaansa, joten se on ollut pelkkää toimintatukea. Tuen määrän ei voida katsoa rajoittuneen sellaisenaan rakenneuudistuksen toteuttamiseksi tarvittuun ehdottomaan välttämättömään.

(375) Edellä esitetyn perusteella komissio toteaa, ettei vaatimusta, joka koskee tuen rajaamista ehdottoman välttämättömään ja siihen liittyvää todellista ja merkittävää rahoitusosuutta, johon ei sisälly valtiontukea, ole täytetty.

d) ***Kohtuuttomien kilpailua vääristävien vaikutusten välttäminen***

(376) Komissio muistuttaa, että Puolan kanssa on tehty alustava sopimus SD I -telakka-altaan sulkemisesta. Sopimuksenteon jälkeisten tapahtumien ja suuntaviivojen kahta ensimmäistä edellytystä koskevien edellä esitettyjen päätelmien perusteella ei ole kuitenkaan tarpeen arvioida, olivatko Puolan ehdottamat tasoitustoimenpiteet riittäviä.

e) ***Päätelmä***

(377) Koska suuntaviivoissa asetetut perusteet, joiden nojalla tuki voidaan katsoa yhteismarkkinoille soveltuvaksi, eivät ole täyttyneet, komissio toteaa, etteivät johdanto-osan 209–232 kappaleessa luetellut toimenpiteet sovellu yhteismarkkinoille rakenneuudistustukena.

C. MUU TUKI

(378) Puola totesi 11 päivänä heinäkuuta 2007 päivätyssä kirjeessään Gdynian telakan saaneen ”muuta tukea kuin rakenneuudistustukea”. Tuki on lueteltu taulukossa 4.

(379) Komissio muistuttaa, että koska vaikeuksissa olevan yrityksen koko olemassaolo on vaarassa, sitä ei voida pitää sopivana palvelemaan muita poliittisia tavoitteita, ennen kuin sen elinkelpoisuus on varmistettu (suuntaviivojen 20 kohta). Kaikesta vaikeuksissa olevalle yritykselle rakenneuudistusaikana myönnetystä tuesta on ilmoitettava rakenneuudistustukena, jollei tuki kuulu poikkeusasetusten soveltamisalaan (suuntaviivojen 69 kohta).

(380) Puola ei ole toimittanut näyttöä siitä, että edellä olevassa taulukossa 4 tarkoitettu tuki kuuluisi poikkeusasetusten soveltamisalaan.

(381) Komissio toteaa, että tämä päätös kattaa nämäkin toimenpiteet ja niiden katsotaan olevan sääntöjenvastaista ja yhteismarkkinoille soveltumatonta rakenneuudistustukea.

IV. **PÄÄTELMÄT**

(382) Komissio katsoo, että Puola on myöntänyt sääntöjen vastaisesti johdanto-osan 209–232 kappaleessa tarkoitettua valtiontukea Gdynian telakan hyväksi vastoin EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa. Tuki ei sovellu yhteismarkkinoille minkään EY:n perustamissopimuksessa määrätyn poikkeuksen nojalla.

(383) Tukea edeltäneen tilanteen palauttamiseksi tuki on perittävä takaisin.

V. **TÄYTÄNTÖÖNPANO**

(384) Päätöksen johdanto-osan 209–232 kappaleessa esiteltyihin Gdynian telakalle myönnettyihin toimenpiteisiin sisältyvä tuki on perittävä takaisin. Yleensä takaisin perittävän tuen osuus eli tuensaajalle aiheutunut etu on niiden ehtojen, jotka tuensaaja olisi voinut saada markkinoilta, ja myönnetyn toimenpiteen ehtojen välinen erotus.

(385) Komission ilmoittamia viite- ja diskonttokorkoja käytetään markkinakorkojen sijasta mitattaessa tuen osuutta erityisesti, kun tukea on maksettu useissa erissä, sekä korkotukiohjelmista myönnetyn tuen määrän laskemiseen ([76]). Gdynian telakan kaltaisten vaikeuksissa olevien yritysten tapauksessa komissio katsoo, että viitekorkoa olisi korotettava vähintään 400 peruspistettä, mikä vastaisi toimeen liittyvää suurta riskiä, ja lisäksi vielä 200 peruspistettä, mikä vastaisi tuensaajan tarjoamien vakuuksien puuttumista tai vaatimattomuutta. Kuten edellä selitettiin, telakan tarjoamien vakuuksien arvo on kyseenalainen yhtiön velkojen ja varojen välisen suhteen takia. Jos vaikeuksissa oleva yritys ei saa rahoitusta markkinoilta, tuen osuus voi olla jopa 100 prosenttia saatujen varojen nimellisarvosta ([77]).

(386) Komission näkemyksen mukaan Gdynian telakka oli pahoissa talousvaikeuksissa (kuten johdanto-osan 62–66 kappaleessa on kerrottu) saadessaan johdanto-osan 209–232 kappaleessa tarkoitettua tukea eikä voinut saada rahoitusta markkinoilta. Telakan oma pääoma oli negatiivinen, se teki jatkuvasti tappiota eikä saanut käytännössä lainkaan rahoitusta markkinoilta tarkasteltavana

([76]) Komission tiedonanto viite- ja diskonttokorkojen vahvistamismenetelmästä (EVYL C 273, 9.9.1997, s. 3).

([77]) Katso esimerkiksi komission tiedonanto EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina (2000/C 71/07) (EYVL C 71, 11.3.2000, s. 14). Tiedonannon 3.2 kohdan mukaan jos lainaa myönnettäessä on todennäköistä, että lainanottaja laiminlyö maksuja esimerkiksi taloudellisten vaikeuksien vuoksi, takauksen arvo saattaa olla sama kuin määrä, jonka takaus tosiasiassa kattaa.

olevalla ajanjaksolla. Tällaisissa olosuhteissa markkinatalouden toimija ei haluaisi antaa telakalle rahoitusta siihen liittyvän korkean riskin vuoksi. Näin ollen komissio katsoo, ettei yksikään pankki olisi suostunut antamaan lainaa telakalle edes korkealla korolla eikä yksikään pankki olisi suostunut antamaan takausta edes korkeaa palkkiota vastaan.

Yksittäisiin toimenpiteisiin sisältyvän tuen määrän laskeminen

Lainat

(387) Koska Gdynian telakka ei olisi voinut saada lainaa eikä takausta markkinoilta, sille tarkasteltavana olevalla ajanjaksolla myönnetty laina tai takaus katsotaan automaattisesti tueksi. Näin ollen kaikki edelleen voimassa olevat takaukset on päätettävä välittömästi ja kaikki lainat on maksettava välittömästi takaisin.

(388) Telakalle myönnettyjen lainojen takaisinmaksu ei kuitenkaan riitä palauttamaan alkuperäistä tilannetta, sillä telakalla on ollut takaisinmaksupäivään saakka käytössään rahoitusta, jota se ei olisi voinut tavallisesti saada markkinoilta. Alkuperäisen tilanteen palauttamiseksi takaisin olisi perittävä lisäksi myös määrä, joka vastaa kyseisen edun arvoa, joka voidaan arvioida ainoastaan hyvin suuren riskin lainoista perittävän koron perusteella. Komission on siis määrättävä takaisin perittäväksi Gdynian telakan todellisuudessa maksaman koron ja hyvin suuren riskin lainoille teoreettisesti asianmukaisen koron välinen erotus siitä päivästä, jona laina myönnettiin telakalle, siihen päivään, jona telakka maksoi lainan takaisin. Hyvin suuren riskin lainoista perittävän koron määrittämisen osalta komission tiedonannossa viite- ja diskonttokorkojen vahvistamismenetelmästä todetaan, että riskipreemio voi olla yli 400 peruspistettä viitekorkoa korkeampi, ”jos mikään yksityinen pankki ei myöntäisi kyseessä olevaa lainaa”, kuten tässä tapauksessa. Komissio on ottanut useissa päätöksissä kannan, jonka mukaan 600 peruspistettä viitekorkoa korkeampi palkkio oli asianmukainen vähimmäismäärä, joka vastaa tilanteeseen liittyvää suurta riskiä ([78]). Komission mielestä tämä on vähimmäismäärä lainoilla nyt käsiteltävänä olevassa tilanteessa.

Takaukset

(389) Komissio ottaa takauksissa saman lähestymistavan: sen on määrättävä perittäväksi takaisin takaukseen sisältyvä avustusekvivalentti taatun lainan maksamisesta takauksen päättymiseen.

([78]) Toimenpiteistä, jotka Espanja on toteuttanut Siderùrgica Añón SA:n hyväksi, 16 päivänä kesäkuuta 2004 tehdyn komission päätöksen johdanto-osan 68 kappale (EUVL L 311, 26.11.2005, s. 22); valtiontuesta, jonka Espanja on myöntänyt Sniace SA:lle, 11 päivänä joulukuuta 2002 tehdyn komission päätöksen johdanto-osan 42 kappale (EUVL L 108, 30.4.2003, s. 35).

(390) Kuten komission tiedonannossa EY:n perustamissopimuksen 87 ja 88 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksina ([79]) selitetään, komission näkemyksen mukaan avustusekvivalentti on yhtä suuri kuin takauksen avulla saatu korkotuki (kun takaus kattaa lainan, joka on myönnetty markkinaehtoja edullisemmin ehdoin) tai määrä, joka saadaan vähentämällä takauksesta maksettu palkkio taatun summan ja riskiä kuvaavan luvun tulosta.

(391) Jos tuen määrää ei voida laskea näiden sääntöjen mukaisesti, komission mielestä olisi asianmukaista laskea markkinoilla perittävän takauspalkkion ja tuensaajan maksaman takauspalkkion välinen erotus. Komission näkemyksen mukaan tällä tavoin laskettu erotus on takaukseen sisältyvä tuen osuus. Komission mielestä palkkio, joka peritään järjestelmässä, johon ei sisälly valtiontukea ja jonka pohjalta KUKE-vientiluottolaitos pyörittää valtiokonttorin takaamia vientitakuita koskevaa 18 päivänä heinäkuuta 2007 tehdyllä komission päätöksellä hyväksyttyä ohjelmaansa, voisi olla edellä mainitun laskelman viitepalkkio. Tätä palkkiota olisi vielä korotettava vähintään 400 peruspistettä, mikä vastaisi sitä seikkaa, ettei telakka ollut kelvollinen saamaan järjestelmästä takausta. Telakalle myönnetyt takaukset sisälsivät sellaisenaan huomattavasti suuremman riskin.

(392) Kuten edellä selitettiin, koska telakka ei voinut saada takauksia markkinoilta kehnon taloustilanteensa vuoksi, kilpailun vääristyminen tuen takia on saatava loppumaan päättämällä voimassa olevat takaukset välittömästi.

Ennakkomaksutakaukset

(393) Ennakkomaksutakausten osalta komissio panee merkille, että KUKE-vientiluottolaitoksen takaamat ennakkomaksut ovat eräänlainen myyntisopimus, ei lainasopimus, eikä ennakkomaksuista peritä korkoa. Näin ollen komissio katsoo, että tuensaajan saaman tuen määrän laskemiseksi olisi verrattava telakan maksamaa palkkiota ja palkkiota,

([79]) Ks. edellä.

joka olisi tavallisesti veloitettu markkinoilla. KUKE-vientiluottolaitoksen käyttämä järjestelmä, johon ei sisälly valtiontukea, voi jälleen olla viitteenä markkinoilla perittävistä palkkioista, ja viitepalkkioita olisi korotettava vastaamaan lisäriskiä, joka liittyy talousvaikeuksissa olevalle yritykselle myönnettävään tukeen.

(394) Kuten muissakin telakan saamissa takauksissa ja samoista syistä, komissio huomauttaa, että kaikki voimassa olevat KUKE-vientiluottolaitoksen takaukset on päätettävä välittömästi.

Velkojen perimättä jättäminen

(395) Myös julkisten viranomaisten jatkuva velkojen perimättä jättäminen on valtiontukea, ja se on otettava huomioon ([80]). Se vastaa edullisemmin ehdoin myönnettyä joustavaa lainaa, joten tuen määrä vastaa markkinoilla (vastaavan riskitason yritykseltä vastaavassa rahoitus- ja taloustilanteessa vastaavaa vakuutta vastaan) perittävän koron ja tuen myöntäneen viranomaisen perimän koron välistä erotusta.

(396) Telakan jatkuvan kehnon taloustilanteen vuoksi komissio on sitä mieltä, että markkinataloudessa toimiva velkoja olisi perinyt saatavansa välittömästi niiden erääntyessä. Tueksi katsotaan siis se, etteivät Puolan viranomaiset toteuttaneet perintätoimenpiteitä välittömästi, ja näin ollen maksamatta olevan velan eräpäivä katsotaan päiväksi, jona tuki annettiin. Tuen osuus on sama kuin markkinoilla (vastaavan riskitason yhtiöltä vastaavassa rahoitus- ja taloustilanteessa vastaavaa vakuutta vastaan) perittävän koron ja tuen myöntäneen viranomaisen perimän koron välinen erotus.

(397) Koska markkinatalouden toimija olisi vaatinut telakkaa maksamaan velat takaisin välittömästi, riittämättömän koron perusteella lasketun tuen takaisinmaksun lisäksi kertyneet velat on maksettava takaisin välittömästi.

([80]) Katso esimerkiksi valtiontuesta C 23/06, jonka Puola on myöntänyt Technologie Buczek Group -teräksentuottajalle, 23 päivänä lokakuuta 2007 tehty komission päätös (ei vielä julkaistu).

Velan peruminen

(398) Velan peruminen vastaa avustusta, jota ei tarvitse maksaa takaisin, ja tueksi katsotaan koko se osa velkaa, joka on poistettu.

Luvun 5a mukaisesti uudelleen järjestellyt julkisoikeudelliset velat

(399) Lokakuun 30 päivänä 2002 annetun lain mukaan 5a luvun mukaisesti uudelleen järjestellyt julkisoikeudelliset velat siirretään teollisuuden kehittämisviraston omistamalle Operator-yhtiölle yhdessä sellaisen omaisuuden kanssa, jonka arvon olisi oltava vähintään 25 prosenttia uudelleen järjestellyistä veloista. Operator-yhtiön olisi sitten myytävä kyseinen omaisuus ja käytettävä näin saadut tulot julkisoikeudellisten velkojen osittaiseen takaisinmaksuun. Tämän jälkeen toimivaltaiset viranomaiset poistavat loput velasta. Näin ollen komissio katsoo, että tämän toimen valtiontuen osuus vastaa Operator-yhtiölle siirrettyjen julkisoikeudellisten velkojen arvoa, josta on vähennetty siirretyn omaisuuden todellinen arvo. Lokakuun 30 päivänä 2002 annetun lain mukaan tämä tarkoittaisi, että tuen osuus on enintään 75 prosenttia siirretyistä veloista. Jos omaisuuden arvo on kuitenkin suurempi tai pienempi kuin laissa vaadittu 25 prosenttia, tuen osuus on laskettava tämän mukaisesti.

Pääomankorotus

(400) Komissio huomauttaa, että valtion tai valtion omistamien elinten, kuten teollisuuden kehittämisviraston ja KPS:n, vaikeuksissa oleville yhtiöille antamat pääomankorotukset, joista ei voi odottaa tuottoa, katsotaan avustuksi, joita ei tarvitse maksaa takaisin ([81]). Pääomankorotuksesta aiheutuneen kilpailun vääristymisen oikaisemiseksi telakan on maksettava lisätty pääoma takaisin kokonaisuudessaan.

Täytäntöönpanojärjestelyt

(401) Puola lupasi 3 päivänä marraskuuta 2008 päivätyssä kirjeessä panna tämän päätöksen täytäntöön myymällä omaisuutta markkinahintaan avoimessa, läpinäkyvässä ja syrjimättömässä tarjouskilpailussa, johon ei liity ehtoja (ja joka käydään 27 päivänä lokakuuta 2008 päivätyssä komission kirjeessä asetettujen nimenomaisten edellytysten mukaisesti), ja asettamalla tämän jälkeen Gdynian telakan selvitystilaan. Puolan on kirjattava kaikki tästä päätöksestä seuraavat maksuvaatimukset viipymättä Gdynian telakan selvitystilamenettelyn yhteydessä. Komissio ilmoitti Puolalle 6 päivänä marraskuuta 2008 päivätyssä kirjeessä,

([81]) Katso esimerkiksi komission päätös, tehty 20 päivänä lokakuuta 2004, valtiontuesta C 38/03, jonka Espanja on toteuttanut (Espanjan valtion omistamille telakoille myönnettävä uusi rakenneuudistustuki) (EUVL L 240, 16.9.2005 s. 45).

että mikäli nämä edellytykset täyttyisivät, omaisuuden myyntiin ei liittyisi uutta tukea yhdelle tai useammalle ostajalle ja omaisuus voitaisiin siirtää yhdelle tai useammalle ostajalle siten, ettei niihin sisältyisi mitään telakalle aiemmin myönnetyn sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman valtiontuen takaisinmaksusta johtuvia vastattavia, mikä vastaa edellytystä, jonka mukaan on vältettävä taloudellinen jatkuvuus tuensaajan ja ostajien toiminnan välillä ([82]). Komissio seuraa tarkkaan, täyttyvätkö 27 päivänä lokakuuta 2008 päivätyssä komission kirjeessä asetetut ja Puolan viranomaisten hyväksymät edellytykset määrittääkseen, onko tämä päätös pantu asianmukaisesti täytäntöön.

(402) Edellytykset, jotka Puola on luvannut nimenomaisesti täyttää, ovat lyhyesti esitettynä seuraavat.

(403) Omaisuus (ilman velkoja) yksityistetään järjestämällä avoin, läpinäkyvä ja syrjimätön tarjouskilpailu, johon ei liity ehtoja. Gdynian telakka asetetaan selvitystilaan kaiken jäljellä olevan omaisuuden ja velan ohella.

(404) Omaisuus on myytävä markkinahintaan (korkeimman tarjouksen tekijälle). Omaisuuden osat on asetettava myyntiin erikseen tai lukuisissa pienissä joukoissa myynnin maksimoimiseksi. Joukot eivät voi koostua yhtiön tai liiketoiminnan organisoiduista osista. Tällainen joukon määritelmä ei saa kuitenkaan estää mahdollisia ostajia esittämästä yhteistarjousta useista omaisuuden osista/joukoista.

(405) Tarjouskilpailun on oltava syrjimätön, eli on varmistettava, että myynti on avoin kaikenlaisille ostajille syrjimättä ketään investointien tarkoituksen perusteella.

(406) Tarjouskilpailuun ei voi liittää ehtoja (kuten työpaikkojen tai liiketoiminnan säilyttäminen tai voimassa olevien sopimusten haltuunotto). (Ainoa peruste voittavan tarjouksen valinnassa on tulojen maksimointi telakan velkojien hyväksi.)

(407) Telakan yksityisillä ja julkisilla velkojilla, myös telakan asiakkailla, olisi oltava sama maksunsaantijärjestys ja samat oikeudet omaisuuden myynnistä saatavien tulojen osalta, kuin näillä olisi konkurssimenettelyssä.

(408) Myynnin yhteydessä ei saa myöntää lisää valtiontukea poistamalla velkaa, maksamalla julkisoikeudellisia velkoja takaisin valtion varoista tai maksamalla takaisin yksityisten velkojien velkoja, tekemällä pääomankorotuksia, antamalla lainaa tai takauksia tai toteuttamalla muita toimenpiteitä. Kaikki uudet julkisoikeudelliset velat, joita kertyy myyntimenettelyn loppuunsaattamisen aikana, olisi maksettava takaisin selvitystilan alaisista varoista.

(409) Myynnin hoitaa riippumaton selvitysmies, jolla on samat oikeudet ja velvollisuudet kuin konkurssipesänhoitajalla. On laadittava järjestelmä, jonka avulla velkojat voivat valvoa myyntiä asianmukaisesti ja varmistaa, että se toteutetaan markkinaehdoin ja että niiden maksunsaantijärjestystä ja oikeuksia tulojen suhteen noudatetaan. Lisäksi Puola ja komissio nimittävät yhdessä uskotun miehen, valvojan, joka auttaa komissiota tarkistamaan, että myynti ja tuen takaisinperintä tapahtuvat täysin edellä esitettyjen edellytysten mukaisesti. Tätä varten uskottu mies toimittaa säännöllisin väliajoin yksityiskohtaisia raportteja komissiolle menettelyn eri vaiheista.

(410) Puola on ilmoittanut, että sen on tehtävä lainsäädäntötoimia pannakseen tämän päätöksen täytäntöön. Komissio myöntää, että näin ollen on syytä antaa tavallista pidempi täytäntöönpanoaika, mikä on aiheellista myös tässä päätöksessä käsiteltyjen yksittäisten tukitoimenpiteiden suuren määrän sekä moninaisen muodon ja keston vuoksi. Komissio kehottaakin Puolaa panemaan tämän päätöksen täytäntöön seitsemän kuukauden kuluessa sen vastaanottamisesta,

([82]) Katso asia C-277/00, Saksa v. komissio, Kok. 2004, s. I-3925, ja asiat C-328/99 ja C-399/00, Italia ja SMI 2 Multimedia Spa v. komissio, Kok. 2003, s. I-4035.

ON TEHNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tämän päätöksen johdanto-osan 209–232 kappaleessa tarkoitettu valtiontuki, jonka Puola on myöntänyt Gdynian telakalle vastoin EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa, ei sovellu yhteismarkkinoille.

Lisäksi kaikki ennakkomaksutakaukset, jotka Puola on myöntänyt Gdynian telakalle vastoin EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa 1 päivästä heinäkuuta 2007 tämän päätöksen tekopäivään saakka, eivät sovellu yhteismarkkinoille.

2 artikla

Tämän päätöksen johdanto-osan 209–232 kappaleessa tarkoitetuista, julkisilta elimiltä saaduista lainoista Puolan on perittävä takaisin tuki, jonka määrä on Gdynian telakan todellisuudessa maksaman koron ja tuensaajalta markkinaehtoisesta lainasta perittävän koron välinen erotus ajanjaksolta, joka alkaa kyseisten lainojen myöntämisestä ja päättyy niiden takaisinmaksuun. Lisäksi jos lainoja on edelleen maksamatta takaisin tämän päätöksen tekohetkellä, ne on maksettava välittömästi takaisin.

3 artikla

Tämän päätöksen johdanto-osan 209–232 kappaleessa tarkoitetuista valtiokonttorin takauksista Puola perii takaisin tuen, jonka määrä on valtion takaamasta lainasta Gdynian telakan todellisuudessa maksaman koron ja tuensaajalta markkinaehtoisesta lainasta perittävän koron välinen erotus ajanjaksolta, joka alkaa tuen myöntämisestä ja päättyy takauksen päättymiseen; jonka määrä lasketaan kertomalla taattu summa riskikertoimella (maksulaiminlyönnin todennäköisyys) ja vähentämällä tulosta maksettu takauspalkkio tai jonka määrä on tuensaajan maksaman takauspalkkion ja tuensaajalta markkinaehtoisesta takauksesta perittävän takauspalkkion välinen erotus. Lisäksi jos jokin näistä takauksista on voimassa tämän päätöksen tekohetkellä, se on päätettävä välittömästi.

4 artikla

Tämän päätöksen johdanto-osan 209–232 kappaleessa tarkoitetuista KUKE-vientiluottolaitoksen myöntämistä ennakkomaksutakauksista Puolan on perittävä takaisin tuki, jonka määrä on tuensaajan maksaman takauspalkkion ja tuensaajalta markkinaehtoisesta takauksesta perittävän takauspalkkion välinen erotus ajanjaksolta, joka alkaa tuen myöntämisestä ja päättyy takauksen päättymiseen. Lisäksi jos jokin näistä takauksista on voimassa tämän päätöksen tekohetkellä, se on päätettävä välittömästi.

5 artikla

Edellä olevaa 3 ja 4 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin kaikkiin ennakkomaksutakauksiin, jotka Puola on myöntänyt Gdynian telakalle vastoin EY:n perustamissopimuksen 88 artiklan 3 kohtaa 1 päivästä heinäkuuta 2007 tämän päätöksen tekohetkeen.

6 artikla

Tämän päätöksen johdanto-osan 209–232 kappaleessa tarkoitetuista perimättä jätetyistä veloista useille julkisille elimille Puolan on perittävä takaisin tuki, jonka määrä on Gdynian telakan todellisuudessa maksaman koron ja tuensaajalta eräpäivän siirtämisestä markkinataloudessa toimivan velkojan perimän koron välinen erotus ajanjaksolta, joka alkaa tuen myöntämisestä ja päättyy julkisoikeudellisen velan takaisinmaksuun. Lisäksi kaikki maksamatta olevat julkisoikeudelliset velat on maksettava takaisin välittömästi.

7 artikla

Tämän päätöksen johdanto-osan 209–232 kappaleessa tarkoitetuista julkisten elinten velkojen poistoista Puola perii takaisin tuen, jonka määrä vastaa poistetun velan määrää.

8 artikla

Tämän päätöksen johdanto-osan 209–232 kappaleessa tarkoitetuista työmarkkinoiden kannalta erityisen tärkeille yrityksille myönnettävästä valtiontuesta 30 päivänä lokakuuta 2002 annetun ja sittemmin muutetun lain mukaisesti uudelleen järjestellyistä julkisoikeudellisista veloista Puolan on perittävä takaisin tuki, jonka määrä vastaa Operator-yhtiölle siirretyn julkisoikeudellisen velan määrää, josta on vähennetty Operator-yhtiölle siirretyn tuensaajan omaisuuden todellinen arvo.

9 artikla

Tämän päätöksen johdanto-osan 209–232 kappaleessa tarkoitetuista julkisten elinten tekemistä pääomankorotuksista Puolan on perittävä takaisin tuki, jonka määrä vastaa lisätyn pääoman määrää kokonaisuudessaan.

10 artikla

Tämän päätöksen johdanto-osan 209–232 kappaleessa taulukossa 4 tarkoitetuista suorista avustuksista Puolan on perittävä takaisin tuki, jonka määrä on avustusten kokonaismäärä.

11 artikla

1. Puolan on perittävä edellisissä artikloissa mainittu tuki takaisin tuensaajalta. Takaisinperintä tapahtuu tämän päätöksen johdanto-osan 384–401 kappaleessa säädettyjen suuntaviivojen mukaisesti.

2. Takaisin perittävään tukeen lisätään korko, joka alkaa kertyä päivästä, jona tuet asetettiin Gdynian telakan käyttöön, ja päättyy tuen todelliseen takaisinperintään.

3. Korolle lasketaan korkoa komission asetuksen (EY) N:o 794/2004 V luvun ([83]) ja asetuksen (EY) N:o 794/2004 muuttamisesta annetun asetuksen (EY) N:o 271/2008 mukaisesti ([84]).

4. Puolan on peruttava kaikki 1 artiklassa tarkoitetun tuen maksamatta olevat maksut tämän päätöksen tekopäivästä alkaen.

12 artikla

1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettu tuki on perittävä takaisin välittömästi ja tehokkaasti.

2. Puolan on varmistettava, että tämä päätös pannaan täytäntöön seitsemän kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksiantamisesta.

13 artikla

1. Puolan on toimitettava komissiolle seuraavat tiedot kahden kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksiantamisesta:

a) tuensaajalta takaisin perittävän tuen kokonaismäärä (pääoma ja korot);

b) yksityiskohtainen kuvaus toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi;

c) asiakirjat, joilla voidaan osoittaa, että tuensaaja on määrätty maksamaan tuki takaisin;

d) asiakirjat, joilla voidaan osoittaa, että kaikki ennakkomaksutakaukset ovat päättyneet.

2. Puolan on ilmoitettava komissiolle tämän päätöksen täytäntöön panemiseksi toteutettavien kansallisten toimenpiteiden edistymisestä siihen saakka, kunnes 1 artiklassa tarkoitettu tuki on saatu perittyä takaisin. Puolan on annettava välittömästi komission pyynnöstä tiedot toimenpiteistä, jotka on jo toteutettu tai joita suunnitellaan tämän päätöksen noudattamiseksi. Sen on myös annettava yksityiskohtaiset tiedot tuensaajalta jo perityistä tukimääristä ja koroista.

Tämä päätös on osoitettu Puolan tasavallalle.

Tehty Brysselissä 6 päivänä marraskuuta 2008.

Komission puolesta

Neelie KROES

Komission jäsen

([83]) EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1.
([84]) EUVL L 82, 25.3.2008, s. 1.

LIITE I

TÄMÄN PÄÄTÖKSEN TÄYTÄNTÖÖNPANOA KOSKEVAT TIEDOT

1. **Takaisin perittävän määrän laskeminen**

1.1 Ilmoittakaa seuraavat tiedot tuensaajan käyttöön annetun sääntöjenvastaisen valtiontuen määrästä:

Maksupäivä(t) (*)	Tuen määrä (**)	Valuutta

(*) Päivämäärä(t), jona (joina) tuki(erät) annettiin tuensaajan käyttöön.
(**) Tuensaajan käyttöön annetun tuen määrä (bruttoavustusekvivalentti).

Huomautuksia:

1.2 Selittäkää yksityiskohtaisesti, miten takaisin perittävästä tuesta kertyvät korot lasketaan.

2. **Tuen takaisinperintää varten suunnitellut ja jo toteutetut toimenpiteet**

2.1 Kuvailkaa yksityiskohtaisesti, mitä toimenpiteitä on suunnitteilla ja mitä toimenpiteitä on jo toteutettu tuen välitöntä ja tehokasta takaisinperintää varten. Täsmentäkää tarvittaessa toteutettujen/suunniteltujen toimenpiteiden oikeusperusta.

2.2 Mikä on takaisinperinnän aikataulu? Milloin takaisinperintä saadaan päätökseen?

3. **Jo takaisin perityt määrät**

3.1 Ilmoittakaa seuraavat yksityiskohtaiset tiedot tukimääristä, jotka on jo peritty tuensaajalta takaisin:

Päivämäärä(t) (*)	Takaisin maksettu määrä	Valuutta

(*) Päivämäärä(t), jona (joina) tuki maksettiin takaisin.

3.2 Liittäkää mukaan tositteet edellä 3.1 kohdassa olevassa taulukossa ilmoitettujen tukimäärien takaisinmaksusta.